

ЗВІТ

Громадської ради при Міністерстві освіти і науки України

2016-2018 рік

СКЛАД

Громадської ради при Міністерстві освіти і науки України

Станом на 01.03.2016

№ з/п	П.І.Б.	Громадська посада
1.	КУДРЯВЕЦЬ Євген Володимирович	Голова Громадської ради при МОН. Виконавчий директор ВГО «Асоціація випускників Малої академії наук України»
2.	ШЕЛОКОВ Владислав Васильович	Перший заступник голови ГР. ГО «Сучасний світ молоді»
3.	НОВИК Олександра Олексіївна	Заступник голови ГР. Член Броварської міської спілки «Підтримка»
4.	СКЛЯРОВА Галина Миколаївна	Заступник голови ГР. Член Білоцерківської міської організації профспілки працівників освіти і науки України
5.	ЗУЄВ Михайло Ігорович	Секретар ГР. Директор БО «Благодійний фонд науки та освіти імені Г. С. Сковороди»
6.	БИКОВСЬКИЙ Тімур Валерійович	Член МГО «Міжнародна асоціація екологів університетів»
7.	ГОРСЬКИЙ Андрій Євгенович	Голова Правління ВГО «Громадська соціальна Рада»
8.	ДЕГТЯРЬОВА Ірина Олександрівна	Заступник голови ГО «Рада молодих вчених Дніпропетровської області»
9.	ЕЛЬКІН Олександр Борисович	Голова Ради ГО «ЕдКемп Україна»
10.	ЄВСТІФЕСВ Микита Ігорович	Координатор ГО «Студентський ініціативно-демократичний рух»
11.	ЗАХАРІН Сергій Володимирович	Керівник ГО «Науково-дослідний інститут економічного розвитку»
12.	КОВАЛЬЧУК Людмила Григорівна	Віце-президент ГО «Ла Страда – Україна»
13.	КОНОВАЛЕНКО Ольга Степанівна	Член правління Національної спілки краєзнавців України
14.	КРУК Станіслав Леонідович	Президент ВГО «Всеукраїнська культурно-освітня асоціація гуманної педагогіки»
15.	ЛАНЕЦЬКИЙ Ярослав Віталійович	Член ГО «Єдине джерело»
16.	ЛІСОВИЙ Оксен Васильович	Радник директора ГС «Європейська мала академія наук»
17.	ТЕРЕПИЩІЙ Сергій Олександрович	Член правління Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Союз обдарованої молоді»

18.	МОСІЄНКО Марина Володимирівна	Член БО «Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів»
19.	МОСЯКОВА Ірина Юліївна	Керівник Київського відділення Міжнародної асоціації позашкільної освіти
20.	МУСІЄНКО Микола Миколайович	Замісник керівника ГО «Офіцерський корпус»
21.	НЕДАШКІВСЬКИЙ Руслан Михайлович	Віце-президент Всеукраїнської Асоціації працівників професійно-технічної освіти
22.	АНДРЕЄВ Микита Андрійович	Голова ГО «Студентське антикорупційне агентство»
23.	ПАЛІЄВ Юрій Володимирович	Президент МГО «Міжнародна спілка з соціальних програм»
24.	ПРОНОЗА Олексій Олександрович	Голова ГО «Молодь за єдину Україну»
25.	СІСЕЦЬКА Вікторія Ігорівна	Керівник відділу соціального захисту ГО «Черкаська студентська рада»
26.	СТЕПАНОВ Денис Володимирович	Член контрольної комісії Київської міської організації «СУМ в Україні»
27.	СТРЕБКОВА Юлія Віталіївна	Член Правління БО «Київський інститут гендерних досліджень»
28.	ТИМОФЄЄВ Валерій Якович	Голова Ради Старшини 1-го Білгород-Дністровського окружного козацького полку імені Пилипа Орлика
29.	ТКАЧЕНКО Олександра Володимирівна	Голова комітету Асоціації підприємств інформаційних технологій України
30.	УСАТЕНКО Галина Олегівна	Віце-президент Фонду «Європа ХХІ»
31.	ФАРІОН Соломія Ярославівна	Голова Секретаріату ВМГО «Молодіжний націоналістичний конгрес»
32.	ЮКЛЯЄВСЬКА Наталія Вікторівна	Член ГО «Інститут соціально-політичних ініціатив»
33.	ЮРЧЕНКО Юрій Петрович	Голова Правління ГО «Інститут міжнародних досліджень і співробітництва»
34.	ЮРЧИШИН Тарас Степанович	Заступник голови Ради ГО «Інкубатор інформаційних технологій»
35.	ЯСЬКО Катерина Валентинівна	Голова Правління ГО «Міжнародна просвітницька ініціатива «Відкрита хата»

СКЛАД

Громадської ради при Міністерстві освіти і науки України

Станом на 01.05.2018

№	П.І.Б.	Громадська посада
1.	КУДРЯВЕЦЬ Євген Володимирович	Голова Громадської ради при МОН. Виконавчий директор ВГО «Асоціація випускників Малої академії наук України»
2.	ШЕЛОКОВ Владислав Васильович	Перший заступник голови ГР. ГО «Сучасний світ молоді»
3.	НОВИК Олександра Олексіївна	Заступник голови ГР. Член Броварської міської спілки «Підтримка»
4.	СКЛЯРОВА Галина Миколаївна	Заступник голови ГР. Член Білоцерківської міської організації профспілки працівників освіти і науки України
5.	ЗУЄВ Михайло Ігорович	Секретар ГР. Директор БО «Благодійний фонд науки та освіти імені Г. С. Сковороди»
6.	БИКОВСЬКИЙ Тімур Валерійович	Член МГО «Міжнародна асоціація екологів університетів»
7.	ГОРСЬКИЙ Андрій Євгенович	Голова Правління ВГО «Громадська соціальна Рада»
8.	ДЕГТЯРЬОВА Ірина Олександрівна	Заступник голови ГО «Рада молодих вчених Дніпропетровської області»
9.	ЕЛЬКІН Олександр Борисович	Голова Ради ГО «ЕдКемп Україна»
10.	ЄВСТІФЕЄВ Микита Ігорович	Координатор ГО «Студентський ініціативно-демократичний рух»
11.	ЗАХАРІН Сергій Володимирович	Керівник ГО «Науково-дослідний інститут економічного розвитку»
12.	КОВАЛЬЧУК Людмила Григорівна	Віце-президент ГО «Ла Страда – Україна»
13.	КОНОВАЛЕНКО Ольга Степанівна	Член правління Національної спілки краєзнавців України
14.	КРУК Станіслав Леонідович	Президент ВГО «Всеукраїнська культурно-освітня асоціація гуманної педагогіки»
15.	ЛАНЕЦЬКИЙ Ярослав Віталійович	Член ГО «Єдине джерело»
16.	ЛІСОВИЙ Оксен Васильович	Радник директора ГС «Європейська мала академія наук»

17.	ТЕРЕПИЩІЙ Сергій Олександрович	Член правління Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Союз обдарованої молоді»
18.	МОСІЄНКО Марина Володимирівна	Член БО «Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів»
19.	МОСЯКОВА Ірина Юліївна	Керівник Київського відділення Міжнародної асоціації позашкільної освіти
20.	МУСІЄНКО Микола Миколайович	Замісник керівника ГО «Офіцерський корпус»
21.	НЕДАШКІВСЬКИЙ Руслан Михайлович	Віце-президент Всеукраїнської Асоціації працівників професійно- технічної освіти
22.	АНДРЕЄВ Микита Андрійович	Голова ГО «Студентське антикорупційне агентство»
23.	ПАЛІЄВ Юрій Володимирович	Президент МГО «Міжнародна спілка з соціальних програм»
24.	ПРОНОЗА Олексій Олександрович	Голова ГО «Молодь за єдину Україну»
25.	СІСЕЦЬКА Вікторія Ігорівна	Керівник відділу соціального захисту ГО «Черкаська студентська рада»
26.	СТЕПАНОВ Денис Володимирович	Член контрольної комісії Київської міської організації «СУМ в Україні»
27.	ПОТАБЕНКО Ігор Валерійович	Заступник голови Правління МГО «Молодь за вищу освіту»
28.	ТИМОФЄЄВ Валерій Якович	Голова Ради Старшини 1-го Білгород- Дністровського окружного козацького полку імені Пилипа Орлика
29.	ТКАЧЕНКО Олександра Володимирівна	Голова комітету Асоціації підприємств інформаційних технологій України
30.	УСАТЕНКО Галина Олегівна	Віце-президент Фонду «Європа ХХІ»
31.	ФАРІОН Соломія Ярославівна	Голова Секретаріату ВМГО «Молодіжний націоналістичний конгрес»
32.	ЮКЛЯЄВСЬКА Наталія Вікторівна	Член ГО «Інститут соціально- політичних ініціатив»
33.	ТРОФІМЧУК Костянтин Вікторович	Голова Правління БО «Шлях до майбутнього»
34.	ЮРЧИШИН Тарас Степанович	Заступник голови Ради ГО «Інкубатор інформаційних технологій»
35.	ЯСЬКО Катерина Валентинівна	Голова Правління ГО «Міжнародна просвітницька ініціатива «Відкрита хата»

СТРУКТУРА ГРОМАДСЬКОЇ РАДИ

станом на 01.09.2016

Комітет	Голова комітету
Дошкільної, загально середньої та позашкільної	Склярова Галина
Вищої та професійної освіти	Усатенко Галина
Антикорупційний та кадрової політики	Андрєєв Микита
Національно-патріотичного виховання	Соломія Фаріон
Науки	Захарін Сергій

СТРУКТУРА ГРОМАДСЬКОЇ РАДИ

станом на 01.06.2018

Комітет	Голова комітету
Дошкільної, загально середньої та позашкільної	Склярова Галина
Науки, вищої та професійної освіти	Усатенко Галина
Антикорупційний та кадрової політики	Новик Олександра
Національно-патріотичного виховання	Соломія Фаріон

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Громадської ради при
Міністерстві освіти і науки України
Є.Кудрявець

Звіт ГР МОН за 2016-2018 роки

Назва проведених заходів	Провідний комітет
Підготувати та розглянути пропозиції до проекту Порядку присудження наукових ступенів	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Підготувати та розглянути пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Законів України щодо вдосконалення системи вищої освіти»	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Взяти участь у засіданні комітету науки і освіти Верховної Ради України щодо обговорень Закону України «Про професійну освіту»	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Розглянути проекти законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань професійної та вищої освіти, що пропонуються МОН для громадського обговорення	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Підготувати та розглянути пропозиції щодо внесення змін в типових штатних нормативах професійно-технічних навчальних закладах.	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Участь у розробці науково-інноваційної політики України, опрацюванні та оцінюванні нормативно-правових документів з питань науки та інновацій, у тому числі й виконавчих актів для імплементації Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, Закону України “Про інноваційну діяльність”	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Брати участь у робочій групі з удосконалення конкурсу фінансування наукових досліджень для молодих учених	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Співпраця з Радою молодих учених при МОН, радами молодих учених ВНЗ/НУ, іншими радами молодих учених, а також з Європейською радою аспірантів і молодих учених Євродок, формування позицій ГР стосовно молодих учених	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Обговорення кадрової політики та кар’єрного розвитку у вищих навчальних закладах та наукових установах в аспекті Європейського дослідницького простору, зокрема популяризувати Європейську хартію дослідника та Кодекс рекрутації наукових працівників в Україні	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Привернення уваги до питання академічної доброчесності та нетикету (етики спілкування у мережі інтернет), підготовка позиції Ради з цих питань, а також звернення до академічної громадськості щодо нетикету	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Інформування академічної громадськості та членів ГР про актуальні новини у сфері науково-інноваційної політики в Україні та Європі	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Співпраця з профільними комісіями, робочими групами та підрозділами МОН, ВРУ	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Оцінка законопроектів винесених на обговорення МОН, що безпосередньо стосуються гендерної тематики або містять	Комітет з питань вищої освіти, науки та

гендерну складову	професійної освіти
Розробка пропозицій від Комітету до плану заходів з реалізації <u>Стратегії впровадження гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти</u> . Скликання (за потреби та за згодою) експертної групи для експертизи та пропозицій	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Інформування зацікавлених ЗМІ щодо інновацій, нагальних проблем та конфліктних ситуацій у просуванні питань рівності у науці та освіті	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Участь у щонайменше двох заходах з висвітленням питань гендерної рівності та недискримінації у ГР МОН.	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Співпраця з профільними робочими групами	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Сприяння введенню нової спеціальності «Гендерні дослідження» до переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах України за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Ініціювати реалізацію Рекомендації круглого столу «Освітня політика в умовах інформаційного суспільства» (проведений комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти http://apitu.org.ua/node/6813#.V34woMFhrRc.facebook)	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
підготувати <u>зміни до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року</u> , схваленої Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013, спрямовані на забезпечення виконання завдань переходу України на інноваційний шлях розвитку шляхом прискорення запровадження ІКТ в освіті та науці, розвитку освітніх і наукових електронних інформаційних ресурсів на основі проведення аналізу стану та потреб закладів освіти та відповідних тенденцій глобального розвитку, розробити план заходів для досягнення визначених цілей та показників	Комітет з питань вищої освіти, науки та професійної освіти
Розробка державного стандарту Нової української школи	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Анти дискримінаційна експертиза оригінал-макетів підручників для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Внесення змін до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про дошкільну освіту» (щодо розширення можливостей для створення та діяльності дошкільних навчальних закладів різних форм власності (доопрацьований)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Розробка нових типових навчальних планів для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти

Програма «EdCamp in a Box» - проведення освітніх (не)конференцій для регіональних учительських спільнот	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Третя міжнародна (не)конференція для шкільних педагогів «EdCamp Ukrain»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення всеукраїнського конкурсу «Панорама творчих уроків» на тему «Сучасний урок: нові форми». За підтримки Громадської ради при МОН	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Урочиста церемонія нагородження переможців всеукраїнського конкурсу-огляду «Освітній Оскар -2016» в інформаційному агентстві УНІАН»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Прийом робіт учасників всеукраїнського конкурсу «Панорама творчих уроків» на тему «Сучасний урок: нові форми»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Участь у виставці «Інноватика в сучасній освіті» проведення майстер-класів для педагогів	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Оголошення переможців всеукраїнського конкурсу «Панорама творчих уроків» на тему «Сучасний урок: нові форми»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Початок нагородження переможців всеукраїнського конкурсу «Панорама творчих уроків» в регіонах.	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Чорноострівському НВК (сmt. Чорний Острів, Хмельницького р-ну, Хмельницької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Війтівецькій ЗОШ І-ІІІ ст. (с. Війтівці, Волочиського р-ну, Хмельницької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Наркевицькій ЗОШ І-ІІІ ст. (с. Наркевичі, Волочиського р-ну, Хмельницької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Бальковецькій ЗОШ І-ІІІ ст. (с. Більківці, Волочиського р-ну, Хмельницької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Педагогічна конференція з Гуманної Педагогіки (м. Запоріжжя)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти

Обласні педагогічні читання (м. Лебедин, Сумської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Тарнорудській ЗОШ І-ІІІ ст. (с. Тарнорудськ, Волочиського р-ну, Хмельницької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Жуковській ЗОШ І-ІІІ ст. (сміт. Чорний Острів, Хмельницького р-ну, Хмельницької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Міжнародні педагогічні читання «Полюбіть майбутнє – крила виростуть» (м. Мінськ, Білорусь).	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Юльївській НВК. (с. Юльївка, Запорізького р-ну, Запорізької обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Каменській ЗОШ І-ІІІ ст. (м. Каменськ, Черкаської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Золотоношській ЗОШ І-ІІІ ст. (м. Золотоноша, Черкаської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Мушурівській ЗОШ І-ІІІ ст. (с. Мушурів, Тальнівського р-ну, Черкаської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Конференція в ХНУ «Проблеми професійної підготовки психологів»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару травень«Основи гумантравеньної педагогіки» втравень рамках проекту «Нова Школа» в ЗОШ № 300 м. Київ	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в ЗОШ № 228 м. Київ	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в ЗОШ № 265 м. Київ	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Бурштинській НВК. (м. Бурштин, Івано-Франківська обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти

Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в ДНЗ № 34 (м. Умань, Черкаської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Криворізькій ЗОШ I-II ст. № 1 (м. Кривий Ріг, Дніпропетровської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Криворізькій ЗОШ I-III ст. № 119 (м. Кривий Ріг, Дніпропетровської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Конотопській спеціалізованій школі I-III ст. (м. Конотоп, Сумської обл.)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Проведення навчального семінару «Основи гуманної педагогіки» в рамках проекту «Нова Школа» в Хмельницькій ЗОШ № 22 (м. Хмельницький)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Публікація та розповсюдження фінального звіту «Діти і папери: як досягти балансу у школі?»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Аналіз матеріалів надісланих робіт учасників всеукраїнського конкурсу «Панорама творчих уроків – 2017» на тему «Сучасний урок: нові форми»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Інформаційно-комінікаційний компонент на освітніх (не)конференціях програм “EdCamp in a Box”, спеціальна сесія на регіональних подіях	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Інформаційно-комінікаційний компонент на офіційних сторінках EdCamp Ukraine	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Дискусія, спеціальна сесія, присвячена стандартам освіти та інші активності на Третій міжнародній (не)конференції EdCamp Ukraine 2017	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Інтерв'ю з членами Громадської Ради при МОН Галиною Усатенко в газеті «Українська мова та література» та Катериною Ясько в газеті «Психолог»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Авторська щомісячна рубрика Ірини Мослякової «Погляд» в журналі «Позашкілля»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Затверджено графік проведення моніторингу виборів керівників вищих навчальних закладів	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики

Моніторинг виборів керівників ВНЗ згідно плану роботи	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Було розроблено план опитування представників інших навчальних закладів для більш детального вивчення даної ситуації	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Відвідано Житомирський агро-технічний коледж зі студентським проектом “Знай свої права”. Під час бесіди зі студентами виявлялась проблема примусової виписки студентсько-викладацької газети “Крошенка”, головним редактором якої є директор даного коледжу. Студенти пояснили, що справа не в тих 24 гривнях на рік за дану газету, а в тому, що їх примушують виписувати її та навіть тиснуть за відмову це робити. Оскільки продаж газет не входить в перелік платних послуг, які може надавати ВНЗ, ми зацікавились даним питанням та взяли під свій контроль. Про результати буде повідомлено після завершення розслідування.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Презентовано результати громадського спостереження за виборами керівників вищих навчальних закладів	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Прийнято участь у зустрічі батьківської громади Української ЗОШ І-ІІІ ступенів №1 міста Українка Київської області із представниками Обухівськогорайонного управління освіти та підготовка звернення на Голову ГР МОН України та Міністра освіти і науки України (вх. № КО-1578/0 (1) від 04.04..2017) щодо актуальності та перспективи функціонування та розвитку освіти в м.Українка у рамках проведення освітянської реформи в Україні.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Включено представника Комітету антикорупційної діяльності та кадрової політики до складу робочої групи з питання актуальності та перспективи функціонування та розвитку освіти в м.Українка Київської області у рамках проведення освітянської реформи в Україні.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Проведено зустрічі з керівництвом НАУ з питань ознайомлення початку підготовки та проведення виборів ректора.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Впродовж другого кварталу було здійснено моніторинг оприлюднення на офіційних веб-сайтах відповідних внз дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії та дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора наук, а також відгуки їх опонентів.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Було проведено круглий стіл в Міністерстві освіти та науки України з залученням представників МОН та громадськості щодо обговорення питань стипендіального забезпечення та Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики

Відвідування Національного авіаційного університету (далі – НАУ) за погодженням керівного складу закладу для ознайомлення із загальним станом справ, які характеризують динаміку змін у перехідному періоді. В закладі призупинена робота з підготовкою до чергових (позачергових) виборів ректора НАУ. Головна увага керівництва закладу направлена на оптимізацію адміністративно-кадрового складу, вирішення поточних питань науково-навчального, соціального та господарського процесів. Не зважаючи на те, що мої повноваження, які визначені Листом Міністра освіти і науки України та рішенням ГР МОН України, стосуються лише процедури виборів ректора НАУ, керівництво проводить прозору політику щодо спілкування з представниками суспільства. Крім того, не зважаючи на останнє рішення ГР МОН України, на сьогоднішній день не надано роз’яснення щодо легітимності дій моніторингової групи.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Участь у роботі Експертної кадрова комісія з розгляду питань діяльності керівників навчальних закладів, установ професійно-технічної та позашкільної освіти, що підпорядковані Міністерству оборони України за планами комісії.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
На прохання мерії міста Українка Київської області, залучений до участі у вивченні питання, розгляду пропозицій та шляхів розвитку загально-середньої освіти у місті Українка та в Обухівському районі Київської області. Проведено збори громади міста Українки, узагальнені погляди і пропозиції місцевих органів влади, громадської думки, представників освіти, районного керівництва щодо заходів реорганізації навчальних закладів. Відпрацьовані офіційні звернення на ім’я Голови Обухівського РДА (вх..100/02-02/228 від 30.03.2017). на Голову Обухівської районної ради (вх..60/1349/07-08 від 30.03.2017), на Міністра освіти і науки України і Голови ГР МОН України (вх..120-1578/0 та 120/1578/1 від 04.04.2017). Отримані відповіді з конструктивними рішеннями. Результатами даної роботи стало прийняття позиції громади міста Українки та Обухівського району щодо ефективної реорганізації загальноосвітніх середніх навчальних закладів в межах чинного законодавства з урахуванням всіх побажань начальника управління освіти Обухівської РДА Особлива увага приділена питанням підвищення рівня якості освіти та захисту прав дітей із малозабезпечених сімей. Обговорений і введені в дію загальний план підвищення рівня якості надання освітянських послуг в рОбухівському районі. Крім того, на моє ім’я було зроблено пропозицією від Обухівського управління освіти до ГР МОН України щодо відвідування і спільної роботи по напрямку діяльності Комітету антикорупційної діяльності та кадрової політики.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Відвідування Київського обласного департаменту освіти і науки Київської ОДА і проведення робочих зустрічей з керівництвом з питань сфери діяльності Комітету антикорупційної діяльності та	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики

кадрової політики ГР МОН України. При цьому, робочі зустрічі проходили у відкритій формі з висвітленням актуальних питань у сфері фінансування, антикорупційних заходів, управління навчальними закладами та кадрової роботи. Були надані всі ознайомчі матеріали щодо кадрових заходів і напрямками розвитку закладів в області. Узгоджені і затверджені позиції плану роботи, що стосуються антикорупційної діяльності і кадрової політики. Відзначені особливості формування кадрових призначень у Васильківському районі і підтримка моніторингової роботи члена комітету у районі.	
Робоча зустріч ознайомчого формату з начальником відділу освіти Васильківського району Київської області. Обговорення питань кадрової політики і фактичних механізмів кадрових призначень що склалися у загальноосвітніх навчальних закладах Васильківського району. Обговорено загальні питання якості підготовки та укомплектованість керівних кадрів загальноосвітніх навчальних закладів району. Пропозиції щодо можливості ознайомлення з іншими проблемами які мають важливий характер і потребують термінового вирішення, мною були відхилені у зв'язку з тим, що не було рішень ГР МОН України про надання мені даних повноважень. Крім того, окремо обговорювалися загальними тезами складна ситуація у педагогічному колективі Калинівської ЗОШ №1 та майбутні вибори (призначення) директора школи, який повинен організувати і забезпечити втілення інноваційні та новітніх методик організації освіти у закладі, що ініціюються керівництвом району та управлінням освіти.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
Доповідь на засіданні правління ГР МОН України про стан моніторингової роботи у Обухівському і Васильківському районах. Затвердження рішенням правління пропозиції щодо делегування від громадськості до роботи у складі кадрової комісії для підбору кандидатів та призначення керівника Калинівської ЗОШ №1 Васильківського району після узгодження даного питання установленим порядком.	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики
За результатами опрацювання переліку загальноосвітніх навчальних закладів України, які мають найвищий рейтинг за результатами здачі ЗНО і якість підготовки, був обраний ліцей «Інтелект», м.Київ, вул. Армянська, 7. Після загально знайомства з керівником ліцею «Інтелект», мені на було запропоновано вільно ознайомитися з системою надання освітянських послуг, можливості відвідати всі приміщення, вільно спілкуватися з персоналом та бути присутнім на батьківських зборах класу, що обрав самостійно. Всі звинувачення стосовно будь-яких дій керівництва ліцею «Інтелект» щодо незаконного збагачення та «поборів» не підтвердилося. Кадрова політика з підбору, підготовки і призначення педагогічного та керівного складу ліцею «Інтелект» знаходиться на вищому рівні. Дана робота дала максимально можливі результати надання освітянських послуг населенню і	Комітет антикорупційної діяльності та кадрової політики

високий рівень якості освіти. Система участі батьків у роботі з персоналом ліцею побудована на взаємоповазі, конструктиві і діалозі, що спрямований лише на отримання дітьми найвищого рівня якісних знань. Була ініційована пропозиція керівником закладу щодо бажання передати досвід підвищення рівня якості знань пересічним загальноосвітнім закладам України.	
Підготовка пропозицій до проекту Положення про дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Джура»	Комітет національно-патріотичного виховання
Форум українських військових ліцеїв	Комітет національно-патріотичного виховання
Зустрічі з представниками Центру краєзнавства та туризму учнівської молоді	Комітет національно-патріотичного виховання
Презентації молодіжних патріотичних заходів у прифронтових територіях – м. Сватове, Рубіжне та Новоайдар	Комітет національно-патріотичного виховання
Участь у відкритті пам'ятника Олени Телізі в Києві	Комітет національно-патріотичного виховання
Організація та проведення семінару з національно-патріотичного виховання та громадської активності для дівчат «Руса Коса»	Комітет національно-патріотичного виховання
Фінальна нарада по розробці Положення про дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Джура» в Українському державному центрі краєзнавства і туризму	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення презентацій книг «Відплата» Мосендза та «Москвофіли в Галичині» Гайсенюка	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення семінару-практикуму “Формування системи національно-патріотичного виховання учнівської молоді в умовах сучасної школи” для педагогів м. Сквири	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення всеукраїнської теренової гри „Гурби-Антоvnivci” та відновлення музею УПА „Штаб УПА-Північ” волонтерами	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення національно-патріотичного табору „Серця патріотів” у м. Сквирі	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення молодіжно-підліткового фестивалю шістдесятників та дисидентського руху	Комітет національно-патріотичного виховання
Допомога в організації та моніторингу обласних етапів дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура»	Комітет національно-патріотичного виховання
Презентації молодіжних патріотичних заходів у прифронтових територіях – м. Сватове, Рубіжне та Новоайдар	Комітет національно-патріотичного виховання
Участь у відкритті пам'ятника Олени Телізі в Києві	Комітет національно-патріотичного виховання
Організація та проведення семінару з національно-патріотичного виховання та громадської активності для дівчат «Руса Коса»	Комітет національно-патріотичного виховання
Фінальна нарада по розробці Положення про дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Джура» в Українському державному центрі краєзнавства і туризму	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення презентацій книг «Відплата» Мосендза та «Москвофіли в Галичині» Гайсенюка	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення семінару-практикуму “Формування системи національно-патріотичного виховання учнівської молоді в умовах сучасної школи” для педагогів м. Сквири	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення всеукраїнської теренової гри „Гурби-Антоvnivci” та відновлення музею УПА „Штаб УПА-Північ” волонтерами	Комітет національно-патріотичного виховання

Проведення національно-патріотичного табору „Серця патріотів” у м. Сквирі	Комітет національно-патріотичного виховання
Проведення молодіжно-підліткового фестивалю шістдесятників та дисидентського руху	Комітет національно-патріотичного виховання
Допомога в організації та моніторингу обласних етапів дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура»	Комітет національно-патріотичного виховання
Надано пропозиції до МОН України з приводу посилення громадського контролю у сфері вищої освіти	Комітет з професійної та вищої освіти
Розглянуто питання про делегування представників Громадської ради при МОН до складу дорадчих та робочих органів МОН	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозиції до проекту Порядку присудження наукових ступенів	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Законів України щодо вдосконалення системи вищої освіти»	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозиції до проекту Закону України «Про професійну освіту»	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозицію до МОНУ щодо продовження прийому до професійно-технічних навчальних закладів	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь у Всеукраїнському навчально-практичному семінарі з питань запровадження інклюзивних програм для дітей та молоді з інтелектуальною недостатністю	Комітет з професійної та вищої освіти
Надано пропозиції до МОН України з приводу посилення громадського контролю у сфері вищої освіти	Комітет з професійної та вищої освіти
Розглянуто питання про делегування представників Громадської ради при МОН до складу дорадчих та робочих органів МОН	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозиції до проекту Порядку присудження наукових ступенів	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до Законів України щодо вдосконалення системи вищої освіти»	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозиції до проекту Закону України «Про професійну освіту»	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено пропозицію до МОНУ щодо продовження прийому до професійно-технічних навчальних закладів	Комітет з професійної та вищої освіти
Надано пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ"	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь у нараді щодо перспектив підготовки робітничих кадрів для агропромислового комплексу (у Департаменті АПК Київської обласної державної адміністрації)	Комітет з професійної та вищої освіти
Взяв участь у роботі експертно-кадрової комісії Департаменту професійної освіти МОН	Комітет з професійної та вищої освіти
Подано документи для участі у роботі конкурсної комісії до Департаменту професійної освіти МОН	Комітет з професійної та вищої освіти
Подано документи для участі від імені ГР при МОН у роботі моніторингової групи за виборами ректора Черкаського національного технологічного університету	Комітет з професійної та вищої освіти
Розроблено анкети для опитування учасників освітнього процесу з питань стану корупції у вищій освіті	Комітет з професійної та вищої освіти
Проведено опитування студентів щодо реалізації	Комітет з професійної та вищої освіти

антикорупційної політики у вищій освіті	вищої освіти
Дано інтерв'ю журналу "Професійна освіта" про діяльність Комітету	Комітет з професійної та вищої освіти
Надано пропозиції до МОН України з приводу удосконалення механізму нарахування та виплат стипендій	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь у роботі Міжнародної науково-практичної конференції "Економіка підприємства: теорія і практика"	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь у роботі Всеукраїнської науково-практичної конференції "Вища освіта і ринок праці"	Комітет з професійної та вищої освіти
Подано до МОН запит про надання публічної інформації щодо бюджетного запиту на бюджетний рік.	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовлено проект звернення про продовження строків внесення змін до статутів установ професійно-технічної освіти	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь в церемонії урочистого відкриття Навчального будівельного центру "Сінеат" (м.Бровари)	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь в якості експерта у Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності	Комітет з професійної та вищої освіти
Участь у роботі спостережної місії на виборах ректора Черкаського національного технологічного університету	Комітет з професійної та вищої освіти
Підготовка до проведення "круглого столу" з питань реалізації антикорупційної політики у вищій освіті,	Комітет з професійної та вищої освіти
Стратегія впровадження Гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти «Освіта: Гендерний вимір – 2020» (проект)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Навчальні програми з основ правознавства для 9-их класів загальноосвітніх навчальних закладів та 9-их класів із поглибленим вивченням предмета (проекти)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Концепція нової української школи (проект)	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Розробка Положення про конкурсний відбір оригінал-макетів підручників для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Експертиза проекту Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про дошкільну освіту»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Експертиза Проекту Положення конкурсу-огляду «Освітній оскар»	Комітет з питань дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
Брати участь у робочій групі з удосконалення конкурсу фінансування наукових досліджень для молодих учених	Комітет з науки та інновацій
Співпраця з Радою молодих учених при МОН, радами молодих учених ВНЗ/НУ, іншими радами молодих учених, а також з Європейською радою аспірантів і молодих учених Євродок, формування позицій ГР стосовно молодих учених	Комітет з науки та інновацій
Привернення уваги до питання академічної доброчесності та	Комітет з науки та

нетикету (етики спілкування у мережі інтернет), підготовка позиції Ради з цих питань, а також звернення до академічної громадськості щодо нетикету	інновацій
Інформування академічної громадськості та членів ГР про актуальні новини у сфері науково-інноваційної політики в Україні та Європі	Комітет з науки та інновацій
Співпраця з профільними комісіями, робочими групами та підрозділами МОН, ВРУ	Комітет з науки та інновацій
Оцінка законопроектів винесених на обговорення МОН, що безпосередньо стосуються гендерної тематики або містять гендерну складову	Комітет з науки та інновацій
Інформування зацікавлених ЗМІ щодо інновацій, нагальних проблем та конфліктних ситуацій у просуванні питань рівності у науці та освіті	Комітет з науки та інновацій
Співпраця з профільними робочими групами	Комітет з науки та інновацій
Підготовлені зміни до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схваленої Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013, спрямовані на забезпечення виконання завдань переходу України на інноваційний шлях розвитку шляхом прискорення запровадження ІКТ в освіті та науці, розвитку освітніх і наукових електронних інформаційних ресурсів на основі проведення аналізу стану та потреб закладів освіти та відповідних тенденцій глобального розвитку, розробити план заходів для досягнення визначених цілей та показників	Комітет з науки та інновацій
Прискорення створення єдиного національного освітнього простору, доступ закладів освіти та учасників навчального процесу до електронних освітніх ресурсів та систем	Комітет з науки та інновацій
Прискорення формування системи електронних адміністративних послуг в сфері освіти, запровадження електронних послуг в системі публічного управління освітою	Комітет з науки та інновацій
Утворення експертної ради при Міністерстві освіти і науки України з проблем електронної освіти у складі представників провідних закладів освіти і науки, суб'єктів господарювання ІКТ-галузі, громадських організацій та міжнародних експертів	Комітет з науки та інновацій
Налагодження постійного контакту відповідальних осіб МОН/робочих груп та членів комітету з науки та інновацій ГР з метою залучення членів ГР до підготовки проектів, стратегічних актів у сферах освіти, науки та інновацій(для виконання п. 9 частини 1 розділу 4 Положення про ГР)	Комітет з науки та інновацій
Пропозицій щодо фінансування освіти та науки у 2017, 2018 та 2019 роках, які мають бути підготовлені у проекті закону про Державний бюджет України.	Комітет з науки та інновацій
Проекту стратегії реформування освіти/ стратегій реформування конкретних галузей освіти (для вищої освіти – передбачено п.1 ч. 1 статті 13 Закону України «Про вищу освіту») та проекту стратегії реформування національної системи науки та інновацій	Комітет з науки та інновацій
Реалізації Україною Інчхонської декларації «Освіта 2030: Забезпечення загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти і навчання протягом всього життя» (IncheonDeclaration. Education 2030:	Комітет з науки та інновацій

Towardsinclusiveandequitablequalityeducationandlifelonglearningforall), прийнятою на Всесвітньому форумі ЮНЕСКО з питань освіти (2015 р.), що спрямована на створення можливостей якісної освіти протягом всього життя для всіх, у всіх структурах та на всіх рівнях освіти та розробки Плану дій в галузі освіти на період до 2030 року (Education 2030 Framework forActionTowardsinclusiveandequitablequalityeducationandlifelonglearningforall)	
Реалізації положень наказу МОНУ від 21.06.2016 № 696 «Про створення робочої групи з реалізації програми розвитку і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та електронного урядування в сфері освіти і науки України (E-educationprograms)»	Комітет з науки та інновацій
Реалізації проекту переліку національних освітніх індикаторів ефективності та якості загальної середньої освіти та методології їх обрахунку, згідно наказу МОНУ №147 від 23.02.16	Комітет з науки та інновацій
На засіданні ГР ініціювати розробку МОНУ, НАПедНУ, ГР при МОНУ проекту концепції основних засад з розвитку національної системи освіти в умовах інформаційного суспільства, зокрема – підготовки відповідних змін до стратегій розвитку освіти із активізації запровадження ІКТ у сфері освіти. З цією метою пропонувати створення спільної проектної групи	Комітет з науки та інновацій
Розглянути на засіданні Комітету з науки та інновацій ГР питання щодо запровадження в Україні міжнародних стандартів та регламентів із застосування ІКТ та забезпечення інформаційної безпеки в освіті, зокрема – серії стандартів ISO/IEC JTC 1/SC 36 «Information technologyforlearning, educationandtraining» (Інформаційні технології для навчання, освіти і тренінгу)	Комітет з науки та інновацій
Розглянути на засіданні Комітету з науки та інновацій ГР питання щодо стану та перспектив створення єдиного національного освітнього простору України, забезпечення доступу закладів освіти та учасників навчального процесу до електронних освітніх ресурсів та систем	Комітет з науки та інновацій

ЗВІТ ГОЛОВИ ГРОМАДСЬКОЇ РАДИ за 2016-2018 р.

У 2016-2018 роках Головою Громадської ради при Міністерстві освіти і науки Кудрявцем Є.В. здійснювалася активна діяльність з метою отримання вагомих громадських результатів, які сприяють розвитку освіти та науки, зокрема варто виділити наступне:

1. Член Групи із розроблення проекту наказу МОН «Умов прийому на навчання до ВНЗ».

Як результат: своєчасні Накази Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України», забезпечено широке обговорення, участь в робочій групі за участю Спілки ректорів та громадськості, два тури відпрацювання.

2. Член Робочої групи з продовження угоди про співпрацю між Урядами США та України в сфері науки та технологій.

Так, у 2014 році закінчився термін дії Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій від 4 грудня 2006 року (Угоду ратифіковано Законом України від 15.04.2009 № 1262). Другим пунктом статті X зазначеної угоди визначено, що строк дії Угоди може бути продовжено на наступні п'ятирічні періоди за письмовою згодою сторін шляхом обміну повідомленнями дипломатичними каналами за 90 днів до закінчення строку дії угоди.

Слід зауважити, що американська сторона вже завершила всі внутрішні процедури, необхідні для поновлення дії згаданої Угоди, та підтвердила, що Угода вступає в силу в день завершення обміну нотифікаціями та діятиме з 26 травня 2014 року по 25 травня 2019 року.

Як результат: Ратифіковано ВР та розпорядженням КМ України Угода між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про співробітництво у сфері науки та технологій, після якої Угода має вступити в дію.

3. Член Комісії з розподілу державного замовлення.

Надано пропозиції узгоджені з позицією ГР МОН щодо обсягу державного замовлення на прийом за освітніми рівнями бакалавра, магістра та за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста за окремими спеціальностями, фінальний Наказ МОН України від 23.12.2016 № 1607 "Про внесення змін до розподілу обсягу державного замовлення у 2016 році на прийом та випуск фахівців за освітніми ступенями (освітньо-кваліфікаційними рівнями) молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста та магістра у вищих навчальних закладах, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки.

4. Участь в засіданнях Колегії МОН.

Як результат: позитивний розгляд питань щодо продовження строку виплати стипендій Президента України призерам міжнародних учнівських олімпіад 2015 року за особливі успіхи у навчанні, відзначення працівників сфери освіти і науки державними нагородами України, відзнаками Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, підсумків прийому на навчання у 2016 році та завдання вищих навчальних закладів на 2017 рік, призначення стипендій Президента України учасникам та призерам міжнародних учнівських олімпіад з хімії, географії, астрономії, інституційний розвиток рад молодих учених й механізми стимулювання молоді до наукової діяльності, виконання програми з видання, придбання та доставки за кошти державного бюджету підручників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів та інші.

5. Участь в парламентських слуханнях.

Відповідно до постанови Верховної Ради України від 6 вересня 2016 року «Про проведення парламентських слухань» прийнято активну участь з відстоюванням позицій, узгоджених з ГР МОН в слуханнях на тему: «Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні».

6. Участь в роботі ГР МОН Міністра освіти і науки України, Заступників Міністра та Державного секретаря Міністерства.

З метою сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики в сфері освіти та науки, поглиблення співпраці Громадської ради при Міністерстві освіти і науки України та Міністерства освіти і науки України забезпечено участь в засіданнях ГР МОН Міністра освіти і науки України, Заступників Міністра та Державного секретаря Міністерства.

7. Активна робота ГР МОН.

За 2 роки роботи ГР МОН було проведено 34 засідань ГР МОН (засідання ГР МОН, Правління ГР МОН та он-лайн засідання).

8. Створення експертного середовища.

З метою більш повного та компетентного розгляду питань, що належать до компетенції ГР МОН, створено ряд експертних кіл Громадської ради при МОН, результати їх діяльності додаються.

9. Участь в розширеному засіданні з іншими Головами громадських рад при органах виконавчої влади в обговоренні законопроекту «Про державний бюджет України на 2017 рік» з Міністром фінансів України.

Внесено пропозиції узгоджені з ГР МОН щодо законопроекту «Про державний бюджет України на 2017 рік».

10. Участь у всеукраїнському з'їзді представників органів студентського самоврядування з обрання від студентів членів до Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

11. Участь в засіданнях різних форм щодо роз'яснення позиції студентів стосовно не допустимості підтримки законопроекту 5130, який скасовує норму, що не менше 2/3 студентів отримують стипендії і переносить право визначати порядок нарахування вченим радам ВНЗ.

12. Організатор та координатор наукової школи з фізики в Європейській організації з ядерних досліджень (ЦЕРН), Женева, Швейцарія.

Як результат 16 дітей з 12 регіонів України та 35 молодих вчителів з 20 регіонів України змогли пройти навчання на базі європейської лабораторії та по поверненню поширили ці знання у своїх школах та інших навчальних закладах.

13. Автор та тренер авторського проекту «Старт».

Спеціальний тренінговий курс, який дозволяє підготувати випускника школи до університетського життя, включає напрацювання м'яких здібностей та орієнтації в студентському просторі.

В результаті 200 дітей з 3 регіонів були підготовлені. В 2017 році планується вже підготовка 1000 дітей.

14. Член робочої групи ЄС з наукової освіти Європейської Комісії, Рим, Італія.

Участь у даній робочій групі та запрошення кандидата до її складу стає можливістю для української молоді створити середовище наукової освіти та розвитку науки. Доступ до світового майданчику генерування ідей у цій галузі відкриває можливості вдосконалення української наукової освіти.

15. Координатор міжнародної програми International Conference of Young Scientists (ICYS) в Україні.

В 2016 та 2017 році серед тисячі талановитих дітей зі всієї України були відібрані кращі для представлення України в Німеччині на світовій конференції молодих вчених.

16. Представник України на Teacher and Student Forum CERN, Женева, Швейцарія.

Вперше представник України долучився до такої форми роботи ЦЕРН, таким чином вже з наступного року відкрито багато можливостей, таких як розширення участі молоді в освітніх та наукових програмах.

17. Встановлено партнерські відносини з Міжнародною лабораторією молекулярної та ядерної біології у Варшаві.

Вже наступного року у липні, завдяки цій домовленості 30 школярів у віці від 9 до 12 років візьмуть участь у науковій школі в Варшаві.

18. Встановлено партнерські відносини з BioCEN у Варшаві.

Вже наступного року у червні, завдяки цій домовленості 30 школярів у віці від 14 до 17 років візьмуть участь у науковій школі та воркшопах у Варшаві.

19. Встановлено партнерські відносини з Національною енергетичною лабораторією США.

Вже наступного року у серпні, завдяки цій домовленості 10 молодих вчених візьмуть участь у науковій школі в Пітсбурзі.

20. Член оргкомітету Міжнародної практичної конференції «Сучасні виклики розвитку світової економіки» в КНУ імені Тараса Шевченка.

300 учасників з 15 регіонів України та проведений кандидатом круглий стіл за участю представників бізнесу та студентства.

21. Координатор програми захисту прав інтелектуальної власності учасників Всеукраїнської науково-технічної виставки-конкурсу молодіжних інноваційних проектів «Майбутнє України».

102 учня старших класів з 24 областей України пройшли спеціальний тренінговий курс щодо захисту своїх інтелектуальних прав, як наслідок, 17 учнів вже у 2018 році отримають Патенти України на корисну модель в галузі технічних та природничих наук.

22. Член Комітету з Державної премії в галузі освіти.

22. Член Конкурсною комісії по призначенню стипендій Китайської народної республіки для української молоді.

23. Член робочих груп департаменту атестації кадрів та ліцензування.

24. Член експертної комісії по відбору провідних кадрів на посади новостворених директоратів Міністерства освіти і науки.

Звіт
щодо діяльності експертного середовища за відповідними напрямками
(2017-2018 рр.)

ПРОБЛЕМА: Формування і розвиток цифрової компетентності у національній системі освіти України.

АВТОРИ: **Ростока М.**, Ткаченко О.В, голова комітету з освіти АПІТУ
<http://apitu.org.ua/>

Опис проблеми та поточний стан

1.Базові дефініції.

Словник іншомовних слів розкриває **компетентність**, як здатність людини оперувати знаннями, що дозволяє висловлювати значуще, авторитетне судження на основі володіння певними компетенціями. А Національна рамка кваліфікацій України надає визначення «компетентності» як здатності особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, розуміння, уміння, цінності, інші особисті якості. Так, поняття «компетентність» є ключовим поняттям, що детермінує зміст, методику і технології процесу навчання, тобто визначає показники якості підготовки випускників освітніх установ.

Закон України «Про вищу освіту»¹ **визначає компетентність як** динамічну комбінацію знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Оскільки проблема **формування й розвитку цифрової компетентності має значення для національної системи освіти України**, то спиратись тільки на Закон України «Про вищу освіту» буде не достатньо у термінологічному аспекті й у подальшому треба створити однозначні визначення основних понять.

Інформаційна грамотність – здатність людини усвідомлювати необхідність отримання інформації, а також знаходити, оцінювати, ефективно використовувати і поширювати інформацію в різних форматах (ЮНЕСКО).

Медійна грамотність – активне або пасивне сприйняття і використання людиною матеріалів медіа, включаючи їх критичне сприйняття і усвідомлену оцінку, використовувані ними методи і їх вплив. Крім того, термін позначає здатність читати, аналізувати, оцінювати і здійснювати комунікацію з використанням різних форм медіа (наприклад, телебачення, преси, радіо, комп'ютерів тощо). Є й інше розуміння цього терміна: здатність розшифровувати, аналізувати, оцінювати і здійснювати комунікацію в різноманітних формах (ЮНЕСКО).

¹ Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами і доповненнями), в редакції від 08.07.2017. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page>

2. ІКТ-компетентність у сучасному житті.

В сучасних умовах багато країн занепокоєно проблемою розвитку нових компетентностей людини, пов'язаних з прискоренням запровадження інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) у всі сфери соціально-економічного та суспільно-політичного життя. Зокрема, «цифрова» грамотність (або «Цифрова компетентність») визнана ЄС однією з 8 ключових компетентностей – для повноцінного життя та діяльності.²

У 2016 році ЄС представив оновлену рамку Digital Competence (DigComp 2.0), що складається з 21 компетентностей, згрупованих у 5 блоків компетентностей³ (Див. детальніше додаток 1).

Ступінь використання ІКТ в соціально-економічному та суспільно-політичному житті країни безпосередньо залежить від володіння громадянином/людиною відповідними **цифровими компетентностями**. Зазначене формує так званий «цифровий розрив»⁴ між країнами, регіонами та різними суспільними групами.⁵

3. ІКТ-компетентність у системі національної освіти України

ІКТ компетентності у освіті не тільки вдосконалюють процес навчання, а й стимулюють зміни в педагогічному процесі на шляху **інформатизації освіти та суспільства в цілому** та безпосередньо впливають на зменшення «цифрового розриву». Так декларація Ціндао визначає наступні зобов'язання країн – членів ЮНЕСКО щодо ІКТ компетентності педагогів: «Успішна інтеграція ІКТ в викладання і навчання потребує переосмислення ролі педагогів і реформування їх підготовки і професійного розвитку. Це обумовлює необхідність заохочення культури якості у всіх аспектах: підтримка персоналу і студентів, підготовка навчальних програм, розробка і проведення курсів, стратегічне планування і розвиток. Тому ми повинні переконатися, що навчальні заклади, які здійснюють підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації педагогів, в достатній мірі обладнані і готові до використання ІКТ, для того щоб підвищити ефективність реалізації програм підготовки і професійного розвитку педагогів і виступити в якості передових майданчиків для впровадження в освітню практику інновацій, заснованих на використанні ІКТ. Ми також зобов'язуємося надати педагогам системну підтримку в питаннях використання ІКТ в їх педагогічній практиці, стимулювати інновації у викладанні, а також розвивати мережі і платформи, які дозволять педагогам обмінюватися

² Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) "Про основні компетенції для навчання протягом усього життя" від 18.12.2006 р. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_975

³ Vuorikari, R., Punie, Y., Carretero Gomez S., Van den Brande, G. (2016). DigComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: The Conceptual Reference Model. Luxembourg Publication Office of the European Union.

http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC101254/jrc101254_digcomp%202.0%20the%20digital%20competence%20framework%20for%20citizens.%20update%20phase%201.pdf

⁴ Цифровий розрив (Digital divide) – різниця в доступі та використанні інформаційних та комунікаційних технологій, таких як Інтернет, що відмічається як між окремими країнами, так й між окремими регіонами в межах однієї країни. Див.: Тезаурус ЮНЕСКО. <http://skos.um.es/unescothes/C01046>

⁵ За результатами дослідження Measuring the Information Society Report 2016, ІТУ Україна стабілізувала відставання від розвинених країн в питанні розвитку інформаційного суспільства, займаючи 76-е місце в рейтингах за 2015 та 2016 рр. Впровадження сучасних технологій зв'язку відбувається із суттєвим запізненням, в Україні збільшується внутрішній та зовнішній цифровий розрив, відсутня консолідована державна стратегія розвитку ІКТ. Все це уповільнює темпи створення та обміну інформацією, знаннями, досвідом і технологіями. <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/publications/misr2016/MISR2016-w4.pdf>

досвідом і методиками і можуть бути корисними для їхніх колег та інших зацікавлених сторін.»⁶.

4. ІКТ-компетентність українських педагогів.

Є своєрідний парадокс щодо кадрового забезпечення національної системи освіти України: разом з високим рівнем зайнятості, низьким рівнем безробіття, в сфері освіти спостерігається гострий кадровий дефіцит педагогів з достатньою (що відповідає сучасним ІКТ-компетентностям, що можна визначити як: недостатня кількість педагогів з високим рівнем ІКТ-компетентності (Skills shortages); розрив в необхідних та наявних знаннях з ІКТ педагогів на місцях (Skills gap) і невідповідна сучасним вимогам підготовка майбутніх педагогів (Mismatches)⁷.

Проблема невідповідності загальних та цифрових компетентностей працюючих та майбутніх педагогів розуміється на всіх рівнях – від урядового до рівня експертів.

Так, ключовий урядовий документ з реформи загальної середньої освіти констатує: «Підготовка педагогів на сучасному етапі не відповідає вимогам Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року; якість підготовки педагогів не відповідає вимогам державних і суспільних інституцій; навчально-виховний процес у навчальних закладах не справджує очікувань і сподівань дітей та їх батьків щодо його якості, ефективності, забезпечення індивідуального підходу, врахування індивідуальних особливостей тощо. Виникнення проблем обумовлено невідповідністю існуючої системи підготовки педагогічних працівників вимогам суспільства і держави на сучасному етапі їх розвитку, низькою спроможністю випускників педагогічних вищих навчальних закладів задовольняти в нових умовах об’єктивні вимоги дітей та їх батьків до якості надання освітніх послуг.»⁸

Провідні експерти в сфері інформаційно-комунікаційних технологій категоричні: «Сфера «цифрових» навичок та компетенцій в Україні розвивається клаптиково, хаотично та окремо від академічної (так званої формальної) освіти. Застарілі методики викладання, відсутність навчальних стандартів, підготовлених педагогів, а також недоступність цифрових технологій для навчального процесу призвели до надзвичайно низького рівня цифрової грамотності в усіх існуючих сегментах державної системи освіти (дошкільної, початкової, середньої, вищої). Зустрічаються лише поодинокі виключення. Цифрові

⁶ Декларация Циндао. Использование ИКТ для достижения целей «Образования-2030»: Использовать цифровые возможности, возглавить трансформацию образования. (International Conference on ICT and Post-2015 Education: Seize Digital Opportunities, Lead Education Transformation; Qingdao, China; 2015)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002333/233352m.pdf>

⁷ За визначенням ЮНЕСКО різні рівні ІКТ компетентностей задають свою рамку кваліфікацій:

- Початківець: поведінка заснована на системі засвоєних правил, дуже обмежена і негнучка.
- Досвідчений початківець: розуміє різні аспекти ситуації.
- Практикуючий: усвідомлено працює з довгостроковими цілями і планами.
- Досвідчений практикуючий: бачить ситуацію в цілому і діє відповідно до своїх переконань.
- Експерт: повністю відчуває і розуміє ситуацію і приділяє увагу центральним аспектам. Здебільшого педагоги вже пройшли рівень початківця і навіть рівень досвідченого початківця - і є, таким чином, практикуючими.

⁸ Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>

навички в середніх школах, для прикладу, обмежуються уроками та класами інформатики, де навчають загальним принципам побудови комп'ютерів та основам алгоритмізації. Такий підхід не відповідає сучасним вимогам, не є наскрізним (кросплатформовим) та має дуже сумнівні результати»⁹.

Історія спроб змін

Рекомендації ЮНЕСКО щодо структури ІКТ-компетентності педагогів (UNESCO ICT Competency Framework for Teachers (ICT-CFT))

ЮНЕСКО у 2008 році в рамках співпраці з Microsoft, Intel, Cisco, ISTE, політехнічному інституті Вірджинії і Університетом штату Вірджинія було розроблено Рекомендації ЮНЕСКО щодо структури ІКТ-компетентності педагогів (UNESCO ICT Competency Framework for Teachers (ICT-CFT)).

Створення цих рекомендацій стало першою спробою вирішення проблем в цій галузі на міжнародному рівні. ЮНЕСКО, визнаючи складність процесу змін освітніх програм, запропонувало рекомендації, що об'єднали вимоги до навичок використання ІКТ з сучасними поглядами на педагогіку, навчальні програми та організацію навчального процесу.

Основна мета проекту ЮНЕСКО полягала в удосконаленні застосовуваних педагогами методик таким чином, щоб вони сприяли вихованню більш обізнаних громадян, а також підвищення якості трудових ресурсів, що, в кінцевому рахунку, впливає на соціально-економічний розвиток будь-якої країни.

Рекомендації ЮНЕСКО враховували те, що в різних країнах ситуація в плані розвитку навичок використання ІКТ педагогами складається по-різному, і, хоча всі країни повинні зосередити свої зусилля на навчанні педагогів використання ІКТ, їм доведеться почати роботу в цьому напрямку з різних рівнів застосування ІКТ, придбання і генерації знань. Зокрема, завдання проекту UNESCO ICT-CFT полягали у наступному:

скласти загальну основну програму (що визначає різні ІКТ-компетентності педагогів), яку установи підвищення кваліфікації педагогів можуть використовувати для розробки навчальних матеріалів, призначених для спільного використання на глобальному рівні;

сформувати базовий набір кваліфікацій, що дозволяє педагогам інтегрувати ІКТ в навчальний процес;

розширити і урізноманітнити професійний розвиток педагогів, удосконалюючи їхні навички в галузі педагогіки, співпраці і впровадження інновацій в школі на основі застосування ІКТ;

узгодити різні думки і виробити термінологічний апарат щодо використання ІКТ в підготовці педагогів.

Рекомендації UNESCO ICT-CFT визнають той факт, що освіта в сфері ІКТ має виходити за рамки вивчення технологій і має бути адаптована до навчальної програми, культурних і кліматичних умов, актуальних для окремих шкіл, районів і країн. Рекомендації ЮНЕСКО також передбачають інтеграцію роботи по впровадженню ІКТ в контекст більш глобальних ініціатив по перетворенню змісту і програми навчання. Хоча в проекті UNESCO ICT-CFT визначені компетентності, необхідні для ефективного використання технологій з метою підтримки змін у галузі освіти, розробкою та проведенням відповідних навчальних програм мають займатися ретельно відібрані державні, недержавні та приватні установи.

⁹ Проект «Цифрова адженда України – 2020» («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. ГО «ХайТек Офіс Україна», грудень 2016. – с. 20. <https://uccf.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

Наступним кроком в реалізації UNESCO ICT-CFT має стати створення освітньої політики на міжнародному, державному та регіональному рівнях, що дозволяє втілити ці рекомендації в життя.

Результатом цієї роботи став опис структури педагогічної ІКТ-компетентності!!!+ (ICT-CFT), яка була представлена громадськості у 2008 році в трьох брошурах:

- Policy Framework («Освітня політика»), де розглянуті вихідні передумови, структура і підхід, прийнятий в Проекті;
- Competency Framework Modules («Структура модулів компетенції»), де пояснюється, як можна зіставити три етапи розвитку освіти з шістьма аспектами роботи вчителя, щоб отримати структуру з 18 модулів, які визначають його компетентність;
- Implementation Guide lines («Рекомендації щодо впровадження»), де наведені докладні описи кожного з виділених модулів.

Друга версія Рекомендацій включала в себе матеріал цих брошур, де виділені три підходи до підготовки педагогів для роботи в ІКТ-насиченому освітньому середовищі: «Застосування ІКТ», «Освоєння знань», «Виробництво знань».

Починаючи з 2009 року, в ЮНЕСКО розроблялися приблизні навчальні плани і вимоги для перевірки компетентності педагогів (вимоги до іспитів).

Рекомендації ЮНЕСКО були побудовані з урахуванням трьох підходів до інформатизації школи, які пов'язані з відповідними стадіями професійного розвитку педагогів, які освоюють роботу в ІКТ-насиченому освітньому середовищі:

1. «Застосування ІКТ» - вимагає від учителів здатності допомагати учням користуватися ІКТ для підвищення ефективності навчальної роботи.

2. «Освоєння знань» - вимагає від учителів здатності допомагати учням в глибокому освоєнні змісту навчальних предметів, застосуванні отриманих знань для вирішення комплексних завдань, які зустрічаються в реальному світі.

3. «Виробництво знань» - вимагає від учителів здатності допомагати учням, майбутнім громадянам і працівникам, виробляти (породжувати) нові знання, які необхідні для гармонійного розвитку і процвітання суспільства.

Кожен з трьох підходів містить 6 аспектів роботи.

Перетин трьох підходів до навчання, заснованих на розвитку людського потенціалу («Застосування ІКТ», «Освоєння знань» та «Виробництво знань»), і шести аспектів роботи: («Розуміння ролі ІКТ в освіті», «Навчальна програма і оцінювання», «Педагогічні практики», «Технічні і програмні засоби ІКТ», «Організація і управління освітнім процесом», «Професійний розвиток») задають структуру ІКТ-компетентності педагогів. Таким чином, вона включає в себе 18 модулів.

На базі цих документів було розроблено низку навчальних курсів для педагогів.

Література:

1. Информационные и коммуникационные технологии в образовании : монография / Под.редакцией: Бадарча Дендева – М. : ИИТО ЮНЕСКО, 2013. – 320 с. <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214728.pdf>

2. Руководство по адаптации Рамочных рекомендаций ЮНЕСКО по структуре ИКТ-компетентности учителей (методологический подход к локализации UNESCO ICT-CFT). – М. : ИИЦ «Статистика России» – 2013. – 72 с. <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214726.pdf>.

3.«Структура ИКТ-компетентности учителей. Рекомендации ЮНЕСКО (UNESCO ICT Competency Framework for Teachers, или ICT-CFT) UNESCO, Microsoft Corporation. 2011. <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>

4. Медийная и информационная грамотность: программа обучения педагогов / Кэролайн Уилсон, Алтон Гриззл Рамон, Туазон Кваме, Акъемпонг Чи-Ким Чун. UNESCO 2012. <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214706.pdf>

5. Futures for Higher Education and ICT: Changes Due to the Use of Open Content. UNESCO Institute for Information Technologies in Education. 2016 http://ru.iite.unesco.org/files/news/639315/Futures_for_Higher_Education_and_ICT.pdf

Український досвід

Український досвід забезпечення ІКТ-компетентностей педагогів ґрунтується перш за все на ініціативних проектах МОН та Intel®¹⁰:

- **«Навчання для майбутнього»** – найбільша ініціатива щодо підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів з ІКТ та новітніх педагогічних технологій. Більш ніж 200 тис. педагогів та студентів пройшли навчання за програмою;
- **«Шлях до успіху»**, яка призначена для школярів середньої, старшої школи і молодих людей 16-25 років та дозволяє опанувати комп'ютерну грамотність, навчитися критичному мисленню і співпраці;
- Intel ISEF, International Science and Engineering Fair (конкурс науково-технічної творчості школярів, майбутніх вчених) – для талановитої молоді та науково-методичний проект з опробування концепції інноваційної моделі електронного навчання в середовищі;
- Проект електронного навчання в моделі «1 учень – 1 комп'ютер».

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи

Можливі заходи щодо вдосконалення системи підвищення ІКТ-компетентності педагогів доцільно реалізовувати в рамках урядового плану дій на 2017 та наступні роки¹¹ та відповідного плану дій МОН, а саме в реалізації завдань 2017 року:

- Розроблення та затвердження Концепції випереджального розвитку цифрової педагогічної в Україні;
- Затвердження стандартів вищої та професійної освіти за педагогічними спеціальностями (спеціалізаціями) та відповідними освітніми рівнями;
- Розроблення галузевої рамки кваліфікацій педагогічних працівників;
- Визначення підходів до створення системи добровільної сертифікації педагогічних працівників

¹⁰ <http://iteach.com.ua/>

¹¹ Середньостроковий план пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D1%80>

Додаток 1

Європейська рамка цифрової компетентності Digital Competence (DigComp 2.0)

Рамка цифрової компетентності Digital Competence (DigComp 2.0) складається з 21 компетенції, згрупованих у 5 блоків компетенцій, а саме:

1. *Інформаційна грамотність та грамотність щодо роботи з даними* (Information and data literacy).

1.1 Вміння шукати, фільтрувати дані, інформацію та цифровий контент.

1.2 Вміння оцінювати дані, інформацію та цифровий контент.

1.3 Вміння використовувати та управляти даними, інформацією та цифровим контентом.

2. *Комунікація та взаємодія* (Communication and collaboration).

2.1 Вміння спілкуватися через використання цифрових технологій.

2.2 Вміння ділитися інформацією завдяки використанню цифрових технологій.

2.3 Вміння контактувати із суспільством, користуватися державними та приватними послугами завдяки використанню цифрових технологій.

2.4 Вміння взаємодіяти завдяки використанню цифрових технологій.

2.5 Знання «нетикету» (від англ. network та etiquette), тобто володіння правилами поведінки та етикету в цифровому середовищі.

2.6 Управління цифровою ідентичністю, тобто вміння створювати та управляти аккаунтами.

3. *Цифровий контент* (Digital content creation).

3.1 Створення цифрового контенту.

3.2 Вміння змінювати, покращувати, використовувати цифровий контент задля створення нового контенту.

3.3 Обізнаність щодо авторських прав та політики ліцензування відносно даних, інформації та цифрового контенту.

3.4 Програмування, тобто вміння писати програмний код.

4. *Безпека* (Safety).

4.1 Вміння захистити пристрої та контент, знання заходів безпеки, розуміння ризиків та загроз.

4.2 Захист персональних даних та приватності.

4.3 Охорона здоров'я, тобто знання та навички для збереження свого здоров'я та інших з точки зору як екології використання цифрових технологій, так і ризиків, загроз безпеці громадян.

4.4 Захист навколишнього середовища, тобто розуміння впливу цифрових технологій на екологію, навколишнє середовище, з точки зору їх утилізації, а також їх використання, що може нанести шкоду, наприклад, об'єктам критичної інфраструктури і т.д.

5. *Вирішення проблем* (Problem solving).

5.1 Вміння вирішувати технічні проблеми, що виникають із комп'ютерною технікою, програмним забезпеченням, мережами і т.д.

5.2 Вміння визначати потреби та знаходити відповідні технічні рішення, або кастимізувати цифрові технології до власних потреб.

5.3 Креативне користування, або вміння завдяки цифровим технологіям створювати знання, процеси та продукти, індивідуально або колективно, з метою вирішення повсякденних життєвих та професійних проблем і т.д.

5.4. Вміння самостійно визначати потребу в отриманні додаткових нових цифрових навичок.

Проблема: Створення системи мотивацій для впровадження цифрових підручників у навчання учнів ЗНЗ

АВТОРИ: Каплаушенко І,

Опис проблеми та поточний стан

Підручники у цифровому форматі.

На даний час впровадження цифрового навчального контенту в освіту регламентує «Положення про електронні освітні ресурси» (Додаток 1).

Вже кілька років МОН України, за результатами Конкурсу підручників, згідно Договору з видавництвами отримує права на розповсюдження необмеженої кількості цифрових копій тих підручників, які отримали державне замовлення. Ці цифрові копії можна безкоштовно завантажити на сайті ІМЗО у форматі PDF. Але їх перелік дуже обмежений.

Підручники у цифровому форматі можна умовно поділити на такі типи:

- **цифрова копія** підручника – повністю зберігає зміст та верстку друкованого підручника;
- **цифрова версія** друкованого підручника - копія друкованого підручника із додаванням мультимедійного навчального контенту, інтерактивних фрагментів, завдань для самоперевірки, тестів тощо;
- **мультимедійний посібник** - є доповненням до друкованого чи цифрового підручника, містить багато демонстрацій, інтерактивів, тестів. Найчастіше створений згідно навчальної програми та вимог МОН;

За способом використання цифрові підручники можуть створюватися як завантажувані застосунки, або як онлайн-сервіси.

На сьогодні державної структури, яка могла б створювати якісні підручники, конкуруючи з комерційними видавництвами, немає. Комерційні видавництва є власниками майнових авторських прав на усі підручники. Вони мають тісні контакти з Авторами, методичними відділами, співпрацюють із вчителями-практиками. Видавництва мають кваліфікованих редакторів, художників, верстальників тощо. Отже, держава і надалі буде замовляти підручники у Видавництв. Необхідно шукати взаємовигідну модель співпраці, яка б стимулювала Видавництва створювати якісні підручники і при цьому ефективно витрачалися державні кошти.

Еволюція, а не революція: перший крок – цифрова копія друкованого підручника

Може здаватися, що цифрова копія підручника – це не сучасно. Але наш досвід показує, що не всі видавництва готові навіть до такого простого кроку. Структура видавництв не передбачає роботу із цифровими копіями, немає договірної бази з авторами, немає розуміння фінансового обліку продажу ліцензійних копій тощо.

Окремі видавництва, які відчувають попит та намагаються просувати на ринку свої цифрові підручники не можуть самостійно впоратися із піратством. Вони не отримують прибутку від продажу цифрових копій, тому досить пасивно розвивають цей напрямок. В той же час все більше батьків шукають для своїх дітей якісні цифрові копії підручників і знаходять їх на піратських сайтах. Це є порушенням закону і не дає гарантії якості цифрових підручників.

Простим і цілком реальним першим кроком є запуск онлайн-платформи для розповсюдження легальних цифрових копій підручників усіх Видавництв у єдиному

загальноприйнятому у світі стандарті HTML 5.0. Ці цифрові копії мають обов'язково бути захищеними від піратського копіювання, адже права авторів та видавництв мають бути захищені, а система ліцензування простою та прозорою. Формат HTML 5.0 важливий для подальшого розвитку цифрового контенту.

ПЕРЕВАГИ:

- використання цифрової копії підручника не потребує додаткового навчання вчителів;
- не виникає проблем, коли частина учнів працюють з друкованими підручниками, а частина – з їх цифровими копіями, адже вони повністю ідентичні. По суті змінюється лише носій інформації, а не форма роботи з інформацією;
- не потребує створення додаткової інфраструктури у школі для онлайн-доступу, адже цифрова копія 1 раз завантажується на планшет і працює увесь навчальний рік.

Цей крок лише здається простим, але він є дуже важливим і відповідальним. Видавництва мають сформувати довіру до цифрового формату, відчутти його прибутковість. При цьому цифровий формат не має викликати супротиву педагогічної спільноти, особливо середнього та старшого віку.

НЕДОЛІКИ: Видавництва бояться піратського копіювання своїх підручників і недоотримання прибутку.

Коли ми наповнимо платформу усіма цифровими копіями підручників, можемо переходити до наступного рівня – створення цифрових версій підручників.

Другий крок – цифрова версія підручника

Цифрову копію у форматі HTML 5.0 можна доповнити мультимедійними об'єктами та інтерактивними завданнями, яких не може бути у друкованому форматі. Це буде **цифрова версія** підручника. Варто стимулювати видавництва створювати додатковий мультимедійний контент до своїх підручників.

Цифрова версія підручника буде значно складнішою та дорожчою у розробці. На її створення необхідно значно більше часу та людських ресурсів. Тому і вартість цих підручників буде вищою від цифрових копій. Орієнтовно вартість цифрової версії підручника з мультимедійним та інтерактивним наповненням може рівнятися вартості друкованого видання, але із значно більшими можливостями.

ПЕРЕВАГИ:

- значно розширяться можливості цифрового навчального контенту;
- створиться додаткова ніша для розробників мультимедійного контенту;
- існуючий мультимедійний контент може бути прикріплений до існуючих цифрових копій підручників;
- можливість розширення аналізу даних по роботі з цифровим контентом.

НЕДОЛІКИ:

- низький рівень готовності вчителів до використання цифрових підручників із мультимедійним контентом;
- виникнення суміжного авторського права на твори;
- відсутність LMS, якою користується велика кількість вчителів та учнів в Україні.

Історія спроб змін

Державне замовлення: ППЗ, ЕНМК та інші

На початку 2000-х років діяла державна програма, яка передбачала розробку педагогічних програмних засобів (ППЗ). В рамках програми було розроблено та передано МОН України більше 200 ППЗ. Цей навчальний контент безкоштовно передавався школам на компакт-

дисках. Оскільки фінансування на тиражування та логістику цих ППЗ державною програмою не передбачалося, ці продукти отримали далеко не всі школи.

Оскільки технології розвиваються дуже швидко, педагогічні програмні засоби за кілька років застаріли і практично не підлягають модернізації та редагуванню. Розробники, які виконали державне замовлення, не несуть сервісних зобов'язань та не мотивовані їх модернізувати.

Результат:

- на короткий час було створено ринок розробки мультимедійного навчального контенту, але із припиненням державного фінансування ринок також припинив існування;
- держава отримала велику кількість мультимедійних ресурсів різної якості;
- школи були недостатньо забезпечені комп'ютерною технікою, тому не змогли повноцінно скористатися новими розробками;
- не було створено платформу для зберігання та доставки мультимедійних посібників;
- мультимедійні продукти швидко технічно застаріли і не можуть бути модернізовані навіть за умови додаткового фінансування.

Проект «Відкритий світ»

Окрім побудови інфраструктури і т.п. проект передбачав створення онлайн сервісу по доступу до навчального контенту. Виділялись кошти на закупівлю обладнання (в т.ч. на персональні пристрої учнів). Було створено проект та розпочато розробку освітньої платформи, а також створено незначну кількість мультимедійного контенту для онлайн-доступу.

Проект передбачав наявність у школі ширококутового Інтернету. Саме висока швидкість передачі даних була основним чинником, адже передбачалася робота усіх учнів з освітніми сервісами платформи в режимі онлайн.

На сьогодні навіть ті ресурси, які були створені не використовуються у школі через відсутність доступу до Інтернету. Частина їх вже не відповідає чинній навчальній програмі.

Пропозиції

Створити умови, які будуть спонукати Видавництва до створення мультимедійного інтерактивного контенту і розширення можливостей підручників:

1. створити відкриту площадку для проведення прозорого державного конкурсу друкованих підручників та їх електронних версій;
2. створити бібліотеку цифрових підручників у сучасному форматі HTML 5.0, захищених від піратського копіювання, доповнених мультимедійними та інтерактивними елементами адаптованим під з тач-інтерфейс;
3. забезпечити усім учням загальноосвітніх навчальних закладів України доступ до усіх шкільних підручників у цифровому форматі.

Наказ МОН №1060 від 01/10/12 <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>

ПРОБЛЕМА: Розроблення адекватної сьогоденню стратегії інформатизації освіти

Опис проблеми та поточний стан

Громадська рада при Міністерстві освіти і науки України висловлює своє занепокоєння тим фактом, що багатьом питанням у сфері інформатизації освіти приділяється, на нашу думку, незначна увага, зокрема:

- підготовка молоді до життя в інформаційному суспільстві поза увагою в у Концепції реформи освіти 2015 - 2025 рр., і в проекті Закону про освіту;
- в МОН України відсутній єдиний підрозділ, який би системно опікувався питаннями ІКТ в усіх ланках освіти;
- відсутня єдина політика трансформації освіти з ІКТ;
- відсутні стандарти ІКТ - компетентностей учасників навчального процесу;
- нові навчальні програми практично не враховують можливостей впровадження ІКТ при вивченні різних предметів;
- відсутні стандарти сучасних мультимедійних підручників та он-лайн ресурсів тощо.

Тому, необхідно **розробити стратегію інформатизації освіти**, яка буде повною мірою відповідати вимогам сьогодення та не втратить актуальності на наступні роки.

Стратегія інформатизації освіти має описувати всі етапи: організація, управління та реалізація навчально-виховного процесу та має базуватися на чітких вимогах до інформаційного забезпечення системи української освіти:

- Технічні (відповідна комп'ютерна техніка, функціонування мережі, Wi-Fi-технології, мобільні і планшет-технології) – визначається кількісними показниками забезпеченості навчальних закладів комп'ютерною технікою
- Програмні (питання вірусної і ліцензійної безпеки, інтегрованість, взаємодія, сумісність)
- Академічні (науково-методичний супровід, відповідність освітньому стандарту: типові та робочі програми з загальноосвітньої підготовки і підготовки за професією, з факультативних занять, інструкційно-організаційна документація, електронний дидактично-роздатковий матеріал, методичні рекомендації із застосування апаратних та програмних продуктів, документація щодо організації роботи із системою, інструкційно-методичні вимоги щодо керуючого персоналу, зміст процедур контролю і оцінювання знань, ключових компетенцій і рівнів сформованості компетентності)
- Соціальні (етичний, культурологічний, нормативно-правовий аспекти)
- Особистісні (ІКТ-грамотність, психологічна готовність, наявність)

Вважаємо, що питання відповідності освіти в Україні сучасним викликам розвитку суспільства є нагальним питанням та повинно бути винесене на державний рівень, адже від нього залежить майбутнє України в глобалізованому конкурентному середовищі.

Причини виникнення

Причинами виникнення проблеми відсутності цілісного бачення інформатизації освіти України були, по-перше, політична та економічна нестабільність в країні, низький пріоритет

освіті в цілому на державному рівні, повільна бюрократична система органів державної влади (зокрема МОН); по-друге, неврахування багатьох міжнародних стратегій та рекомендацій. Також, не повною мірою виконувалися норми законів України та відповідних нормативно-правових актів щодо розвитку інформаційного суспільства та завдань інформатизації освіти. На жаль, зазначені завдання фактично не знайшли системного відображення в законах України з питань освіти. Суттєвими недоліками декларованої освітньої політики є недооцінка важливості стимулювання ІКТ-ініціативи закладів освіти, освітян, громадських організацій та приватного бізнесу.

Вирішення окремих освітянських ІКТ-завдань та ІКТ-проектів розвитку, що здійснювалися через затвердження локальних підзаконних нормативно-правових актів, не було виконано повної мірою.

Переважна частина цих актів або втратила чинність, або була скасована, зокрема у 2014 році скасовано дію державних цільових програм, що передбачали впровадження у навчальний процес сучасних ІКТ, зокрема:

- Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів ІКТ "Сто відсотків" на період до 2015 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 р. № 494);
- Державної цільової науково-технічної та соціальної програми "Наука в університетах" на 2008-2017 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2007 р. № 1155);
- Державної цільової програми розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 р. № 495);
- Державної цільової соціальної програми підвищення якості шкільної природничо-математичної освіти на період до 2015 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 р. № 561);
- Державної цільової соціальної програми розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 р. № 629);
- пілотного проекту "LearnIn - SMART навчання", затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 12.07.2012 № 812;
- національного проекту "Відкритий світ" із створення інформаційно-комунікаційної освітньої мережі національного рівня на базі технологій радіозв'язку четвертого покоління (4G)".

Зазначене скасування не супроводжувалось аналізом стану виконання завдань перелічених актів та підготовку пропозицій щодо подальшого розвитку електронного освітнього простору та активізації запровадження ІКТ в національній освітній системі.

Масштабний характер інформатизації глобальної системи освіти зумовив появу нових методів і форм навчання (електронну освіту, мобільне навчання, спільне навчання, смарт навчання, застосування в освіті хмарових технологій, відкритих освітніх курсів тощо). Разом з тим, сучасна національна система освіти України повільно запроваджує нові методи і форми навчання, що веде до зниження конкурентоспроможності української освіти у глобалізованому освітньому просторі, збільшенню внутрішнього та зовнішнього «цифрового розриву», та як наслідок – зниженню конкурентоспроможності країни в цілому.

Історія спроб змін

Фактично концептуальне бачення інформатизації національної системи освіти України формувалося за двома основними напрямками: по-перше, напрямом освітньої політики, що були відображено у відповідних актах у сфері освіти, по-друге – в актах, що формували завдання політики в сфері спочатку – інформатизації, потім – інформаційного суспільства.

На першому етапі (1992-2000 рр.) основна увага приділялася регулюванню постачання закладам освіти комп'ютерного обладнання; на другому – додалося забезпечення навчання вчителів (ІКТ-грамотність).

На третьому етапі (до 2014 року) реалізація державної політики з запровадження ІКТ в освітній процес відбувалася за рахунок затвердження державних цільових програм з окремих видів освіти.

Сучасний етап характеризується спробами врегулювати за окремими напрямами комп'ютеризацію закладів освіти, створення інформаційного освітнього простору, формування та використання електронних підручників, підвищення ІКТ-компетентності вчителів тощо.

Значний вплив на практику запровадження ІКТ в освітній процес здійснювали міжнародні ініціативи та проекти.

До них відносилися зокрема:

а) Програми Intel® <http://iteach.com.ua/> :

- **«Навчання для майбутнього»** - найбільша ініціатива щодо підготовки та перепідготовки педагогічних кадрів з ІКТ та новітніх педагогічних технологій. Більш ніж 200 тис. вчителів та студентів пройшли навчання за програмою;
- **«Шлях до успіху»**, яка призначена для школярів середньої, старшої школи і молодих людей 16-25 років та дозволяє опанувати комп'ютерну грамотність, навчитися критичному мисленню і співпраці;
- **Intel ISEF**, International Science and Engineering Fair (конкурс науково-технічної творчості школярів, майбутніх вчених) - для талановитої молоді та науково-методичний проект з опробування концепції інноваційної моделі електронного навчання в середовищі
- Проект електронного навчання в моделі «1 учень - 1 комп'ютер».

б) Співпраця МОН з компанією Microsoft щодо впровадження ІКТ в освітній процес: розроблено рекомендований план дій Microsoft Education Transformation Framework і концепція програми **«Школа майбутнього»** – карта впровадження інформаційних технологій, які пропонують МОН візію функціонального застосування ІКТ в освіті, а також механізми для успішного впровадження реформ середньої освіти в частині інформаційних технологій. [HTTP://MON.GOV.UA/USI-NOVIVNI/NOVINI/2017/06/29/MICROSOFT-DOPOMOZHE-MON-NAVCHITI-VCHITELIV-VIKORISTOVUVATI-SUCHASNI-TEKNOLOGIYI-V-OSVITNOMU-PROCZESI/](http://mon.gov.ua/usi-novivni/novini/2017/06/29/microsoft-dopomozhe-mon-navchiti-vchiteliv-vikoristovuvati-suchasni-technologiyi-v-osvitnomu-proczi/)

в) Угода між Урядом України та Урядом Китайської Народної Республіки від 5 грудня 2014 року про постачання Міністерству освіти і науки України у 2017 році комп'ютерного обладнання для загальноосвітніх навчальних закладів України

Однією з новітніх розробок є проект «Нова школа» Міністерства освіти і науки України ІКТ. <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>, в якому також приділяється увага запровадженню ІКТ в освітній процес, але не достатньою мірою.

До спроб змін концептуального бачення інформатизації національної системи освіти України важливо віднести Рекомендації круглого столу «Освітня політика в умовах інформаційного суспільства» від 24 травня 2016 р (проведений 14.06 комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти http://www.old.apitu.org.ua/files/Recomendations_education.pdf

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи

Отримати від МОН інформацію щодо реалізації положень наказу МОНУ від 21.06.2016 № 696 «Про створення робочої групи з реалізації **програми розвитку і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та електронного урядування** в сфері освіти і науки України (E-education programs)», а саме склад робочої групи, проведені засідання, розглянуті питання, прийняті рішення, надані рекомендації тощо

отримати від МОН інформацію щодо реалізації проекту **переліку національних освітніх індикаторів ефективності** та якості загальної середньої освіти та методології їх обрахунку, згідно наказу МОНУ №147 від 23.02.16

прийняти участь у обговоренні проекту «**Нова школа**» Міністерства освіти і науки України в якому викладено бачення щодо розвитку середньої освіти України на період до 2030 року. В документі є посилання на впровадження ІКТ. <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>

утворити експертну раду при Міністерстві освіти і науки України з **інформатизації національної системи освіти України** у складі представників провідних закладів освіти і науки, суб'єктів господарювання ІКТ-галузі, громадських організацій та міжнародних експертів;

ініціювати реалізацію Рекомендації круглого столу «Освітня політика в умовах інформаційного суспільства» від 24 травня 2016 р (проведений 14.06 комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти http://www.old.apitu.org.ua/files/Recomendations_education.pdf , в тому числі

підготувати зміни до **Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року**, схваленої Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344/2013, спрямовані на забезпечення виконання завдань переходу України на інноваційний шлях розвитку шляхом прискорення запровадження ІКТ в освіті та науці, розвитку освітніх і наукових електронних інформаційних ресурсів на основі проведення аналізу стану та потреб закладів освіти та відповідних тенденцій глобального розвитку, розробити план заходів для досягнення визначених цілей та показників;

забезпечити прискорення **створення єдиного національного освітнього простору**, доступ закладів освіти та учасників навчального процесу до електронних освітніх ресурсів та систем;

забезпечити **координованість та плановість створення електронних освітніх ресурсів та систем та розміщення у відкритому доступі** за умов безперечного вирішення питань авторського права, стимулювання участі в цьому освітян та ІКТ-індустрії;

забезпечити реалізацію **Україною Інчхонської декларації «Освіта 2030: Забезпечення загальної інклюзивної і справедливої якісної освіти і навчання протягом всього життя» (Incheon Declaration. Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all)**, прийнятою на Всесвітньому форумі ЮНЕСКО з питань освіти (2015 р.), що спрямована на створення можливостей якісної освіти протягом всього життя для всіх, у всіх структурах та на всіх рівнях освіти та розробки Плану дій в

галузі освіти на період до 2030 року (Education 2030 Framework for Action Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all)

Зміни до нормативно-законодавчої бази:

Адміністрації президента України

- Національної стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

Верхотній Раді України

- Закон України Про Національну програму інформатизації <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
- Проекту Закону про освіту 3491 від 19.11.2015 http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57141

МОН

- Положення про електронні освітні ресурси, затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060 <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#n13>

Державна санітарно епідеміологічна служба України

- Державні санітарні правила та норми «Влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці учнів на персональних комп'ютерах» ДСанПіН 5.5.6.009-98, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 30.12.1998 № 9 <http://www.dsesu.gov.ua/ua/normativna-pravova-baza/sanitarni-pravyla-i-normy/file/74-5-5-6-009?start=60>

ПРОБЛЕМА: відсутність єдиного загальнодержавного реєстру навчального контенту
АВТОРИ: Ручинська Н.С, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання Миколаївського національного аграрного університету; **Самойленко О.М.** професор кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін, Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради

Опис проблеми та поточний стан

Актуальним сьогодні є питання інтеграції традиційної та електронної освіти шляхом впровадження ІКТ у навчальний процес. Існує гостра потреба у розробці якісного контенту електронних освітніх ресурсів, а також, забезпечення їх координованості, плановості, систематизованості і відкритого доступу зі збереженням авторських прав. Актуальність створення єдиного загальнодержавного реєстру навчального контенту визначається також низкою обставин:

- 1) створення нових освітніх стандартів та, як наслідок, оновлення змісту освіти;
- 2) поширення відкритих навчальних он-лайн курсів;
- 3) контроль за дотриманням ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Причини виникнення

1. Неналежний контроль експертних комісій при перевірці ліцензійних умов щодо навчально-методичного забезпечення, зокрема електронного.
2. Більшість науково-педагогічних та педагогічних працівників, а також керівних кадрів освіти, не бажають змінюватись, а натомість прагнуть і далі в епоху розвитку хмарних технологій читати лекції з крейдою і дошкою. І використання ІКТ у навчальному процесі носить формальний характер.

Історія спроб змін

Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти (затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187)

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи

За таких обставин важливим науковим і практичним завданням є розробка концептуальних засад створення єдиного загальнодержавного реєстру навчального контенту з наступним його інтегруванням у ЄДЕБО. Запровадження та підтримку в актуальному стані єдиного загальнодержавного реєстру навчального контенту у ЄДЕБО необхідно вважати найкращим способом систематизації, уніфікації та контролю якості освітнього контенту, освітніх профілів (програм) та навчальних планів.

Внесення навчальних дисциплін до єдиного загальнодержавного реєстру навчального контенту у ЄДЕБО допускається після проведення науково-методичної експертизи.

Створення єдиного загальнодержавного реєстру навчального контенту у ЄДЕБО дозволить розв'язувати такі завдання:

- формування і регулярне оновлення інформаційно-аналітичної бази даних про навчальний контент;
- державний та громадський контроль та моніторинг за змістом освіти.

Назва експертного кола	Позашкільна
Кількість робочих груп	1
Кількість визначених проблем	13

1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Питання пов'язані з позашкільною освітою

1. Відсутність курсів викладання української як іноземної (працюють над питанням: Барчук Олена (тел. 0982209748))
 2. Створення умов збереження позашкільної освіти в об'єднаних територіальних громадах шляхом створення філій при опорних школах та мобільних закладах у сільській місцевості. (Eugeniya Bardyak)
 3. Створення єдиного інформаційного поля в системі позашкільної освіти.(Eugeniya Bardyak)
 - 4.Залучення досвіду неформальної освіти Європи.(Eugeniya Bardyak)
 - 5.Створення дієвої системи обміну інформацією у сфері позашкільної освіти (Eugeniya Bardyak).
- України та на міжнародному рівні.
6. Проблема національно-патріотичного виховання(Eugeniya Bardyak).
 7. Поширення дії програми «Шкільний автобус» на позашкільні навчальні заклади.
 8. Про проведення Всеукраїнського експерименту зі створення зразкових (опорних) предметних класів, лабораторій, гуртків, центрів колективного користування учбовими приладами тощо у м. Києві та областях України.(Eugeniya Bardyak)
 9. Про необхідність розробки розділу «Порядок ліквідації, перепрофілювання закладів позашкільної освіти» у відповідному законі з метою запобігання їх необгрунтованому знищенню (працюють над питанням: Бухтіяров Віктор (тел. 0952735251))
 10. Про державну програму підтримки перекладу та видання найкращих зразків закордонної науково-популярної літератури українською мовою.(працюють над питанням: Бухтіяров Віктор (0952735251))
 11. Про державну програму підтримки Всеукраїнських предметних олімпіад, Турнірів, конференцій МАН (працюють над питанням: Бухтіяров Віктор (тел. 0952735251)).
 12. Про державну програму підтримки (у тому числі й грантову) наукових літніх таборів (працюють над питанням: Eugeniya Bardyak, Бухтіяров Віктор (тел. 0952735251)).
 13. Про створення Центрів підготовки учнів до Міжнародних предметних олімпіад (працюють над питанням: Бухтіяров Віктор (тел. 0952735251)).
 14. Про можливість та необхідність стажування студентів Педуніверситетів у закладах позашкільної освіти (працюють над питанням: Бухтіяров Віктор (тел. 0952735251))

1. Відсутність курсів викладання української як іноземної для біженців

1.1. Опис проблеми та поточний стан

Передумовою інтеграції біженців є володіння мовою. Без цього біженці не можуть ні працювати, ні вчитись, ні, навіть, задовольняти базові потреби. Переважна кількість біженців не має джерел доходу, держава не підтримує цю категорію іноземців, вони мають самостійно забезпечувати всі свої потреби, держава не забезпечує вивчення біженцями мови. Серед біженців є як високоосвічені особи, так і ті, хто ніколи не навчався, не вміє писати навіть рідною мовою. Єдине, що об'єднує всі категорії біженців: неможливість повернутись на Батьківщину, неможливість інтегруватись без знання мови. Варто зауважити, що проблемою є й відсутність спеціалізованих програм та підручників для біженців, що враховують особливості вивчення мови для цієї категорії іноземців.

1.2. Причини виникнення

Незважаючи на те, що Україна ще у 2002 році приєдналася до Конвенції про статус біженців 1951 року та Протоколу 1967 року, питання інтеграції біженців не вирішуються. Держава виконує лише функцію документування осіб, що звернулись за захистом або отримали статус біженця чи особи, що потребує додаткового захисту.

1.3. Історія спроб змін

Протягом 2009-2012 рр. Управління Верховного Комісара з питань біженців Організації Об'єднаних Націй (УВКБ ООН) за підтримки Європейської комісії реалізувало проект «Місцева інтеграція біженців у Білорусі, Молдові та Україні». Одне із головних досягнень Проекту полягає у прийнятті Україною Плану заходів щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту в українське суспільство на період до 2020 року. План, зокрема, передбачає організацію та проведення курсів вивчення української як іноземної для біженців. Однак відсутність державного фінансування Плану унеможлиблює його виконання. На даний час курси організовано виконавчими партнерами УВКБ ООН в Києві, Одесі та Мукачеві. У 2017 році за фінансової підтримки УВКБ ООН в Україні, спільно з БО «БФ «РОКАДА» на основі підручника з української мови для студентів-іноземців (Вступний курс з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення / За ред. Т. О. Дегтярової. – Суми : Університетська

книга, 2010. – 415 с.) видано підручник «Українська для іноземців» для мігрантів і біженців.

1.4. Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни

- Створення державної Концепції вивчення української мови як іноземної для біженців.
- Створення он-лайн ресурсу, що дозволить в режимі 24/7 вивчати українську мову як іноземну. При розробці мають бути враховані різні рівні підготовки, має бути високий рівень візуалізації, що дозволить не використовувати мову-посередник. Як приклад, можна розглядати програму Lindva.ua. Методист-розробник цієї програми Віталій Зубков запевнив, що створення такого ресурсу не є проблемою. Проблемою є лише відсутність фінансування. Фінансування можна отримати як в рамках бюджетного фінансування програм по інтеграції біженців та мігрантів, так і від організацій, що працюють з біженцями та мігрантами (УВКБ ООН, МОМ, інші), іноземних та вітчизняних інвесторів, зацікавлених у залученні до роботи іноземних громадян.
- Оголошення конкурсу на розробку навчально-методичних комплектів з вивчення української для різних категорій біженців (дітей; писемних та неписемних дорослих біженців; тих, що не знайомі з латиницею; тому подібне). Впровадження навчальних матеріалів, що будуть відібрані.

2. Біженці не мають можливості заздалегідь зареєструвати дітей в електронній черзі до ДНЗ, система електронної реєстрації в місті Києві є занадто складною

Питання загалом вирішено

3. Біженці не є пільговою категорією при зарахуванні до ДНЗ

3.1. Опис проблеми та поточний стан

Сім'ї з дітьми - окрема і одна з найбільш вразливих категорій біженців. Труднощі адаптації до цілком нового культурного середовища, системи навчання, особливо серйозні для дітей, яким довелося пережити важкі психологічні стреси, втечу, загибель близьких. Ефективним інструментом адаптації, а інколи, навіть, реабілітації, може стати відвідування дитячого садочку. На жаль, влаштування дітей біженців до дошкільних навчальних закладів є системною проблемою по декільком причинам:

1. Особи, що звернулись в Україні за притулком, не мають можливості заздалегідь зареєструвати дітей в електронній черзі до ДНЗ;
2. Біженці не завжди мають при собі всі необхідні документи, що взагалі унеможливорює реєстрацію;
3. Біженці не є пільговою категорією, хоча для дітей, що бачили війну й страждання, втратили Батьківщину, не володіють мовою, чий батьки не мають житла та засобів існування, призначення пільг було б доречним.

3.2. Причини виникнення

Осіб, що звернулись за захистом в Україні, держава розглядає як іноземців, не зважаючи на те, що процедура визнання може продовжуватись роками. Особи, що отримали статус біженця або особи, що потребує додаткового захисту, прирівнюються в своїх правах до громадян України.

Ніяк не враховуються особливі освітні проблеми цих категорій, що однозначно є вразливими, й потребують пільг при вступі до ДНЗ.

3.3. Історія спроб змін

Організації, що працюють з біженцями та шукачами притулку, регулярно звертаються до МОН, намагаючись привернути увагу до вирішення цього питання.

3.4. Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни

Визнати дітей шукачів притулку та дітей біженців особами, що мають право на пільги при зарахуванні до ДНЗ, як це зроблено для дітей ВПО.

4. Не існує навчальних, розвивальних програм, що сприяють адаптації та інтеграції дітей-біженців дошкільного віку

4.1. Опис проблеми та поточний стан

Серед біженців велика кількість – діти, які пережили руйнівні і глибоко напружені події, потребують підтримки. Існує широкий спектр проблем, пов'язаних з психологічним здоров'ям дітей, що постраждали від збройних конфліктів - симптоми посттравматичного стресового розладу, депресії, тривоги, соматичні скарги, проблеми сну і поведінкові проблеми. Расові відмінності та етнічна приналежність можуть стати додатковими чинниками психологічних конфліктів, особливо коли діти стикаються з дискримінацією.

4.2. Причини виникнення

Працівники освітніх установ не володіють інформацією про особливості менталітету, традиції, звички країн, з яких прибувають біженці. Отже, в роботі з дітьми-біженцями ці особливості не враховуються, що може призвести до втрати довіри, психологічних травм.

4.3. Історія спроб змін

У 2014 році листом ІТЗО № 14.1/10-1183 від 25. 04.2014 було розіслано «Методичні рекомендації щодо особливостей навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах дітей-біженців і дітей, яких визнано особами, які потребують додаткового захисту, зокрема тих, що розлучені із сім'єю», що були схвалені для використання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах комісією з української мови та літератури для загальноосвітніх навчальних закладів з навчання мовами національних меншин Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Протокол № 2 від 14 березня 2014 року). В Рекомендаціях розглянуто особливості навчання в дошкільних навчальних закладах дітей-біженців.

4.4. Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни

- Створити Програми соціальної орієнтації, культурної адаптації для подолання емоційних, лінгвістичних, академічних та соціальних проблем дітей-біженців.
- Створити навчальний курс (можливо, он-лайн) для працівників освітніх установ, де вони зможуть отримати інформацію про особливості менталітету, країни походження дітей-біженців, особливості роботи з такими дітьми.
- Спрямувати діяльність методичних служб на консультування педагогів, що працюють з дітьми-біженцями.
- Залучити інститути післядипломної освіти для розробки та впровадження освітніх заходів для педагогів, що працюють з дітьми-біженцями.
- Практично використовувати можливості соціально-педагогічного патронату сімей біженців як варіативної форми здобуття дошкільної освіти. При цьому для дітей важливими є встановлення довіри, побудова самооцінки, розвиток позитивного почуття сьогодення і майбутнього. Для соціальних педагогів - обізнаність про потреби сімей біженців, розуміння досвіду дітей-біженців, розроблення цілей і стратегії відновлення.

Назва експертного кола	Наука та інновацій
------------------------	--------------------

НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Загальні питання розвитку науки

Інформація про модератора - Харламова Ганна Олексіївна

Загальний результат роботи групи – он-лайн робота, консультування в телефонному режимі

Перелік членів групи, які фактично взяли участь у роботі робочої групи протягом 1 місяці в будь-якій формі(очній, заочній):

Зюзін Віталій Олегович	ipr.ziuzin@gmail.com
Расевич Роман Петрович	r.rasevych@online.ua
Харламова Ганна Олексіївна	akharlamova@ukr.net
Швед В.В.	osvitav@gmail.com

ФІНАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ПРОБЛЕМНИХ ТЕМ – ТОП 3 (вирішення яких йде в спільному ланцюзі пропозицій):

1. Зменшення частки молоді в структурі наукових кадрів.
2. Низький рівень розвитку та підтримки наукових шкіл та науково-дослідних центрів.
3. Розвиток науки у контексті європейського досвіду. Результативність наукової діяльності установ та університетів. Персоналізація вченого за його можливостями (вчений – це носій інновацій) через механізм незалежного наукометричного моніторингу як передумови фінансування науковця /консорціумів науковців при ВНЗ.

Проблема 1. Зменшення частки молоді в структурі наукових кадрів:

Опис проблеми та поточний стан

Статистика невтішна.

Причини виникнення

1. Низька оплата праці.
2. Відсутність зацікавленості до науки серед молоді.
3. Незацікавленість держави в оновленні наукових кадрів.

Історія спроб змін

Впровадження конкурсів на зайняття вакантних посад на державній службі. Із власної практики, окрім поодиноких спроб у тих або інших ВНЗ мотивувати молоді наукові кадри, системної роботи не проводилось.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

Підняття рівня заробітної плати для нижчих наукових та науково-педагогічних посад. Спрощення системи захисту дисертацій із одночасним забезпеченням можливості безкоштовних публікацій у закордонних фахових виданнях. Відміна ступеню доктора наук (хабілітації).

Проблема 2 Низький рівень розвитку та підтримки наукових шкіл та науково-дослідних центрів:

Опис проблеми та поточний стан

Нема достатньо розвитку таким напрямом, як то досвід впровадження Сокільства спочатку в школах окремо взятого району (Монастирищина, що на Тернопіллі).

Причини виникнення

Перша причина: до цих питань, в такому варіанті, як це пробує зробити ГР МОН ніхто і не приторкався. Друга: Намагання не допустити на ринок інновацій учених-інноваторів, які не числяться у списку штатних працівників наукових установ. Третя: ніхто і не пробує вирішити це питання на державному рівні.

Історія спроб змін

Визнання такого напрямку діяльності є скоріше самовизнанням: публікації, виступи, Інтернет тощо. Все інше - не працює.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

Підтримка зі сторони МОН та ГР МОН у нашій діяльності.

Проблема 3. Розвиток науки у контексті європейського досвіду. Результативність наукової діяльності установ та університетів. Персоналізація вченого за його можливостями (вчений – це носій інновацій) через механізм незалежного наукометричного моніторингу як передумови фінансування науковця /консорціумів науковців при ВНЗ.:

Опис проблеми та поточний стан

Причини виникнення

Історія спроб змін

Наразі відбита у діючому законі «Про наукову і науково-технічну діяльність» та існуючих перспективних напрацюваннях різноманітних ініціативних груп різних рівнів.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

НОВА СИСТЕМА КООРДИНАТ ОЦІНКИ НТІ ТА РОЛІ НАУКИ В УКРАЇНІ:

Тезисні положення, які закладаються в основу нової системи координат:

- 1) *компетентносний підхід*: концепція зацікавленості/мотивації вчених працювати в топових напрямках світової науки і виявлення точок-перспективи для української науки.
- 2) *горизонтний підхід*: 1 рік, 5 років, 20 років для звітності щороку/щодвароки.
- 3) *персоналізація вченого*: можливості / відповідальність
- 4) незалежний наукометричний моніторинг як передумова фінансування наукових напрямів/консорціумів
- 5) мінімізація ролі і участі керівного штату, максимізація ролі окремого вченого/дослідника в виявленні та веденні дослідницької діяльності та її організації.
- 6) введення поняття «персональної відповідальності за невірну/неточно подану інформацію (звітну, аплікаційну, НТІ), за нецільове/безрезультативне використання державних коштів з подальшим механізмом покарання (напр. виведення з конкурсу, позбавлення права аплікації на певний термін (до 5 років), нівелювання всієї поданої звітної інформації тощо).
- 7) Перегляд позицій грошового стимулювання вчених через нагородження (заслужені діячі і т.п.), через спец.пенсії та доплати за звання Академік, член-кореспондент і т.п. – лише на рівні грамот та пам'ятних ознак.

Результат: значна економія державних фондів на НДДКР.

8) Замість УКРНТІ створення більш адаптованого до світових аналогів та викликів ринку центру – *Агенції з питань НТІ* (інша структура, інші обов'язки, інший кадровий підхід, але не більше 30 шт.позицій).

Основні обов'язки Агенції:

- поточна інфографіка сучасної науки;
- зв'язки з ЗМІ та організація брифінгів науковців для громадянського суспільства, як контролюючої сторони витрачання грошей платників податків;
- аналітика наукової сфери і світових тенденцій в науці, виявлення нових точок компетентностей та перспективних напрямів;
- локалізація контактних груп наукових проєктів;
- платформа для проведення тендерних конкурсів на державні гранти;
- запрошення іноземних топ-вчених на наук.семінари, захисти за топ-тематиками світу (виділення держ.фондів на ці заходи);
- облік та аудит державних грантів;
- розробка методології наукометричної оцінки науки України і подальший щорічний її моніторинг;
- зберігання звітної НТІ.

Результат: сучасний компетентний незалежний зовнішній аудит наукової сфери країни. Розуміння та, звідси, подальше визнання оціночних характеристик такого центру в Європі та світі.

9) В гуманітарній сфері: перехід і реорганізація, згідно викликів та ринкових тенденцій в сфері аналітики – від інститутів до лабораторій (іменних, топ-рейтингових вчених), центрів при профільних держ.установах (міністерствах) та профільних ВУЗах, think-tanks.

ПРОЦЕДУРА МОНІТОРИНГУ НДІ АГЕНЦІЄЮ З ПИТАНЬ НТІ:

Всі ВУЗи країни та НДІ подають кожного року 1 березня звітність до Агенції: за 1 рік, 5 років, та 20 років (ретроспектива).

Звітність: подається в xls-таблицях згідно зразку з підтверджуючим документами (3 папки відповідно горизонту звітності), підписана головою організації із персональною відповідальністю.

Контроль звітності: Оператор Агенції вибірково перевіряє 1 позицію (будь-яку) з кожного часового діапазону кожної установи на узгодження із реальною інформацією (згідно посиланням, чи підтверджуючою інформацією, наданою установою). У випадку виявлення неточності або неправдивої інформації, весь діапазон даних за цей часовий період прирівнюється до 0, і організація звільняється права приймати участь у поточних конкурсах на державні гранти. У разі повторного порушення наступного року, Організація отримає лише 70% із запланованих коштів бюджет.фінансування. І подальше скорочення бюджет.фінансування при повторних зловживаннях.

ОЦІНОЧНІ КРИТЕРІЇ (SNOWBALL METRICS) ДЛЯ РЕЙТИНГУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГУ НДІ УКРАЇНИ:

Вся інформація за даними критеріями надходить та аналізується в Агенції.

НДІ, нижчі за останні 5% рейтингового списку, залишаються без б/я держ.фінансування на наступ.рік (за цей період вони можуть або реорганізуватися, або закритися).

Топ 10 рейтингового списку отримують додатково 1,5 коеф. бюджетного фінансування на поточну діяльність.

Рейтинг публікується відкрито на сайті Агенції, із зазначенням штрафних санкцій до орг.-цій, які подали невірну/неправдиву інформацію. Рейтинг публікується кожного 1 травня поточного року, окремо для НДІ гуманітарної та природничої сфери (social/natural science) в розрізі загального рейтингу.

Сам моніторинг Агенція проводить за 3-ма часовими горизонтами активності орг.-цій, щоб мати поточну інформацію життєвого циклу орг.-ції, ефективності її менеджменту, наявності топ-вчених, та компетентносних осередків.

За минулий рік (подається кожний рік)	За минулі 5 років (подається кожний рік)	За минулі 20 років ¹² (подається кожні 2 роки)
Показники прозорості та відкритості:		
Обсяг заявок на гранти (конкурси, ініціативи, пов’язані із НДДКР, стажування), надані в зовнішні фінансуючі організації / 1 шт.од.		Кількість надрукованих монографій (друк.арк / на шт..од)
Кількість публікацій в іноземних виданнях (ті, що індексуються в визнаних наукометр.БД, і мають відповідний ІФ) / 1 шт.од.		
Участь с доповіддю (oral/poster) в подіях науково-технічного спрямування (в міжн.симпозіумах, конференціях, семінарах, круглих столах,інститутах, школах, роб.зустрічах, виставках) / 1 шт. од.		
Показники ефективності:		
Держ.гранти на НДДКР (грн / шт. од.)	Науковий результат: кількість опублікованих закладом наукових робіт всіх типів / 1 шт.од	Держ.гранти на НДДКР (грн / шт. од.)
Міжнародні гранти на НДДКР чи ініціативу, проведену на базі або за участю організації (грн ¹³ / шт. од.)		
Міжнародні гранти на НДДКР та мобільність окремих штат.співробітників (грн / шт..од)		
Компетенції (точки росту):		
Кількість статей в топ-журналах (ІФ __ в визнаних світових науко метр.базах даних) / на шт.од. із докторським ступенем		Кількість держ.премій / шт.од
Середньозвадений індекс Хірша (по всім науком.БД Google Scholar, Scopus, WoS, РИНЦ) всіх штатних докторів наук організації		Результати у верхніх процентилях - результати, які досягли певного порогу цитованості в світі даних ¹⁴
Кількість журналів (паперова/е-версія), які видає орг.-ція, які входять до ВСНБД	-	
Кількість БД, в які входить топовий журнал, який видає орг.-ція	-	
Кількість відкритих семінарів за ТОП-10		

¹² Лише дані від штатних працівників станом на рік здачі звітності, а не всіх, хто працював в організації протягом всіх 20ти років

¹³ Конкретна сума, що отримана організацією

¹⁴ Використовуються пороги цитованості, рівні топ 1%, 5%, 10% і 25% результатів.

Розраховується абсолютна кількість робіт, які лежать в межах кожного порога цитованості (або частка таких робіт від загальної кількості робіт).

світовими наук.напрямами, проведених в орг.-ції / 1 шт.керівника		
Конкурентоспроможність:		
Цитованість публікацій штат.од орг.-ції / 1 керуючу позицію	Співпраця - обсяг і частка робіт у співавторстві на національному та міжнародному рівнях / шт.од	Кількість проектів на НДДКР у колаборації із інозем.партнерами / шт..од
Кількість публікацій за ТОП-10 світовими наук.напрямами / 1 шт. доктора наук	Кількість публікацій за ТОП-10 світовими наук.напрямами / 1 шт. доктора наук	Кількість проектів на НДДКР у колаборації із реальним сектором (впровадження, і т.п.) / шт. од.
Кількість інозем.партнерів (візити, лекції, співавторство, за обміном, підписані Меморандуми і т.п.) / 1 шт.керівну позицію		Середній період стажування за кордоном / 1 шт. од.
Прогнозованість:		
Частка ринку - відсоток від загального дослідницького доходу в секторі	Показник цитованості за напрямом досліджень - фактична кількість цитувань по відношенню до очікуваного середньосвітового рівня ¹⁵	Означити топові напрями із персоніфікацію вчених, які ними займаються в орг.-ції (h-index)
	Означити топові напрями із персоніфікацію вчених, які ними займаються в орг.-ції (h-index)	

Виконання моніторингу за такими підходами надасть можливість системі науки бути ефективною, зрозумілою та транспарентною.

¹⁵ Показник цитованості по галузі досліджень є відношенням загальної кількості цитат, фактично одержаних роботами - знаменник, до загальної кількості цитат, очікуваних в аналізованій предметній області (середнє значення предметної області).

Якщо показник:

- менше 1 означає, що результат цитується менше, ніж очікувалося відповідно до середньосвітових значень
- рівний 1 - це означає, що результат відповідає очікуваному середньосвітовому рівню;
- більше 1 - означає, що результат цитується більше, ніж очікувалося відповідно до середньосвітових значень; Наприклад, 1.48 означає цитованість на 48% більше очікуваної

Назва експертного кола	Наука та інновацій
-------------------------------	---------------------------

НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Фінанси

Інформація про модератора - Харламова Ганна Олексіївна

Загальний результат роботи групи – он-лайн робота, консультування в телефонному режимі

Перелік членів групи, які фактично взяли участь у роботі робочої групи протягом 1 місяці в будь-якій формі(очній, заочній):

Брінцева Олена Григоріївна	o.brintseva@gmail.com
Годік Вікторія Олексіївна	Ntsaknutd@gmail.com
Григорак Марія Юріївна	m_grigorak@ukr.net
Дворянчикова Світлана Євгенівна	dvoryan.sv@yandex.ua
Зюзін Віталій Олегович	ipr.ziuzin@gmail.com
Расевич Роман Петрович	r.rasevych@online.ua
Ткачук Ірина Ярославівна	Tkachuk.Iryna.IT@gmail.com
Харламова Ганна Олексіївна	akharlamova@ukr.net
Швед В.В.	osvitav@gmail.com

ФІНАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ПРОБЛЕМНИХ ТЕМ – ТОП 3 (вирішення яких йде в спільному ланцюзі пропозицій):

1. Низький рівень оплати праці та зневажливе ставлення до наукової спільноти можновладців та громадян України
2. Низькі обсяги фінансування вітчизняної науки та нераціональна система роботи з грантами (прозорість інформації, доступність)
3. Відсутність збалансованості фінансування розвитку наукових досліджень

Проблема 1. Низький рівень оплати праці та зневажливе ставлення до наукової спільноти можновладців та громадян України:

Опис проблеми та поточний стан

Низькі обсяги фінансування вітчизняної науки та нераціональне використання цих коштів. Фінансування вітчизняної науки роками відбувається навіть не за залишковим принципом, а за принципом «затикання дірок у трюмі», тобто кошти виділяються нерегулярно та невідповідно до власне прийнятих законів, зазвичай під ситуаційними тисками спільноти чи зовнішніх обставин. На сучасному етапі не існує чіткої стратегії щодо місця та ролі підростаючого покоління та майбутніх кваліфікованих фахівців. Щорічно українські ВНЗ тисячі випускників з дипломами про вищу освіту, проте у подальшому молодь не залучається до державоутворюючих процесів – це призводить до різкого скорочення наукового, промислового та кадрового потенціалу країни, а відповідно до нерозуміння суспільством необхідності в наукових кадрах і такої соціальної верстви, загалом. Відсутня формула ціни робочого часу інтелектуальної праці згідно сучасної економічної ситуації та цінового паритету на міжнародному ринку праці.

Причини виникнення

- Відсутність працюючого механізму цільового використання коштів.
- Незацікавленість держави в особі Міністерства фінансів та Міністерства освіти та науки вирішувати проблему низького фінансування науки.
- Декларативний характер реформ призводить лише до оптимізації чисельності наукових установ.
- Наука не розглядається як прибуткова галузь.
- Немає прозорих критеріїв відбору наукових проектів для фінансування;
- Немає механізму комерціалізації наукових досліджень.
- Зрівняння оплати праці наукових та педагогічних працівників із зарплатами продавців, вантажників, касирів.
- Корумпованість усіх щаблів влади.
- Загальна бідність країни (об'єктивна і суб'єктивна), на останній систематично наголошують можновладці, що підносить подібну риторичу чи не на рівень такої собі національної ідеї (з префіксом анти, звичайно), що за замовченням і заздалегідь повинно відхиляти усілякі думки про підвищення фінансування науки чи не перед їх виникненням як нісенітницю.
- Відсутність стратегічного довгострокового плану та пов'язаних із ним паритетних локальних динамічних планувань щодо фінансування.
- Відсутність державної національної стратегії та Державного Форсайту в аспекті розвитку науково-технічного потенціалу, креативної економіки та високотехнологічних напрямів.

Історія спроб змін

- Спроби мають тільки декларативний характер. Дієвих заходів вжито не було.
- Конкурс наукових проектів молодих вчених, переможці якого отримують фінансування з Державного бюджету на реалізацію проектів.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

- Розробка на базі державного Форсайту та Національної Стратегії розвитку країни стратегії розвитку науки з визначенням пріоритетів по галузям досліджень. Зазначення цільового фінансування перспективних розробок, як % від ВВП. По перше, визначити орган чи установу чи комітет, який буде відповідальний за роботу над проектом Стратегії і подальшої її узгодження на державному рівні. По друге, визначити експертні кола, які мають бути залучені до опрацювання проекту Стратегії. Сама ж Стратегія повинна включати базу з переліком стратегічних цілей країни, які потрібно реалізувати, а також опис кваліфікацій та їх поділ на так звані кластери, які у подальшому і будуть вирішувати задачі за окремо визначеною ціллю. Для реалізації Стратегії можливо створити нові «інститути розвитку», які б робили оцінку як і діяльності цих кластерів, так і проблем, які потрібно вирішувати в межах 5 років.
- Запровадження чіткого механізму комерціалізації наукових досліджень. Розширення співпраці з практиками та органами державної влади. Наукові розробки мають приносити реальну користь або не проводитись взагалі.
- Фіксація мінімального рівня посадового окладу найнижчої категорії посад у розмірі 3 мінімальних заробітних плат (як і прописано у проекті ЗУ "Про освіту") із одночасним законодавчим визначенням мінімального рівня посадового окладу викладача, доцента, професора розрахованого у на рівні на 25 %, 50% і 75 % більше ніж посадовий оклад асистента. (Наразі оклади розраховуються виходячи із рівня прожиткового мінімуму - 1600 грн., а не мінімальної заробітної плати - 3200 грн.). Неухильне виконання вимог ч.2 ст. 59 ЗУ "Про вищу освіту" ВНЗ всіх форм

власності. Внесення змін до проекту ЗУ "Про освіту" у аб. 5 чл. 1 ст. 58 "Державні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам" у контексті надання щорічної грошової допомоги не лише педагогічним, але і науково-педагогічним працівникам. Забезпечення виконання вимог ст. 58 проекту ЗУ "Про освіту" "Державні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам" всіма ВНЗ незалежно від форм власності та підпорядкування.

- Розробка моделі та формули оплати години інтелектуальної праці, як мінімально-допустимого ліміту.
- Промокомпанія та декларування важливості науки та освіти, планомірне та систематичне підвищення її статусу на законодавчому рівні.
- Вивчення та екстраполювання досвіду розвинених країн щодо планування та розподілу наукового та освітнього бюджету. Централізоване поширювання позитивного зарубіжного та вітчизняного досвіду, сприяння ініціативам, що уможливають залучення коштів із зарубіжних та комерційних вітчизняних джерел.
- Ввести наступний концепт:

НОВА СИСТЕМА КООРДИНАТ ОЦІНКИ НТІ ТА РОЛІ НАУКИ В УКРАЇНІ:

Тезисні положення, які закладаються в основу нової системи координат:

- 1) *компетентносний підхід*: концепція зацікавленості/мотивації вчених працювати в топових напрямках світової науки і виявлення точок-перспективи для української науки.
- 2) *горизонтний підхід*: 1 рік, 5 років, 20 років для звітності щороку/щодвароки.
- 3) *персоналізація вченого*: можливості / відповідальність
- 4) незалежний наукометричний моніторинг як передумова фінансування наукових напрямів/консорціумів
- 5) врахування військової ситуації в країні, акумуляція коштів, точкове надання державних грантів та фінансування, програма «Економія та цільове ефективне використання кожної гривні кожного платника податку»
- 6) мінімізація ролі і участі керівного штату, максимізація ролі окремого вченого/дослідника в виявленні та веденні дослідницької діяльності та її організації.
- 7) введення поняття «персональної відповідальності за невірно/неточно подану інформацію (звітну, аплікаційну, НТІ), за нецільове/безрезультативне використання державних коштів з подальшим механізмом покарання (напр. виведення з конкурсу, позбавлення права аплікації на певний термін (до 5 років), нівелювання всієї поданої звітної інформації тощо).
- 8) **РЕТРОСПЕКТИВНО-РЕПРОДУКЦІЙНА МОДЕЛЬ НАУКИ**. Базисною точкою є те, що наука в Україні може бути в найближчі 5-10 років лише РЕПРОДУКТИВНОЮ, а не перспективно-інноваційною (як то в США, Ізраїлі, РФ). На сьогодні модель науки скоріш характеризується як пенсійно-пост-радянська модель, яка розрахована та структурована згідно засад соціалізму та потреб колишнього Радянського Союзу років 70х (що повністю невідповідає ринковій економіці).
- 9) Обладнання та апарати, які були придбані НДІ за рахунок держ.коштів або в рамках держ.тем, повинні використовуватися наук.консорціумами, які працюють в рамках держ.грантів, на безкоштовній основі. Витрати коштів держ.грантів на ремонт/використання/супутні матеріали для такого обладнання СУВОРО забороняється.
- 10) українська наука у гуманітарному напрямі (social science) має стати конкурентною і випереджаючою в порівнянні із існуючими вже на тлі країни аналітичними недержавним орг.-ціями, які проводять аналітику ситуації України, за кошти інозем. орг.-цій та донорів.

Проблема 2. Низькі обсяги фінансування вітчизняної науки та нераціональна система роботи з грантами (прозорість інформації, доступність):

Опис проблеми та поточний стан

- Процес відбору і виконання грантів у ВНЗ, на жаль, непрозорий; це призводить до суттєвого зниження мотивації науковців до участі у таких проектах.
- Розробка оціночних критеріїв для рейтингування та моніторингу фінансування ВНЗ та НДІ України відсутня
- В Україні не фінансуються чи майже не фінансуються наукові дослідження.
- Сьогодні, переважна кількість студентів та молодих науковців мають блискучі ідеї щодо подальшого розвитку енергетики, електроніки, агропромисловості тощо, проте вони не мають широкої підтримки серед державних регулюючих органів та компаній. За таких обставин просліджується тенденція до зниження рівня зацікавленості у розвитку технічної бази проектів, а тим паче самої підтримки проектів і тому, фахівці поступово переключаються на іноземні фірми та можливості виїхати за кордон, де фактично є механізм створення умов для розвитку будь-якої ідеї

Причини виникнення

- Досить мало науковців (особливо в гуманітарній сфері) мають досвід участі у грантових проектах;
- Низький рівень інформованості та зацікавленості керівництва НДІ та ВНЗ в реалізації таких проектів;
- Обмежений доступ до державних грантових коштів.
- Відсутність прозорого механізму оцінки діяльності ВНЗ та НДІ та вичерпного переліку критеріальних показників оцінки діяльності ВНЗ та НДІ всіх форм власності
- Дискримінаційний механізм розміщення державного замовлення (поза системою підготовки фахівців вищої школи залишаються ВНЗ приватної форми власності) Відсутність прозорого механізму фінансування діяльності ВНЗ та НДІ, що заснований на оцінці їх діяльності
- Відсутність єдиної державної політики, спрямованої на розвиток науки;
- Командно-адміністративна структура управління НДІ та ВНЗ. Відсутність гнучкого механізму використання грантових коштів.

Історія спроб змін

- Збільшення фактичного фінансування науково-технічних державних цільових програм у 2016 р. на 0,39 млрд грн.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

Концепція механізму має виходити з таких задекларованих засад:

1) Стратегія національної безпеки 2015 зазначає як одні з внутрішніх загроз національній безпеці – «недостатній рівень науково-технологічного розвитку:

- недостатній розвиток національної інноваційної системи;
- недостатньо ефективного використання науково-технологічного потенціалу, використання іноземних науково-технологічних розробок замість вітчизняних.»

2) необхідність привязки до цілей співпраці в рамках програм Горизонт 2020, ERAC:

- об'єднання наукових досліджень та інновацій - зняття бар'єрів для інновацій і полегшення співпраці для державного і приватного секторів в трансфері інновацій,
- підняття візцевого статусу науки - створення нового класу науковців,
- промислове лідерство.

3) як європейські принципи в усіх сферах, зокрема:

- транспарентність,
- відкритість,
- доступ до інформації,
- рівне ставлення і недискримінація,
- пропорційність;
- довіра;
- взаємне визнання.

Перші кроки перед втіленням:

1) Перегляд позицій грошового стимулювання вчених через нагородження (заслужені діячі і т.п.), через спец.пенсії та доплати за звання Академік, член-кореспондент і т.п. – лише на рівні грамот та пам'ятних ознак.

Результат: значна економія державних фондів на НДДКР.

2) Замість УКРНТІ створення більш адаптованого до світових аналогів та викликів ринку центру – **Агенції з питань НТІ** (інша структура, інші обов'язки, інший кадровий підхід, але не більше 30 шт.позицій).

Основні обов'язки Агенції:

- поточна інфографіка сучасної науки;
- зв'язки з ЗМІ та організація брифінгів науковців для громадянського суспільства, як контролюючої сторони витрачання грошей платників податків;
- аналітика наукової сфери і світових тенденцій в науці, виявлення нових точок компетентностей та перспективних напрямів;
- локалізація контактних груп наукових проєктів;
- платформа для проведення тендерних конкурсів на державні гранти;
- запрошення іноземних топ-вчених на наук.семінари, захисти за топ-тематиками світу (виділення держ.фондів на ці заходи);
- облік та аудит державних грантів;
- розробка методології наукометричної оцінки науки України і подальший щорічний її моніторинг;
- зберігання звітної НТІ.

Результат: сучасний компетентний незалежний зовнішній аудит наукової сфери країни. Розуміння та, звідси, подальше визнання оціночних характеристик такого центру в Європі та світі.

3) В гуманітарній сфері: перехід і реорганізація, згідно викликів та ринкових тенденцій в сфері аналітики – від інститутів до лабораторій (іменних, топ-рейтингових вчених), центрів при профільних держ.установах (міністерствах) та профільних ВУЗах, think-tanks.

Процедура проходження тендеру на держ.гранти на найближчі 5-10 років для природничого напрямку (natural science):

Держ.фонди, виходячи з принципу ретроспективно-репродукційної моделі науки України, надаються тільки на топ-10 світових наукових напрямів (інформацію про напрями подає Агенція, виходячи із світових визнаних рейтингів SciVal, InCites, програм ЄС, та т.п.).

Раз на рік висвітлюється список топ-напрямів, на які держава надає гранти.

Держ.грант може бути наданий ЛИШЕ колективу вчених (консорціуму до 30 осіб) із різних НДІ України під керівництвом топ-рейтингового вченого за цим напрямом (списки топ-рейтингових вчених (за індексом цитування у визнаних світових наукометричних базах даних (далі ВСНБД)) перевіряються і формуються Агенцією із подальшим предствленням громад.суспільству (тобто, висвітлення на веб-ресурсах, в ЗМІ, проведення брифінгів з цими вченими).

Топ-вчені (до 100 найбільш цитованих за ВСНБД) подають заявки. Але не більше 3-х на одного топ-вченого. Обсяг апікації - до 3-х листів, в яких зазначається:

- 1) склад консорціуму до 30 осіб: особа, організація, рейтинг вченого в ВСНБД;
- 2) орієнтовний перелік обладнання та партнерів, який може буде потрібен протягом дослідження;
- 3) короткий план проекту із зазначенням основних етапів, необхідного періоду, необхідного фінансування, та прогнозованого кінцевого результату (у зв'язку із необхідністю даної розробки для реального сектору економіки чи нац.безпеки України). Агенція протягом 1 міс. збирає всі заявки і проводить рейтингову оцінку наданих заявок за сумарним рейтингом заявлених учасників консорціуму. Також перевіряється чи не є хтось із заявлених учасників консорціуму в «чорному списку» Агенції через неправдиву подачу моніторингової інформації чи невдале використання попереднього державного гранту. Якщо так, то така заявка відхиляється із роз'ясненням причини відмови апікату (без можливості повторної подачі на цей Конкурс).

Перші за рейтингом 10 заявок (за кожною тематикою) проходять до наступного *очного* етапу тендеру¹⁶.

Агенція збирає на своїй платформі обраних апікантів та по 2 представника від їх консорціуму (на розсуд грантоотримувача).

Перед комісією із представників Мін-ва, Агенції, Уряду, установи по питанням нац.безпеки, та запрошеного зовнішнього експерта із питань менеджменту інноваційно-інвестиційної діяльності (загалом не більше 10 осіб) – протягом 2-х днів консорціуми презентують та піддають критичній дискусії свої проекти.

Кінцеве рішення по наданні грантів 5 консорціумам¹⁷ (за кожною тематикою) приймається, виходячи із суми першочергового рейтингового балу, наданого консорціуму Агенцією, та балів, які були набрані протягом презентації (кожен представник оціночного комітету може дати не більше 5 балів консорціуму).

Задля збереження і захисту права власності на ідею, озвучену на тендері під час презентацій, ведеться відео-зйомка, яка несе держ.таємницю і зберігається довічно в Агенції.

Грантоотримувачем являється організація, штатним працівником якої є головний дослідник проекту (топ-вчений). Використання коштів лише за розсудом, відповідальністю і підписом голови грантоотримувачої організації і самого керівника проекту.

Звітність за використанні кошти: лише в кінці строку проекту.

Керівник проекту подає в Агенцію:

- звіт про витрати коштів разом із супутніми підтверджуючими документами,
- опис результатів проекту та чітке зазначення новизни результату у порівнянні із відомими світовими аналогами,
- перелік можливих партнерів і потенційних споживачів продукту/результату із реального сектору економіки,
- вигоди та можливості нового продукту дослідження для підвищення нац..безпеки країни та її обороноздатності;
- мас-медійний реліз про наукову розробку проекту та результативність використаних держ.коштів.

¹⁶ Більша кількість заявок розмиває держ.кошти, і не призводить до необхідної консолідації ресурсів задля досягнення конкретних ефективних результатів.

¹⁷ По факту держава надає загалом 50 грантів.

Оцінка результатів проекту:

- 1) Агенція перевіряє та надає рейтингову оцінку результатам проекту.
- 2) Вчений і представник консорціуму проводять брифінг на платформі Агенції для ЗМІ та потенційних представників індустрії/реального сектору – на якому на рівні сприйняття бізнесу та пересічного громадянина інформує про результати проведеного дослідження і порівняння його із світовими зразками і тенденціями.
- 3) «чорне опонування»: звіт про новизну результату розсилається іншим 5 учасникам очного тендеру, які не виграли грант, на перевірку реальності і адекватності зазначеної інформації.

При виявленні неправдивості/невідповідності/нецільового використання коштів:

організація-грантоотримувач та топ-вчений проекту позбавляється права приймати участь у майбутніх тендерах терміном на 3-5 років, як аплікант, і як учасник б/я консорціуму (заноситься в «чорний список» Агенції). Ця інформація має також доноситися до громад.сусп-ва, шляхом висвітлення на сайті Агенції.

Результат: дана схема дій:

- підніме ренеме вченого в суспільстві,
- дасть реальний контроль платникам податків (громадянського суспільства) над витратами держави на науку,
- «познайомить» пересічного громадянина з тим, хто формує сучасну нову європейську науку в Україні,
- персонізує внесок вченого в розвиток НТП країни,
- сплотить дух та нац.гідність нації.
- виявить явно слабкі місця як в кадровому складі сучасної науки, так і в тематиках, заявлених розробках,
- дозволить реформувати систему науки,
- створити новий клас науковців здатних робити якісні дослідження, бути конкурентними на світових площадках та здатними нести відповідальність як перед державою, так і перед суспільством за свої наробки і використану гривню кожного платника податку.

Також організації і науковці, підтримуючи основні засади ринкового суспільства, мають розглядати свої дослідження з позицій подальшого просування їх результатів на реальний ринок.

Громадянське суспільство має знати, на що держава витрачає гроші держ.бюджету, який по суті сформований із внесків платників податків, пересічних громадян та бізнесу.

Процедура проходження тендеру на держ.гранти на найближчі 5-10 років для гуманітарного напрямку (social science):

Держ.фонди на соц.-гум. дослідження мають виділятися суцього під конкретних виконавців, а не під організацію. В свою чергу, персональні грантоотримувачі своєю штатною приналежністю підтримують рейтинг своєї орг.-ції, що виражається в більшому фінансуванні поточної діяльності орг.-ції державою.

Загалом, передбачається реорганізація всіх НДІ гум.сфери в:

- центри,
- лабораторії,
- think-tanks

навколо експерта-вченого за профілем, держ.інституції (як-то Міністерство) (колективом не більше 50 штатних одиниць).

Агенція отримує замовлення на певну аналітику від держави і її установ. Самі консорціуми науковців можуть також розробляти потенційні аналітичні заявки.

Отримавши інформацію про виділені державою обсяги коштів, Агенція, виходячи із нац.інтересів і наявних коштів, проводить тендер за тією ж схемою, що і для природничих наук. Раз на рік.

Схема надалі зберігається, як для природничого напрямку. Різниця лише в тому, що будучи індивідуальним дослідником, грантоотримувач має персональну відповідальність за отриманий грант та на свій розсуд вирішує процент залучення апарату орг.-ції.

Елемент новизни як такої не перевіряється.

При чому звітність включає:

- 1) широкий брифінг по результатам соц.-гум.досл-ня,
- 2) публікація інфографіки, звітної записки, монографії (широкого е-доступу), та роздаткової інформаційної продукції за результатами дослідження.

ОЦІНОЧНІ КРИТЕРІЇ (SNOWBALL METRICS) ДЛЯ РЕЙТИНГУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГУ НДІ УКРАЇНИ:

Вся інформація за даними критеріями надходить та аналізується в Агенції.

НДІ, нижчі за останні 5% рейтингового списку, залишаються без б/я держ.фінансування на наступ.рік (за цей період вони можуть або реорганізуватися, або закритися).

Топ 10 рейтингового списку отримують додатково 1,5 коеф. бюджетного фінансування на поточну діяльність.

Рейтинг публікується відкрито на сайті Агенції, із зазначенням штрафних санкцій до орг.-цій, які подали невірну/неправдиву інформацію. Рейтинг публікується кожного 1 травня поточного року, окремо для НДІ гуманітарної та природничої сфери (social/natural science) в розрізі загального рейтингу.

Сам моніторинг Агенція проводить за 3-ма часовими горизонтами активності орг.-цій, щоб мати поточну інформацію життєвого циклу орг.-ції, ефективності її менеджменту, наявності топ-вчених, та компетентносних осередків.

За минулий рік (подається кожний рік)	За минулі 5 років (подається кожний рік)	За минулі 20 років ¹⁸ (подається кожні 2 роки)
Показники прозорості та відкритості:		
Обсяг заявок на гранти (конкурси, ініціативи, пов'язані із НДДКР, стажування), надані в зовнішні фінансуючі організації / 1 шт.од.	Кількість надрукованих монографій (друк.арк / на шт..од)	
Кількість публікацій в іноземних виданнях (ті, що індексуються в визнаних наукометр.БД, і мають відповідний ІФ) / 1 шт.од.		
Участь с доповіддю (oral/poster) в подіях науково-технічного спрямування (в міжн.симпозіумах, конференціях, семінарах, круглих столах,інститутах, школах, роб.зустрічах, виставках) / 1 шт. од.		
Показники ефективності:		
Держ.гранти на НДДКР (грн / шт. од.)	Науковий результат: кількість опублікованих закладом наукових робіт	Держ.гранти на НДДКР (грн / шт. од.)

¹⁸ Лише дані від штатних працівників станом на рік здачі звітності, а не всіх, хто працював в організації протягом всіх 20ти років

	всіх типів / 1 шт.од	
Міжнародні гранти на НДДКР чи ініціативу, проведену на базі або за участю організації (грн ¹⁹ / шт. од.)		
Міжнародні гранти на НДДКР та мобільність окремих штат.співробітників (грн / шт..од)		
Компетенції (точки росту):		
Кількість статей в топ-журналах (ІФ __ в визнаних світових науко метр.базах даних) / на шт.од. із докторським ступенем		Кількість держ.премій / шт.од
Середньозвадений індекс Хірша (по всім науком.БД Google Scholar, Scopus, WoS, РИНЦ) всіх штатних докторів наук організації		Результати у верхніх процентилях - результати, які досягли певного порогу цитованості в світі даних ²⁰
Кількість журналів (паперова/е-версія), які видає орг.-ція, які входять до ВСНБД	-	
Кількість БД, в які входить топовий журнал, який видає орг.-ція	-	
Кількість відкритих семінарів за ТОП-10 світовими наук.напрямами, проведених в орг.-ції / 1 шт.керівника		
Конкурентоспроможність:		
Цитованість публікацій штат.од орг.-ції / 1 керуючу позицію	Співпраця - обсяг і частка робіт у співавторстві на національному та міжнародному рівнях / шт.од	Кількість проектів на НДДКР у колаборації із інозем.партнерами / шт..од
Кількість публікацій за ТОП-10 світовими наук.напрямами / 1 шт. доктора наук	Кількість публікацій за ТОП-10 світовими наук.напрямами / 1 шт. доктора наук	Кількість проектів на НДДКР у колаборації із реальним сектором (впровадження, і т.п.) / шт. од.
Кількість інозем.партнерів (візити, лекції, співавторство, за обміном, підписані Меморандуми і т.п.) / 1 шт.керівну позицію		Середній період стажування за кордоном / 1 шт. од.
Прогнозованість:		
Частка ринку - відсоток від загального дослідницького доходу в секторі	Показник цитованості за напрямом досліджень - фактична кількість цитувань по відношенню до очікуваного середньосвітового рівня ²¹	Означити топові напрями із персоніфікацію вчених, які ними займаються в орг.-ції (h-index)

¹⁹ Конкретна сума, що отримана організацією

²⁰ Використовуються пороги цитованості, рівні топ 1%, 5%, 10% і 25% результатів.

Розраховується абсолютна кількість робіт, які лежать в межах кожного порога цитованості (або частка таких робіт від загальної кількості робіт).

²¹ Показник цитованості по галузі досліджень є відношенням загальної кількості цитат, фактично одержаних роботами - знаменник, до загальної кількості цитат, очікуваних в аналізованій предметній області (середнє значення предметної області).

Якщо показник:

- менше 1 означає, що результат цитується менше, ніж очікувалося відповідно до середньосвітових значень

	Означити топові напрями із персоніфікацію вчених, які ними займаються в орг.-ції (h-index)	
--	--	--

Виконання моніторингу за такими підходами надасть можливість системі науки бути ефективною, зрозумілою та транспарентною.

Проблема 3. Відсутність збалансованості фінансування розвитку наукових досліджень:

Опис проблеми та поточний стан

Фінансування досліджень, з одного боку, є недостатнім, з іншого, немає чіткого плану та критеріїв виокремлення перспективних досліджень та кола важливих питань, котрі потребують державної підтримки, та сприяння вирішення яким обіцяють : 1) здобутки різного рівня для держави у найближчій і віддаленій перспективі; 2) підвищення статусу держави на міжнародному рівні.

Причини виникнення

1. Корумпованість влади і бідність країни.
2. Занизький загальний рівень досліджень на тлі більш успішних країн, що логічно впливає з першої причини.
3. Забюрократизованість внутрішньої системи планування, проведення та непрозорість критеріїв розподілу фінансування.

Історія спроб змін

Наразі відбита у діючому законі «Про наукову і науково-технічну діяльність» та існуючих перспективних напрацюваннях різноманітних ініціативних груп різних рівнів.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

ПРОЦЕДУРА МОНІТОРИНГУ НДІ АГЕНЦІЄЮ З ПИТАНЬ НТІ:

Всі ВУЗи країни та НДІ подають кожного року 1 березня звітність до Агенції: за 1 рік, 5 років, та 20 років (ретроспектива).

Звітність: подається в xls-таблицях згідно зразку з підтверджуючим документами (3 папки відповідно горизонту звітності), підписана головою організації із персональною відповідальністю.

Контроль звітності: Оператор Агенції вибірково перевіряє 1 позицію (будь-яку) з кожного часового діапазону кожної установи на узгодження із реальною інформацією (згідно посиланням, чи підтверджуючою інформацією, наданою установою). У випадку виявлення неточності або неправдивої інформації, весь діапазон даних за цей часовий період прирівнюється до 0, і організація звільняється права приймати участь у поточних конкурсах на державні гранти. У разі повторного порушення наступного року, Організація отримає лише 70% із запланованих коштів бюджет.фінансування. І подальше скорочення бюджет.фінансування при повторних зловживаннях.

-
- рівний 1 - це означає, що результат відповідає очікуваному середньосвітовому рівню;
 - більше 1 - означає, що результат цитується більше, ніж очікувалося відповідно до середньосвітових значень; Наприклад, 1.48 означає цитованість на 48% більше очікуваної

Назва експертного кола	Наука та інновацій
------------------------	--------------------

НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Міжнародна діяльність

Інформація про модератора - Харламова Ганна Олексіївна

Загальний результат роботи групи – он-лайн робота, консультування в телефонному режимі

Перелік членів групи, які фактично взяли участь у роботі робочої групи протягом 1 місяці в будь-якій формі(очній, заочній):

Горовий Дмитро Анатолійович	digoro@ukr.net
Зюзін Віталій Олегович	ipr.ziuzin@gmail.com
Дворянчикова Світлана Євгенівна	dvoryan.sv@yandex.ua
Харламова Ганна Олексіївна	akharlamova@ukr.net
Білан Юрій	yuriy_bilan@yahoo.co.uk

ФІНАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК ПРОБЛЕМНИХ ТЕМ – ТОП 3 (вирішення яких йде в спільному ланцюзі пропозицій):

1. Залучення іноземних громадян до здобуття освіти у навчальних закладах України
2. Підтримка та заохочення активного міжнародного співробітництва окремого вченого/педагогічного працівника, діяльність якого спрямована на збагачення інтелектуального потенціалу держави і популяризацію за рубежом національного науково-педагогічного доробку.
3. Розроблення та впровадження масових відкритих он-лайн курсів (МООС) в освітній процес навчальних закладів України з урахуванням передових ідей вітчизняної і зарубіжної науки. / Допомога українським науковим журналам, аби вони мали змогу потрапити до індексів цитування Scopus або Web of Science / Недостатній рівень володіння іноземними мовами, з метою реалізації академічної мобільності викладачів (доктори наук, професори в своїй більшості не володіють мовами ЄС).

Проблема 1. Залучення іноземних громадян до здобуття освіти у навчальних закладах України:

Опис проблеми та поточний стан

У зв'язку із зменшенням кількості абітурієнтів - громадян України єдиним джерелом набору вступників для ВНЗ є громадяни інших країн. Тотальна бюрократія державної машини, відсутність налагодженого діалогу між окремими міністерствами і підрозділами призводить до прикрого гальмування міжнародних співробітництва й освіти. Іноземні громадяни, які потенційно могли б скласти «цільову навчальну аудиторію» в нашій державі, або не поінформовані про переваги навчання в Україні взагалі, або чують часто хибну негативну інформацію щодо держави та освіти в ній. Загалом, залучення іноземних громадян відбувається більшою мірою хаотично – шляхом особистих контактів відповідальних осіб конкретних вишів.

Причини виникнення

- відсутня державна програма по централізованому залученню абітурієнтів до країни

- замало інформації у світі про освітній потенціал в Україні
- відірваність посадових осіб різного рівня від реалій професійного життя чи навіть міркувань здорового глузду, загальна реакційність бюрократичного апарату.
- невизначеність загального поступового стратегічного плану щодо співпраці з вишами визначених країн.
- недостатня розробка та просування ідей щодо популяризації освітніх установ України у світі.

Історія спроб змін

- Наразі відбита у діючому законі «Про вищу освіту», міждержавних угодах та існуючих перспективних напрацюваннях різноманітних ініціативних груп різних рівнів.
- на рівні окремих ВНЗ

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

- реклама ВНЗ України в освітніх закладах країн СНД (Азербайджан, Туркменістан, Таджикистан тощо)
- виведення обсягів іноземних студентів поза ліцензійний обсяг ВНЗ
- заохочення викладачів, які працюють з іноземними студентами, за рахунок надбавок, адже зараз викладач, що працює лише з українськими студентами або з іноземними отримує одну і ту ж зарплату, не зважаючи на більші кошти, які сплачує іноземець,
- проведення освітніх ярмарок за кордоном, із фінансовою підтримкою презентації там вітчизняних ВНЗ (як то Study in UK, що проходять в Україні) - гарний приклад - компанії, які проводять заклади Польщі та Прибалтійських країн
- необхідність розробки всіх веб-сайтів ВНЗ двома мовами - українською та англійською в повному однаковому за об'ємом контенті.
- складання орієнтовного плану-реєстру потенційно цікавих країн та вишів світу задля співробітництва, залучення відповідальних осіб українських вишів до цієї роботи.
- створення загальних рекомендацій та поширення позитивної інформації про освітні установи України у світі.
- активна підтримка студентів-іноземців протягом їхнього навчання в Україні. Моніторинг їхньої освітньої діяльності, сприяння у вирішенні культурних та побутових потреб (забезпечення гідних умов у гуртожитках, навчальна література, екскурсії). Розвиток всеукраїнською buddy system із представництвом в кожному ВНЗ.
- залучення викладачів, що працюють із іноземними студентами, у якості експертів до обговорення широкого кола питань відносно цього контингенту на постійних засадах, створення експертних груп, що мають верифікувати усі нововведення, які пропонуються.

Проблема 2. Підтримка та заохочення активного міжнародного співробітництва окремого вченого/педагогічного працівника, діяльність якого спрямована на збагачення інтелектуального потенціалу держави і популяризацію за рубежом національного науково-педагогічного доробку:

Опис проблеми та поточний стан

У вимогах МОН до отримання наукових ступенів є вимога до наукового стажування або роботи в університеті - країні ЄС. Проте наявна зарплата викладача не дозволяє за власний кошт виїхати за кордон та сплатити за таке стажування. Вигравати гранти теж не можуть 100% всі. Враховуючи, що досвід країн ЦСЄ показує, що вітчизняні університети надають підтримку такої міжнародної активності за рахунок власних внутрішніх коштів.

Причини виникнення

Низький імідж вченого в суспільстві. Нерозуміння державою стратегічної необхідності підтримки R&D, та окремих активних, успішних вчених, особливо віком до 40 років. Заскорузла система управління в більшості ВНЗ - при керівництві ТОП-університетів країни знаходяться люди, які знають як керувати виключно в радянських реаліях, які вже за віком не можуть бути ані лідерами, ані хорошими менеджерами.

Історія спроб змін

Преміювання в окремих закладах, висвячення рейтингів науковців.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

- Розроблення системи заохочення та преміювання тих викладачів, що мають відповідні індекси та публікації.
- Розроблення системи заохочення та преміювання тих викладачів та науковців, які сприяють просуванню робіт та розробок колег у світові журнали.
-

Проблема 3. У синергії:

3.1. Розроблення та впровадження масових відкритих он-лайн курсів (МООС) в освітній процес навчальних закладів України з урахуванням передових ідей вітчизняної і зарубіжної науки. **3.2.** Допомога українським науковим журналам, аби вони мали змогу потрапити до індексів цитування Scopus або Web of Science

3.3. Недостатній рівень володіння іноземними мовами, з метою реалізації академічної мобільності викладачів (доктори наук, професори в своїй більшості не володіють мовами ЄС).:

Опис проблеми та поточний стан

- Дистанційна освіта наразі перебуває у ВНЗ зазвичай у недорозвиненому стані: ця форма надання освітніх послуг тяжіє або до фікції, або до викладення у спеціалізованих сайтах-модульній середовищі конспектів лекцій та контрольних робіт до виконання.
- **Кейс:** У вимогах МОН до отримання наукових ступенів є вимога публікації у журналі, який включений до наукометричних баз Scopus або Web of Science. Проте в галузі економічних наук в Україні є лише 2 такі журнали через що створюються великі черги і значний ажіотаж з цього питання.
- **Кейс:** викладач-науковець гуманітарної сфери знаходиться у найбільш складному, конкурентному середовищі. Фінансові засади в країні залишаються уніфікованими. Особливо підкріплюючим фактом наявності певного відставання української науки від світової, а в більшій мірі саме її гуманітарної складової, є низькі показники публікаційної активності: частка вітчизняних наукових публікацій у загальносвітовій кількості неухильно

зменшується, і лише останні декілька років почалося повільне зростання. Все це відбувається на тлі зниження «якості» публікацій, а саме – загальна кількість публікацій зростає, але їх цитованість зменшується, при тому ж спостерігається зниження інтегрованості вітчизняної науки у світову наукову спільноту – про що свідчить показник колаборації (Science Citation Index (SCI)). Якщо тенденції останніх років не зміняться, то вітчизняна освіта та наука підуть зовсім різними шляхами.

Причини виникнення

- Відсутність бажання та стимулів для вивчення іноземної мови, та її подальшого використання в навчальному процесі.
- Корупційний вплив, який нівелює необхідність вивчення іноземної мови.
- Застаріла школа наукових кадрів не стимулює знати іноземні мови.
- цілком доцільною є полеміка щодо мови публікації та публікаційної активності вітчизняних журналів для входження в міжнародні наукометричні бази. Але вже є певні ресурси, які дозволяють уніфікувати цей аспект, з одного боку. А з іншого, вчений – це людина, яка за дипломом, всіма об'єктивними та суб'єктивними ознаками, – людина з інтелектом, і, в принципі, вище середнього рівня. Адже саме тому вона і пішла в науку, де основна функція – це осмислення. То чому поважаючий себе вчений не соромиться апелювати до факту, що він не володіє визнаною на сьогодні мовою наукової спільноти на рівні, який би дозволив йому широко представляти свої результати, або хоча б знаходити іноземних партнерів, носіїв мови. Виникає, може, жорстке, але цілком логічне питання – як виконує свої функції вченого така людина? Значить вона не використовує міжнародну практику, не співставляє свої наробки із тим, що зроблено в широкому світовому науковому просторі, не приходить із новинами про світові тренди в аудиторію (якщо ми говоримо про викладача). Тоді, що така людина може привнести до науки та освіти? Все це ставить велике гостре питання **доцільності перебування такої людини в лавах української науки/освіти та витрачання бюджетних коштів на неї?** Ми живемо в ринкових конкурентних реаліях, і маємо зрозуміти принцип «обрання найефективнішого»!
- Розробка якісного наповнення сучасними матеріалами (відео-лекціями та практичними, навчальними тренажерами тощо) дистанційної освіти потребує досить великих зусиль, часу професіоналів і коштів. Усіх зазначених складових, на жаль, бракує.

Історія спроб змін

Впровадження обов'язковості здачі екзамена на рівень володіння англійською мовою (не нижче рівня B2) для отримання ступеня доктора філософії та доктора наук.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи.

- підвищення загального рівня написання статей міжнародного зразка,
- **фінансова підтримка** участі викладачів у конференціях, які пропонують друк доповідей у міжнародних журналах із цитуванням
- участь у міжнародних монографіях, які видаються у топових виданнях світу (як то Елсєв'єр і т.п.)

- провести переатестацію усіх менеджерів ВНЗ (від ректора до завідувача кафедри) шляхом перевірки рівня володіння англійською мовою (не нижче рівня B2) - незалежними агенціями. Якщо людина не має такого навику, то не може на сьогодні займати керівну позицію, адже не має нагальних компетенцій та візії світових тенденцій.
- необхідність розробки всіх веб-сайтів ВНЗ двома мовами - українською та англійською в повному однаковому за об'ємом контенті.
- розробити механізми державної підтримки розвитку якісної дистанційної освіти (перш за все закласти достатні години на розробку та обслуговування таких курсів у навчальне навантаження, передбачити відповідну оплату тощо).

ПРОБЛЕМА: Застарілість учбових програм у ВНЗ в предметах "Інформатика", "Інформаційні технології у певних видах діяльності" та ін. предметах
АВТОРИ: **Бацуровська І.В.**, Зюзін В.О, Громадська організація "Інститут податкових реформ", регіональний координатор; **Самойленко О.М., Самойленко О.О**

Опис проблеми та поточний стан

Застарілість учбових програм у ВНЗ в предметах "Інформатика", "Інформаційні технології у певних видах діяльності" та ін. предметах. (Саме застарілість, оскільки оновлення та осучаснення - способи вирішення проблеми. Дуже важливе правильне формулювання проблеми)

Середня освіта (поточний стан)

- Відповідно до п. 2, ст. 37 Закону України "Про загальну середню освіту" центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері освіти організовує нормативне, програмне, науково-методичне та інформаційне забезпечення системи загальної середньої освіти.
- Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 73 від 02 лютого 2016 року Про затвердження навчальної програми з інформатики для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (які вивчали інформатику в 2-4 класах) затверджена навчальна програма для середньої школи: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/49786/.
- На сайті МОН міститься вичерпний перелік сучасних програм для загальної середньої освіти з дисципліни "Інформатика" для різних класів: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>

Вища освіта

- Згідно з ст. 18 Закону України "Про вищу освіту" Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти формує вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, розробляє положення про акредитацію освітніх програм.
- Відповідно до п. 6, ст. 13 Закону України "Про вищу освіту" Центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки утворює **Науково-методичну раду**, яка за участю Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти розробляє методологію, методичні рекомендації щодо розроблення стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти, а також науково-методичні комісії, що розробляють стандарти освітньої діяльності та стандарти вищої освіти: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Про діяльність Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України можна ознайомитись тут: <http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/>
- Відповідно до ст. 36 Закону України "Про вищу освіту" Вчена рада вищого навчального закладу затверджує освітні програми та навчальні плани для кожного рівня вищої освіти та спеціальності саме тому **вищі навчальні заклади** відповідальні за осучаснення освітніх програм.
- Чудовим прикладом є розробка професійних стандартів ІТ освіти: <http://mon.gov.ua/activity/education/vishha/suchasna-it-osvita-v-ukrayini.html>

Таким чином, у вищій освіті освітні програми застарілі, оскільки їх затвердження в новій редакції носить формальний характер. Професійні стандарти потребують реалізації на практиці.

Причини виникнення

1. Відсутність контролю з боку МОН щодо змісту програм.
2. Швидкість розвитку технологій випереджає розповсюдження інформації.

Історія спроб змін

Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні (<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>) , яка є декларативною.

Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи

1. Впровадження обов'язковості щорічного перегляду навчальних програм та посібників з метою врахування останніх досягнень та змін в Інформатиці та ІТ.

Розробляти/оновлювати програми повинен ВНЗ з дотриманням професійних стандартів освіти. Контроль потрібно покласти на Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (яке є колегіальним органом). Саме цей орган формує вимоги до системи забезпечення якості вищої освіти, розробляє положення про акредитацію освітніх програм.

2. Внесення змін до нормативних документів щодо розвитку інформаційних технологій.

Пропозиція: Внести зміни до закону України "Про вищу освіту", конкретизувавши ст. 18, повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

2. Впровадження дисципліни «Європейські стандарти комп'ютерної грамотності» у всіх ВНЗ без винятку.

ПРОПОЗИЦІЇ ЕКСПЕРТІВ ЩОДО ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

Експертні кола Громадської ради при МОН України

2017 рік

Примітка: пропозиції згруповані за робочими групами Секретаріатом. Кожна окрема проблема залишена у розширеній редакції свого автора без виправлення граматичних помилок.

Назва експертного кола	Дошкільна освіта
Кількість робочих груп	5
Кількість визначених проблем	17
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Інклюзія та гендер 1. Удосконалення методології інклюзивної дошкільної, початкової та середньої, позашкільної, професійної, вищої освіти (працюють над питанням: Селіваненко Володимир (067-469-81-18) Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043) 2. Моніторинг впровадження інклюзивної дошкільної, початкової та середньої, позашкільної, професійної, вищої освіти (працюють над питанням: Селіваненко Володимир (067-469-81-18) Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043) 3. Дотримання не дискримінаційного та гендерного балансу дошкільної, початкової та середньої, позашкільної, професійної, вищої освіти (працюють над питанням: Селіваненко Володимир (тел. 067-469-81-18), Сісей Мохамед С. (тел. 0958291609) Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043) 4. Наукові дослідження в галузі інклюзивної освіти (працюють над питанням: Селіваненко Володимир (067-469-81-18) Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043) 2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Проблеми, що стосуються біженців 1. Біженці не мають можливості заздалегідь зареєструвати дітей в електронній черзі до ДНЗ система електронної реєстрації в місті Києві є занадто складною (працюють над питанням: Барчук Олена (0982209748), Диалло Исса Садио (0675012856); 2. Біженці не є пільговою категорією (працюють над питанням: Барчук Олена (0982209748), Диалло Исса Садио (0675012856); 3. Не існує навчальних, розвивальних програм, що сприяють адаптації та інтеграції дітей-біженців дошкільного віку (працюють над питанням: Барчук Олена (0982209748), Диалло Исса Садио (0675012856); 3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Вихователі 1. Відсутня платформа для професійної діяльності педагогів у дошкільній освіті (працюють над питанням: Сісей Мохамед С. (тел. 0958291609), Семенченко Петро (тел. 380504743138) 2. Відсутність дистанційного навчання персоналу (працюють над питанням: Сісей Мохамед С. (тел. 0958291609), Семенченко Петро (тел. 380504743138) 3. Впровадження регулярної психологічної атестації працівників (за прикладом санітарної книжки). 4. Регулярні заходи по профілактиці професійного вигорання та відновленню вмотивованості працівників. 4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Дошкільнята	

1. Проблеми спілкування між вихователями та дошкільнятами Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043)
2. Проблема психологічного та фізичного стану дошкільнят Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043)
3. Відсутність виховання в педагогів поваги до прав дошкільнят Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043)
4. Відсутність патріотичного виховання.

5. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №5: Покращення навчальної програми

1. Відсутність єдиних вимог до дошкільньої підготовки дітей та зміна пріоритетів при перевірці готовності дитини до школи Свірідова-Калініченко Інна (050-4624043)
2. Покращення програм, що стосуються Християнської етики, а також міжпредметних зв'язків у цій сфері (працюють над питанням: Селіваненко Володимир (тел. 067-469-81-18)

Назва експертного кола	Середня освіта
Кількість робочих груп	6
Кількість визначених проблем	71
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Біженці 1. Оскільки біженці не завжди мають документи про попередню освіту, діти мають пройти ПМПК, де експерти визначають рівень їх знань. При цьому не завжди є перекладач, не враховуються психологічні особливості дитини, культурні особливості країни походження. 2. Ні діти-біженці, ні їх батьки не володіють українською мовою. Хоча програма викладання та підручник української як іноземної, що враховує особливості викладання для біженців, існує, вчителі не знають про це, не підготовані для викладання 3. Не існує навчальних програм, що сприяють адаптації та інтеграції дітей-біженців шкільного віку. 4. ЗНО з української мови та літератури складно пройти навіть українським школярам. Для біженців здати тест є нереальним. Це фактично закриває їм шлях до вищої освіти. 5. Дистанційна освіта може вирішити багато питань й не лише для біженців. Однак не існує системного курсу, отримати повноцінну освіту дистанційно неможливо. Екстернат 6. Як правило, біженцям підліткам (12-16 років), які не мають документів про попередню освіту, пропонують навчатись екстерном, замість того, щоб зарахувати їх на денну форму або навчати індивідуально. Не зрозуміло, як дитина, що не володіє мовою, може засвоїти матеріал, який викладений українською, та як проходять «консультації» з викладачем, якщо сторони діалогу не розуміють одне одного. 7. Для дорослих біженців, що отримали повну загальну освіту на батьківщині, та не мають документів, що це підтверджують, не передбачена можливість одночасного проведення оцінювання рівня їхніх навчальних досягнень за один рік навчання в межах декількох освітніх рівнів (початкової, базової чи повної загальної середньої освіти).	

2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Фінанси

1. Фінансування кожного навчального закладу окремо з можливістю самостійно вирішувати призначення використання наданих коштів з обов'язковим звітуванням
2. Забезпечення наповнення застарілої навчально-технічної бази закладів освіти та періодичне (1 раз на рік) її поповнення.
3. Оновлення фондів бібліотек сучасною навчально-методичною, науковою та додатковою літературою.
4. Фінансування господарських потреб закладів, оснащення закладів, збір добровільних батьківських внесків
5. Погане матеріальне забезпечення змушує вчителів вкладати власні кошти для якісної роботи (малюнки, тести...);
6. Проблема фінансування середньої освіти.
7. Забезпечення бібліотек закладів освіти необхідною навчальною, методичною та художньою літературою
8. Недостатня фінансова мотивація вчителів.
9. Відсутність вітчизняного якісного науково-методичного комплексу

3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Кадрові питання

1. Доцільність існування посади класного керівника в закладах освіти
2. Призначення керівників закладів освіти на конкурсній основі
3. Організація обміну вчителів і учнів між різними регіонами України
4. Обмеження звітності керівних та педагогічних кадрів закладів освіти;

4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Психологія працівників та учнів

1. Проблема критичного мислення учнів.
2. Проблема взаємодії батьків та школи
3. Недостатня виховна робота щодо ненасильницьких методів вирішення конфліктів, комплексного виховання толерантності учнів.
4. Авторитарні методи роботи адміністрації не дають змоги вчителю розкрити свій творчий потенціал.
5. Відсутність психологічної служби, підвищення ефективності впливу психологів на освітні та виховні процеси, незалежність психологічної від педагогічної гілки системи управління освітою, формування вмотивованості освітян до професійного зростання.
6. Відсутність впровадження регулярної психологічної атестації працівників (за прикладом санітарної книжки).
7. Відсутність регулярних заходів по профілактиці професійного вигорання та відновленню вмотивованості працівників.
8. Проблема академічної свободи вчителя
9. Невідповідність програм віковим особливостям учнів.
10. Неможливість врахування індивідуальних особливостей учнів (наповнюваність класів)
11. Проблеми формування інтелектуального та емоційного розвитку молодшої людини, формування її ціннісних орієнтацій, етичних і естетичних ідеалів, виховання самоосвіти та самовдосконалення.
12. Проблема врахування специфіки інтересів школярів в навчальному процесі.
13. Проблема забезпечення гнучкості навчального процесу.
14. Проблема підтримки ініціативи і самостійності у навчанні.
15. Проблема проектно-орієнтованості навчання – надання широких можливостей для прояву лідерських здібностей школярів.
16. Мала кількість факультативних занять, які допомагають зорієнтуватись школярам

в освітніх пріоритетах.

17. Відсутність стимулювання учнів

5. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №5: Олімпіади

1. Недоцільність проведення різних етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад з різних предметів.
2. Проблема державної програми підтримки Всеукраїнських предметних олімпіад, Турнірів, конференцій МАН.
3. Проблема створення Центрів підготовки учнів до Міжнародних предметних олімпіад.
4. Проблема предметних олімпіад: якщо хтось тішить себе думкою, що це робота з обдарованими, та смію вас розчарувати: починаючи з регіонального рівня все купується (існують навіть тарифи, які пропонують місцеві укладачі завдань для олімпіад); якщо міністерство не змінить підходи до цих олімпіад, то гріш їм ціна; сьогодні це прихована корупція, треба дивитися правді в очі. Може проводити їх теж у форматі ЗНО чи ще якимось, треба думати спільно. Чи надати право проводити олімпіади університетам, які будуть зацікавлені у результатах...
5. Проблема реальної роботи МАН. Сьогодні школи зобов'язують видавати на-гора манівські роботи. Але учитель - це не науковий керівник, у нього немає наукового ступеня, він не може керувати науковим пошуком, рецензувати роботи. Він може лише виявити таких дітей, допомогти обрати тему дослідження (і то не завжди). Треба зробити обласні Мани структурою, яка повністю і самостійно займається науково-пошуковою роботою, а школа лише забезпечує їм відповідних зацікавлених учнів. У вчителя не передбачено годин на таку роботу, то чому вчитель постійно щось виконує поза межами своїх повноважень і неоплатно?! Ось ще підстава для посадових чітких інструкцій!
6. Проблема реального зменшення різних конкурсів, якими засипають сьогодні школу (у звітах їх меншає, а реально їх безліч, починаючи із платних "Соняшників" і "Геліантусів" і закінчуючи примусово обов'язковими всеукраїнського, регіонального та місцевого штибу;

6. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №6: Проблеми пов'язані з законодавством

1. Відсутність зовнішньої добровільної сертифікації, за результатами якої вчителі могли б отримувати надбавку.
2. Вивільнення окремих посад класних керівників чи кураторів, бо сьогодні на плечі вчителя-предметника з класним керівництвом лягає непомірна кількість обов'язків.
3. Проблема дистанційного навчання школярів: розробити цікаві й корисні онлайн курси, сертифікат яких мав би якусь вагу в навчання (міг би замінити тематичну оцінку з предмета чи враховувався би в атестаті. Таким чином можна було б спонукати дітей до занять самоосвітою, учити відповідальності за своє майбутнє, готувати до свідомого вибору професії в майбутньому.
ПРОПОЗИЦІЯ: запропонувати зміни до законодавства із чіткими вимогами про робочий день учителя, враховуючи специфіку його праці. Адже питанням ненормованого робочого дня адміністрація часто спекулює, видаючи накази про всілякі заходи, аби тримати вчителя в приміщенні школи якомога довше.
4. Розробка і затвердження нових посадових інструкцій педпрацівників/класних керівників із чітко окресленими вимогами.
5. Юридична легалізація та основні питання функціонування органів учнівського самоврядування в закладах загальної середньої освіти;
6. Зниження якості освітнього процесу у разі запровадження інтегрованих уроків.

7. Проблема пов'язана з форматом навчання (кількість навчальних предметів, зміна розкладу та тривалості уроку, формати з проведенням певних уроків).
8. Проблема пов'язана з програмою вивчення предметів (порядок вивчення предметів, програма вивчення іноземних мов, процес диференційованого підходу до фізичного виховання, визначення пріоритетних предметів)
9. Зменшення кількості документообігу в освіті, обов'язкових звітів про виконану роботу.
10. Передача звітів 83-РВК, 6-ПВ, ЗНЗ-1 тощо, лише в електронному вигляді, виключивши їх дублювання в паперовому.
11. Відсутність забезпечення електронної документації (електронні журнали/щоденники тощо) навчального процесу
12. Освіта і професійний ріст працівників ЗНЗ (проблема підготовки педагогів різного фаху для впровадження ОДГ/ОПЛ згідно вимог Національної стратегії у сфері прав людини)
13. Відсутність якості належної підготовки майбутнього вчителя.
14. Проблема вдосконалення нормативної бази стосовно дистанційного навчання
15. Відсутність вітчизняного якісного науково-методичного комплексу;
16. Проблема самостійності школи
17. Тематична (змістова) наповненість курсу "Правознавство" у школі.
18. Викладання у школах "християнської етики".
19. Підвищення компетентності вчителів/вчительок у питанні антидискримінації.
20. Відсутнє викладання основ сексуальної освіти.
21. Проблема впровадження інклюзивної освіти
22. Потребують покращення програми, що стосуються християнської етики.
23. Проблема прискорення переходу старшої школи на 12-річну профільну європейську освіту.
24. Проблема проведення всеукраїнського експерименту з впровадження інтегрованих курсів природничих дисциплін у старшій школі.
25. Проблема особливості отримання середньої освіти у коледжах, технікумах тощо.
26. Проблема державної програми підтримки перекладу та видання найкращих зразків закордонних Програм, учбової літератури тощо українською мовою.
27. Відсутність багаторівневої та багатоконтурної системи підвищення кваліфікації та атестації працівників педагогічної та психологічної гілки.
28. Проблема відсутності підтримки з боку МОН "Діяльності молодіжного товариства "Сокіл""

Назва експертного кола	Позашкільна
Кількість робочих груп	1
Кількість визначених проблем	13
2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Питання пов'язані з позашкільною освітою 1. Відсутність курсів викладання української як іноземної 2. Створення умов збереження позашкільної освіти в об'єднаних територіальних громадах шляхом створення філій при опорних школах та мобільних закладах у сільській місцевості. 3. Створення єдиного інформаційного поля в системі позашкільної освіти. 4. Залучення досвіду неформальної освіти Європи. 5. Створення дієвої системи обміну інформацією у сфері позашкільної освіти України та на міжнародному рівні. 6. Проблема національно-патріотичного виховання 7. Поширення дії програми «Шкільний автобус» на позашкільні навчальні заклади. 8. Про проведення Всеукраїнського експерименту зі створення зразкових (опорних) предметних класів, лабораторій, гуртків, центрів колективного користування учбовими приладами тощо у м. Києві та областях України. 9. Про необхідність розробки розділу «Порядок ліквідації, перепрофілювання закладів позашкільної освіти» у відповідному законі з метою запобігання їх необґрунтованому знищенню. 10. Про державну програму підтримки перекладу та видання найкращих зразків закордонної науково-популярної літератури українською мовою. 11. Про державну програму підтримки Всеукраїнських предметних олімпіад, Турнірів, конференцій МАН. 12. Про державну програму підтримки (у тому числі й грантову) наукових літніх таборів. 13. Про створення Центрів підготовки учнів до Міжнародних предметних олімпіад. 14. Про можливість та необхідність стажування студентів Педуніверситетів у закладах позашкільної освіти.	

Назва експертного кола	Вища освіта
Кількість робочих груп	6
Кількість визначених проблем	134
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Зміни до законодавства 1. Започаткування Національного проекту освіти з безпеки. 2. Одним з напрямів роботи для збереження життя та здоров'я учасників освітнього процесу може бути внесення змін до чинних чи розробка нових нормативно-правових актів, зокрема до: - Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах, що затверджене наказом МОН України від 01.08.2001 року № 563. - Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, що затверджене наказом МОН України від 18.04.2006 року № 304. 3. На сьогодні неврегульованим залишається питання нормативно-правового регулювання діяльності коледжів, зокрема тих, які здійснюють освітню підготовку фахівців за ОКР «Молодший спеціаліст» та «Бакалавр». 4. Невизначеним залишається механізм та процедурні моменти підготовки молодших бакалаврів - фахівців з вищою освітою початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти. Відсутність стандартів освітньої діяльності з підготовки таких фахівців та стандартів вищої освіти для відповідного рівня, з одного боку та ухвалення ВР України проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо ОКР «молодший спеціаліст» (реєстр. № 5240), який продовжує набір молодших спеціалістів до 2019 року, з іншого боку – породжує нерозбірливість у провадженні освітньої діяльності коледжів. 5. Невизначеним на сьогодні залишається статус викладачів коледжів, які мають наукову ступінь /та наукові звання, механізм їх професійного розвитку, оплати праці та соціального захисту. У відповідності до статусу коледжів, вони, як основні працівники не відносяться до категорії «науково-педагогічних працівників», хоча провадять наукову та педагогічну діяльність, відповідно до законодавства про працю, не претендують на зарахування науково-педагогічного стажу. 6. Необхідність розробити дієву Стратегію забезпечення високої конкурентоспроможності національної системи вищої освіти до 2030 року. 7. Необхідність розробити Програму забезпечення високої якості системи вищої освіти та її ділової досконалості на період 2017-2020р.р. 8. Методичні засади розробки та впровадження єдиного освітнього простору у навчальний процес у вищій школі. 9. Методика розробки якісного контенту електронних освітніх ресурсів для супроводження навчальних дисциплін: забезпечення їх координованості, плановості, систематизованості у вищому навчальному закладі. 10. Скорочення розриву між сферами вищої освіти і ринком праці (перш за все, на користь студентської молоді), науково-педагогічними працівниками та спільнотами законодавців, роботодавців, широким загалом, пошук спільних точок перетину і створення сучасних механізмів для взаємодіючої взаємодії.	

11. Розроблення стандарту Вищої освіти
 12. Нові вимоги до підготовки та захисту дисертаційних досліджень.
 13. Зміна (можлива) політики та правил присвоєння вчених звань.
 14. Розроблення освітніх програм, методологія TUNING, європейські стандарти якості вищої освіти
 15. Програма вивчення іноземних мов
 16. Розробка стандартів філософської підготовки на 2 і 3-ому освітніх рівнях (магістр і PhD).
 17. Проблема стандартизації ВО;
 18. Розробки галузевих (педагогічних) стандартів – із уточненням компетентнісної складової, яка матиме вирішальний вплив на коло навчальних дисциплін та їхнє відсоткове співвідношення у навчальному плані з тієї, чи тієї спеціальності/спеціалізації;
 19. Зміст неперервної педагогічної освіти – можливо, розробка концепції неперервної педагогічної освіти (нинішня і теоретично, і практично, і морально застаріла);
 20. Не мають реальних важелів впливу на керівників, та й взагалі, якихось реальних повноважень наглядові ради.
 21. Необхідно встановити граничні терміни для «старих» і «нових» дисциплін ЗНО.
 22. Стаття 32 ЗУ «Про вищу освіту» згадує розмежування прав, повноважень і відповідальності засновника, державних органів та органів місцевого самоврядування до сфери управління яких належить ВНЗ. Але інших згадувань відповідальності закон практично не містить. Виключенням є лише ст.34 та 44, які визначають відповідальність керівника ВНЗ, а також ст.1 та ст. 46, що згадують відповідальність, як складову автономії ВНЗ.
 23. Немає певної відповідності між зазначеними у ст. 3 принципами державної політики у сфері вищої освіти, шляхом забезпечення її формування і реалізації та визначеними у статті 12 та 13 повноважень органів державної влади.
 24. Не вказані в ЗУ «Про вищу освіту» підстави та способи дій органів управління освітою та їх посадових осіб, як того вимагає ст. 19 КУ.
- Пропозиція: розробити якусь дорожню карту по дерегуляції освіти, зокрема, вищої, для того, щоб прибрати інституційні бар'єри розвитку
25. Розробка стандартів вищої освіти
 26. Впорядкування процедури вступу до ВНЗ
 27. Перехід до повноцінного мотивуючого стипендіального забезпечення
 28. Запуск НАЗЯВО
 29. Покращення програм, що стосуються Християнської етики, а також міжпредметних зв'язків у цій сфері.
 30. Відсутність професійних стандартів (для аграрних спеціальностей зокрема)

2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: ІКТ у вищій освіті

1. Забезпечення відкритого доступу до електронних освітніх ресурсів зі збереженням авторських прав викладачів у ВНЗ.
2. Інтеграція традиційної та електронної вищої освіти шляхом впровадження ІКТ у навчальний процес
3. Невідповідність змісту вищої освіти й освітніх технологій суспільним і культурним вимогам, рівню розвитку науки, відсутність дієвих механізмів оновлення змісту й технологій освіти.
4. Відсутня законодавча база для існування онлайн-університетів (хоча саме вони можуть стати найбільш сучасним та динамічним навчальним закладом, адже можуть об'єднувати навчальні програми і різних куточків країни та бути доступними для

громадян у різних куточках країни).

5. Те, що ми зараз називаємо дистанційним навчанням - це пародія на дистанційне навчання.

6. Мають бути створені технічні/хмарні засоби для колабораційної діяльності (коли декілька вузів реалізують спільні навчальні програми, школярі із різних куточків України працюють над одним проектом, тощо).

7. Внзи мають активно використовувати онлайн-навчання: проводити онлайн-курси, вебінари як для своїх студентів (в рамках навчальних програм) так і для студентів інших вузів (співпраця між вузами), що дасть змогу студентам розширити коло джерел та збагатити свій досвід.

8. Треба створити мікро онлайн-курси (тематичні) на базі українських музеїв та активно долучати їх до навчального процесу. Кожен музей має створити свій портфель унікальних курсів, всі вони мають бути об'єднані в одну базу/каталог.

Вчителі, викладачі, батьки, учні, всі бажаючі можуть купувати курси або отримувати доступи до пакетів курсів у рамках навчальних планів.

9. Підвищення рівня комп'ютерної грамотності серед викладачів. Вони мають вільно користуватися як сучасними програмами, так і різноманітними джерелами знань.

10. Забезпечення відкритого доступу до електронних освітніх ресурсів зі збереження авторських прав викладачів у ВНЗ.

2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Загальні питання вищої освіти

1. Атестація кадрів та адміністративних посад (всіх рівнів) ВНЗ

2. У більшості викладачів теоретичний матеріал переважає над практичним, що не уможливорює зіставлення отриманих знань з реальними ситуаціями на практиці.

3. Відсутність серед викладацького складу практиків, представників реального сектору та діячів різного спрямування.

4. Забюрократизованість навчального процесу. Більша частина робочого часу у викладачів витрачається на написання методичного матеріалу та його узгодження на різних адміністративних рівнях.

5. Застарілість теоретичних матеріалів, оскільки публікація монографій / підручників виходить із затримкою в 2-3 роки. Враховуючи плинність часу і зміну тенденцій, то такий відрив має досить негативний вплив на якість навчального матеріалу.

6. Безграмотність викладання, що виражається у двох ситуаціях: 1) некомпетентні викладачі ведуть профільні дисципліни або ті, які лишилися вільними по навчальному навантаженню; 2) викладачі на парах розповідають не про навчальний матеріал, а про свої особисті історії з життя.

Завеликий обсяг академічних груп, що не відповідає провідним європейським та світовим стандартам освіти.

7. Перезавантажені навчальні плани великою кількістю. Дисциплін, призводять до поверхневості їх викладання. Мало кредитні дисципліни забирають час, який можна було використати на здобуття практичних навиків у випадку існування кількох, але багато кредитних дисциплін.

8. Відсутність належного стимулювання викладачів та студентів до впровадження та відвідування курсів іноземними мовами.

9. Відсутність мотивації серед студентів до навчання: як матеріальної, так і стосовно використання отриманих знань і навиків для працевлаштування.

10. Практика виключення студентів з ВНЗ через пропуски занять: ускладнює можливість працювати в практичному полі, не відповідає правилам ринку: студент платить за навчання і вправі використовувати цю можливість як вважає за правильно, причиною для виключення повинні бути результати сесій, а не пропуски

занять.

11. Переорієнтація змісту навчання з системи доставки контенту на персональний менторинг, індивідуалізацію.
12. Навчання має бути проектним і, де можливо, дуальним.
12. Інтеграція гендерно-чутливого підходу в освіту
13. Гендерна експертиза навчальних програм дисциплін
14. Внесення пунктів недискримінації до статутів університетів
15. Вікові обмеження для викладачів
16. Аналіз актуальності навчальних матеріалів з дисциплін
17. Удосконалення засобів перевірки рівня знань отриманих студентами під час навчання
18. Впровадження навчання студентів певних предметів або їх розділів мовами оригіналу (принаймні англійською)
19. Зміна процесу фізичного виховання, зокрема його диференційований підхід
20. Суперечності між задекларованою рівністю можливостей отримання вищої освіти і реальною її доступністю для різних груп населення Невідповідність переліку спеціальностей потребам національної економіки
21. Невідповідність державного замовлення на підготовку фахівців потребам державного і приватного сектору національної економіки
22. Відсутність досвіду практичної роботи у багатьох науково-педагогічних працівників, які викладають дисципліни циклу професійної підготовки
23. Високий рівень безробіття серед випускників вищих навчальних закладів.
24. Невизначеність базових компетенції отримувача освіти та викладачів.
25. Низький рівень накопичення корисної інформації та комунікації між учасниками відносин у сфері вищої освіти.
26. Низька науково-методична підготовленість студентів, а інколи, і викладачів, поширення псевдонаук, «непопулярність» науки тощо.
27. Відсутність однозначного і прийнятного для всіх учасників відносин глосарію
28. Необхідність отримати зворотний зв'язок від студентів щодо якості процесу надання вищої освіти (шляхи вирішення - анонімне анкетування на рівні ВНЗ після кожного семестру, всеукраїнські опитування студентів із обов'язковою зворотною інформацією для студентів щодо результатів таких опитувань із представленням висновків, зроблених на їх підставі);
29. Проблема володіння англійською мовою як передумова для вільного читання першоджерел, публікування у міжнародних виданнях і таким чином участі у житті світової академічної спільноти (варіант вирішення – запровадження обов'язкового тестування з англійської мови для всіх викладачів, англійська мова як обов'язковий предмет для здачі у ЗНО і передумова вступу до ВНЗ);
30. Проблема впровадження у процес навчання обов'язкових для успішної кар'єри навичок (таких як вміння працювати в команді, проектний менеджмент та ін.). Ця проблема тісно пов'язана з проблемою створення мотивації для викладачів викладати інакше;
- 31.. Проблема демократизації дидактичного процесу (включно із повагою до оригінальних думок студентів, стимулювання дискусії замість «гонитви за балами» та ін.);
32. Необхідна більша увага до підготовки докторантів, майбутнього академічної спільноти
33. Зростання масовості вищої освіти
34. Забезпечення відповідності освітніх програм вищої школи потребам держави і суспільства враховуючи розвиток науки і вимоги ринку праці
35. Органічне поєднання освітньої та наукової складової в навчальному процесі

36. Викорінення хибних і шкідливих уявлень про другорядність університетської науки, як в системі державних пріоритетів, так і в принципах її фінансування.
37. Дебюрократизація вищої освіти, введення грамотного діловодства задля вивільнення часу співробітників вищої освіти на місцях.
38. Забезпечення нових та всебічна підтримка вже існуючих механізмів задля мобільності студентів, викладачів і науковців України в межах європейського простору освіти.
39. Проблема стажування іноземних студентів
40. Можливості працевлаштування
41. Відсутність заходів по профілактиці професійного вигорання та відновленню вмотивованості працівників.
42. Низька мотивація науково-педагогічних працівників до професійного зростання через недостатню диференціацію в оплаті праці в рамках існуючої тарифної сітки;
43. Якість вищої освіти.
44. Проблема гендерної експертизи навчальних програм
45. Неефективність реструктуризаційних процесів у вищій освіті.
46. Низька якість підготовки фахівців.
- Роль МОН в процесах ліцензування та акредитації спеціальностей ВНЗ
47. Відновлення співпраці вишів та роботодавців
48. Створення умов для розвитку приватного підприємництва серед студентів вишів.
49. Проблеми створення комплексів (школа, ліцей, гімназія, – вищий навчальний заклад – підприємницька структура)
50. Стимулювання та активізація впровадження інноваційних методів освіти.
51. Забезпечення адаптивності вищої освіти до потреб суспільства і ринку праці.
52. Ліцензування освітньої діяльності
53. Перелік спеціальностей підготовки
54. Відкриття нових освітніх програм
55. Проекти нових стандартів вищої освіти
56. Акредитація освітніх програм
57. Оцінювання якості кадрового забезпечення підготовки фахівців
58. Організація навчального процесу
59. ЗНО та поріг "склав\не склав".
60. Правила вступу та їх прозорість.
61. Міжнародна співпраця.
62. Тестування по закінченню рівня "бакалавр" та на вступ до рівня " магістр".
63. Міжнародне визнання дипломів
64. Закритість ВНЗ
65. Підготовка студентства до неперервної освіти: реалізація навчання протягом всього життя.
66. Діяльність органів студентського самоврядування
67. Місце коледжів в системі вищої освіти України.
68. Боротьба з плагіатом при написанні магістерських, кандидатських та докторських дисертацій.
69. Застаріле матеріально-технічне обладнання для проведення лабораторних та практичних робіт, що призводить до низької якості підготовки фахівців.
70. Відсутність стимулу до навчання у більшості студентів.
71. Відсутність взаємозв'язку між потребами ринку праці та державним замовленням на підготовку фахівців у сфері вищої освіти.
72. Відсутність реального впливу студентського самоврядування на навчальний процес.
73. Відсутність стимулювання до професійного росту науково-педагогічних

працівників.

74. Контроль профспілкових організацій адміністраціями навчальних закладів.

3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Біженці та переміщені ВНЗ

1. При реєстрації на ЗНО не передбачено подання документу, що посвідчує особу біженця або особу, яка потребує додаткового захисту. Члени приймальних комісій не мають зразків документів, що ускладнює процес вступу.

2. Біженці та особи, що потребують додаткового захисту мають право вступу за державним замовленням в межах квот, визначених КМУ. Розмір квот не визначено, питання вступу для навчання за кошти державного бюджету не врегульовано.

3. Для студентів медиків, що отримали статус біженця або особи, яка потребує додаткового захисту, та мають ті ж права, що й громадяни України, не врегульовано проходження інтернатури. На думку представників відділу освіти та науки МОЗ, ці особи є іноземцями й не мають права на проходження інтернатури. Такий стан речей унеможлиблює працевлаштування особи, що 6 років навчалась професії в українському навчальному закладі, приводить до втрати кваліфікації, знецінення знань.

4. Діяльність переміщених вузів

4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №5: Фінанси

1. Низький рівень заробітної плати професорсько-викладацького складу.

2. Недостатньо ефективне та нераціональне використання коштів у сфері вищої освіти.

3. Фінансова нестабільність вищів.

4. Інвентаризація майна вузів, його раціональне використання

5. Соціальна захищеність працівників вузів

6. Застаріле матеріально-технічне обладнання для проведення лабораторних та практичних робіт, що призводить до низької якості підготовки фахівців.

7. Недостатнє фінансування вищих навчальних закладів.

8. Відсутність у більшості вищих навчальних закладів матеріального заохочення за наукові досягнення.

9. Брак фінансової автономії вищих навчальних закладів;

10. Малий обсяг залучення приватних інвестицій у дослідницьку діяльність вищих навчальних закладів

11. Бюджетне фінансування вищої освіти

5. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №6: Корупція вищої освіти

1. Корупція в системі вищої освіти.

2. Недосконала і непрозора процедура проведення конкурсу на заміщення вакантних посад професорсько-викладацького складу.

3. Проходження «формальних» практик.

4. Забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності (згідно р.5 ЗУ Про вищу освіту, ст 16, пп.3-9), в т.ч:

- удосконалення процедур підвищення кваліфікації (стажування) суб'єктів освітнього процесу;

- реальні механізми вибору студентами дисциплін і викладачів;

- структура навчальних планів (відповідність кількості навчальних дисциплін та їх кредитів напрямам підготовки (спеціальностям), укрупнення споріднених дисциплін і т.ін.),
 - врегулювання перездачі академзаборгованостей (діапазон балів 0-59).
5. Реалізація моніторингу та громадського контролю у сфері вищої освіти,

Назва експертного кола	Наука та інновацій
Кількість робочих груп	4
Кількість визначених проблем	54
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: ІКТ в науці 1. Забезпечення відкритого доступу до електронних освітніх ресурсів здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня 2. Створення сучасної інформаційної інфраструктури освіти та науки. 3. Забезпечення відкритого, вільного доступу до європейських комп'ютерних мереж та інформаційних ресурсів, що забезпечить дієве наукове і технологічне співробітництво України з Європою. 2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Фінанси 1. Низькі обсяги фінансування вітчизняної науки та нераціональне використання цих коштів; 2. Недосконалість системи роботи з грантами (прозорість інформації, доступність). 3. Розробка дієвої вітчизняної системи (програм) грантів для вишів та науковців. 4. Відсутність доступу до світових наукових баз даних для науковців з України (фінансова складова). 5. Фінансування досліджень. 6. Відсутність збалансованості фінансування розвитку наукових досліджень. 7. Ефективна та прозора процедура проходження тендеру на державні гранти 8. Розробка оціночних критеріїв для рейтингування та моніторингу, фінансування ВНЗ та НДІ України 9. Низький рівень оплати праці та зневажливе ставлення до наукової спільноти можновладців та громадян України 3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Загальні питання розвитку науки 1. Відірваність досліджень в гуманітарній сфері від нагальних вимог сучасності; 2. Невідповідність розкритих тем досліджень їх цілям, що приводить до дублювання одних і тих же тез в різних наукових працях, зокрема в дослідженнях методів подолання корупції. 3. Науково-методичний підхід до розробки та впровадження єдиного освітнього простору у підготовку наукових кадрів. 4. Зменшення частки молоді в структурі наукових кадрів. 5. Налагодженість співпраці МОНУ з молодими вченими 6. Міжнародні програми для молодих вчених 7. Визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень, за якими виконуються держбюджетні теми; 8. Проведення експертизи держбюджетних тем (особливо з педагогічних наук) за їх прикладним значенням та виправданістю державного фінансування; 9. Усунення можливих «впливів» на відбір тем, оновлення (?) Складу комісій, що їх відбирають тощо... 10. Стимулювання молодих вчених до роботи у вітчизняних науково-дослідних установах, взагалі у науковій сфері України 11. Застарілість наукового керівництва. Відсутність доступу талановитої молоді до керівних посад хоча б департаментів. 12. Проблема статусу наукової установи та вищого навчального закладу.	

13. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук.
14. Діяльність спеціалізованих вчених рад та порядок присудження наукових ступенів та вчених звань.
15. Низький рівень розвитку та підтримки наукових шкіл та науково-дослідних центрів.
16. Відсутність однозначного і прийнятного для всіх учасників відносин глосарію.
17. Низький рівень діяльності щодо прогнозування розвитку відносин у цій сфері, визначенні перспективних напрямів, проблем, цілей та задач, як на локальному (місто, район, область, країна) рівні, так і у глобальних масштабах
18. Поширення псевдонаук, непопулярність науки та неналежна підтримка, в т.ч. Інформаційна та соціальна з боку держави.
19. Розвиток науки у контексті європейського досвіду. Результативність наукової діяльності установ та університетів.
20. Збільшення кількості наукових досліджень, де безсумнівно присутня формалізація проведення, апробації і впровадження наукових результатів.
21. Відсутність прикладного характеру досліджень. Часто винаходи та результати досліджень, які є надзвичайно корисними, не можуть бути апробованими в Україні через відсутність необхідного обладнання та устаткування.
22. Поширення навичок та знань в міжнародне наукове співтовариство зазвичай відбувається за кошти науковців (за виключенням грантових програм), що робить наукові винаходи та результати досліджень локальними і закритими від світу.
23. Імідж науковця в Україні та у розвинених економічно країнах світу суттєво відрізняється. Для того, щоб змінити цей імідж, необхідно ґрунтовно працювати з самими науковцями, що означає як його щміну, так і створення.
24. Активізувати роботу термінологічних комісій української наукової мови та забезпечити механізми функціонування її в інформаційному просторі.
25. Реформування наукової та інноваційної сфери згідно рекомендацій міжнародного аудиту та імплементація закону про наукову та науково-технічну діяльність.
26. Конкурента наука гуманітарного напрямку: структурні та концептуальні зміни
27. Персоналізація вченого за його можливостями (вчений – це носій інновацій) через механізм незалежного наукометричного моніторингу як передумови фінансування науковця /консорціумів науковців при ВНЗ.
28. Якісна оцінка ефективності наукової діяльності
29. Нова система координат ролі науки та НДІ в Україні 2030
30. Незалежний наукометричний моніторинг як передумова фінансування наукових напрямів/консорціумів
31. Створення певного окремого незалежного органу – Агенції із питань оцінки наукового простору , яка зможе проводити як незалежний аудит, так і моніторинг наукового простору країни, і порівнювати його конкурентоздатність із світовими аналогами.
32. Розробка та запровадження уніфікованих стандартів підготовки наукових, навчальних, методичних видань.
33. Розробка та функціонування загальнодоступної, простої у наповненні та користуванні національної наукометричної бази наукових, академічних, методичних та інших робіт.
34. Відсутність розвинених інститутів (в розумінні соціальних \ наукових, як наприклад коворкінг і т.д) де можна було б реалізувати потенціал підростаючого покоління.
35. Відсутність підтримки інновацій з боку бізнесу та інших зацікавлених сторін, котрі здатні це реалізувати або підтримати. Як результат відсутність якісної

законодавчої бази щодо інтелектуальної власності.

36. Компіляція наукових робіт та пропуск їх до спеціалізованих рад за формальними ознаками.

4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Зміни законодавства

1. Переформатування НАПНУ, скорочення кількості підрозділів НАПНУ, залучення фрілансерів, використання схеми аутсорсінгу.

2. Створення на конкурсних засадах тимчасових трудових колективів для вирішення конкретних завдань (форматування психологічної служби, розробка нової методології атестації працівників, розробка освітніх програм, психологічного інструментарію, тощо ...) та дослідницької діяльності.

3. Порядок проведення наукових досліджень

4. Регламентація роботи рад по захисту дисертацій

5. Провести аудит роботи науково-дослідних інститутів різного підпорядкування із залученням міжнародних експертів. Розробити механізми прискорення процесу об'єднання інститутів та університетів.

6. Запровадження механізму підтримки науковопублікаційної активності українських вчених та педагогів, особливо у закордонних наукових виданнях.

Назва експертного кола	Антикорупційної діяльності та кадрових питань
Кількість робочих груп	4
Кількість визначених проблем	40
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: В середній освіті 1. Побори від батьківських комітетів і організація надзвичайно дорогих урочистих заходів (останній дзвінок, випускний вечір тощо) з обов'язковою участю всіх учнів класу, що приводить до відкритого підкupu вчителів і керівництва школи через коштовні подарунки, запрошення до топ-закладів тощо. 2. Непопулярність серед батьків, низький рівень пропаганди і державного контролю за якістю освіти, що приводить до відвертої торгівлі дипломами про освіту за деякими спеціальностями 3. Створення програм/проектів із залученням фахівців для формування у школярів адекватного ставлення до боротьби з корупцією; розробка та впровадження програм, спрямованих на виховання у випускника школи внутрішньої стійкої мотивації до подолання корупції в країні. 4. Реформування системи освіти таким чином, щоб прибрати чинники, які спонукають до корупції (система розподілу коштів, система атестації вчителів, висока формалізація роботи педагога, система і (головне) мета оцінювання учнів тощо) 5. Нерівний доступ до шкільної освіти; 6. Неналежне визнання навчальних досягнень; 7. Приватні додаткові заняття вчителів; 8. Неналежне використання батьківських внесків; 9. Корумпований вплив на закупівлю підручників. 10. Благодійні внески. 11. Коштами має розпоряджатися школа під контролем батьківського комітету. Власні кошти на себе витрачаються завжди більш розумно. Проблема: звідки вчителям брати кошти на заохочувальні призи та друкування необхідного додаткового матеріалу до уроків. 2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: У вищій освіті 1. Заборона видачі документів про підвищення кваліфікації державного зразка на підставі участі у комерційних освітніх проектах (факти по УНМЦ ПП СР та НПУ ім. Драгоманова) та візування печатками та штампами державної установи будь-яких сертифікатів та дипломів про участь в них. 2. Корумпований доступ до вищої освіти (магістерські програми); 3. Неналежне визнання навчальних досягнень студентів; 4. Академічна недоброчесність. 5. Ризики вирішення проблемних питань між студентами та адміністрацією ВНЗ 6. Надання ВНЗ платних послуг студентам 7. Обов'язкове е-декларування доходів всього керівного складу навчальних закладів. 8. Публічний звіт про використання коштів наданих навчальними закладами 3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Корупція в інших установах\наскрізна 1. Подолання корупції у наданні грифів та свідоцтв МОН.	

Хабарництво в ВНЗ.

2. Шахрайство під час проведення тендерів та закупівель товарів та послуг.
3. Шахрайство під час проведення ремонтних робіт в навчальних закладах.
4. Організація харчування в навчальних закладах. Закупівля та доставка продуктів харчування.
5. Призначення керівників навчальних закладів (проведення конкурсів).
6. Налагодження дієвого механізму фінансового контролю за доходами та видатками суб'єктів відповідальності за корупції правопорушення.
7. Необхідність урахування зобов'язань у сфері запобігання та протидії корупції.
8. Необхідність проведення аналізу рівня корупції в державі та корупційних ризиків в основних сферах життєдіяльності.
9. Розробка пріоритетів на основі широкого відкритого обговорення щодо проведення спеціальної перевірки, щодо достовірності відомостей, зазначених у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, а також встановлення положення про порядок організації проведення спеціальної перевірки.
10. Узгодження з реформуванням в публічному секторі та сфері покращення умов ведення бізнесу, напрямів реформування основних сфер підвищеного корупційного ризику (і медична, і освітня, і податкова, і митна, і правоохоронна, і судова, тощо)
11. Невідповідність оплати праці науково-педагогічних працівників існуючим реаліям, в т.ч. Потребам та професійному рівню.
12. Звітування установ та організацій, органів управління освітою на Єдиному веб-порталі використання публічних коштів.
13. Публікація наборів відкритих розпорядників інформації у сфері освіти на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.
14. Аналіз закупівель закладів освіти. По закупівлям можна прямо чи опосередковано визначити значну кількість корупційних правопорушень.
15. Автономізація дошкільних та загальноосвітніх закладів.
16. Справедливий розподіл бюджетних асигнувань на комунальні заклади освіти.

4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Зміни до законодавства

1. Удосконалення процедури конкурсів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення на їх основі контрактів (дозволить зменшити корупцію при прийомі на роботу);
2. Удосконалення процедури підготовки і захисту дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук чи доктора філософії та здійснення контролю за дотриманням відповідних вимог у цій сфері;
3. Удосконалення процедури проведення конкурсу на заміщення вакантних посад ректора, деканів та завідувачів кафедр
4. Мобільність студентів між спеціальностями та формами навчання
5. Процедура до захисту дисертаційних досліджень у деяких спеціалізованих радах відбувається без дотримання відповідних вимог: після публікації оголошення про захист не призначається дата захисту дисертації (наслідок: йде затягування строків дії протоколу про попередній захист, здобувач або терміново за актом вимушений забирати документи й передавати їх до іншої спецради).

Назва експертного кола	ІКТ
Кількість робочих груп	4
Кількість визначених проблем	36
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: ІКТ в навчальному процесі 1. Методичні засади розробки та впровадження єдиного освітнього простору у навчальний процес 2. Методика розробки якісного контенту електронних освітніх ресурсів: забезпечення їх координованості, плановості, систематизованості 3. Забезпечення відкритого доступу до електронних освітніх ресурсів зі збереженням авторських прав 4. Інтеграція традиційної та електронної освіти шляхом впровадження ІКТ у навчальний процес 5. Створення інтегрованого мережевого ресурсу, відкритої захищеної інформаційної бази з актуальною інформацією по всім аспектам, що стосуються освіти: від розкладу занять та домашніх завдань кожного школяра до атестаційного рівня та дати наступного проходження кваліфікаційних підтверджень працівників галузі всіх рівнів 6. Застарілість учбових програм у ВНЗ в предметах "Інформатика", "Інформаційні технології у певних видах діяльності" та ін. Предметах. 7. Відсутність роз'яснювальних заходів та додаткових курсів, які б проводилися ІТ компаніями у школах. 8. Відсутність знань у науковців про можливості, які надають ІТ технології та їх впровадження у наукову діяльність (можливо не у всіх). 9. Відсутність інформативної платформи для розвитку та впровадження ІКТ у освітній процес та науку. 10. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань ІКТ. 11. Забезпечити школи мультимедійними дошками. 12. Сприяти проведенню он-лайн лекцій. 2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Технічне забезпечення 1. Проблеми списання застарілої комп'ютерної техніки; 2. Оновлення матеріально-технічної бази кабінетів інформатики та оснащення комп'ютерною (мультимедійною) технікою навчальних кабінетів шкіл та комп'ютерне оснащення дошкільних навчальних закладів; 3. Проблеми з доступним (безкоштовним/ліцензованим) якісним програмним забезпеченням загального та навчального призначення. 4. Забезпечення освітніх установ сучасною комп'ютерною технікою. 5. Забезпечення освітніх установ дійсно доступним та швидким Інтернетом 6. Неліцензійне програмне забезпечення комп'ютерного обладнання навчальних закладів. 3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Загальні питання впровадження ІКТ 1. ІКТ, які необхідні для впровадження STEAM- та STREAM- освіти в загальноосвітніх школах 2. Низький рівень осмисленого, критичного та відповідального ставлення до інформації, інформаційних відносин та технологій інформаційного суспільства. 3. Створення електронних підручників 4. Робота у модульному-об'єктно-орієнтованому, динамічно-навчальному середовищі MOODLE 5. Розроблення адекватної сьогоденню стратегії інформатизації освіти, впровадження у сфери організації, управління та реалізації навчально-виховного	

процесу ІКТ має базуватися на чітких вимогах до інформаційного забезпечення системи української освіти:

- Технічні (відповідна комп'ютерна техніка, функціонування мережі, Wi-Fi-технології, мобільні і планшет-технології) – визначається кількісними показниками забезпеченості навчальних закладів комп'ютерною технікою.
 - Програмні (питання вірусної і ліцензійної безпеки, інтегрованість, взаємодія, сумісність).
 - Академічні (науково-методичний супровід, відповідність освітньому стандарту: типові та робочі програми з загальноосвітньої підготовки і підготовки за професією, з факультативних занять, інструкційно-організаційна документація, електронний дидактично-роздатковий матеріал, методичні рекомендації із застосування апаратних та програмних продуктів, документація щодо організації роботи із системою, інструкційно-методичні вимоги щодо керуючого персоналу, зміст процедур контролю і оцінювання знань, ключових компетенцій і рівнів сформованості компетентності).
 - Соціальні (етичний, культурологічний, нормативно-правовий аспекти).
 - Особистісні (ІКТ-грамотність, психологічна готовність, наявність педагогічних працівників і учнів до суб'єкт-суб'єктної взаємодії в ІОС тощо).
6. Впровадження LMS систем в навчальний процес (Moodle, Canvas...).
 7. Створення інституційних репозиторіїв.
 8. Впровадження антиплагіатного програмного забезпечення.

4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Законодавство

1. Розробка «Концепції розвитку ІКТ в освіті»
2. Розробка Державно-цільової програми впровадження у навчально-виховний процес ЗНЗ.
3. Розробка системи розвитку ІК-компетентності учителів та науково-педагогічних працівників
4. Розробка стандарту ІК-компетентності учителів та науково-педагогічних працівників
5. Відсутня законодавча база для існування онлайн-університетів (хоча саме вони можуть стати найбільш сучасним та динамічним навчальним закладом, адже можуть об'єднувати навчальні програми і різних куточків країни та бути доступними для громадян у різних куточках країни).
6. Те, що ми зараз називаємо дистанційним навчанням - це пародія на дистанційне навчання. Хоча саме дистанційне та онлайн навчання зараз є найбільш швидкозростаючим сегментом.
7. Мають бути створені технічні/хмарні засоби для колабораційної діяльності (коли декілька вузів реалізують спільні навчальні програми, школярі із різних куточків України працюють над одним проектом, тощо) Взагалі, на мою думку, виживуть ті навчальні заклади, які будуть здатні реалізовувати спільні програми та проекти (разом з іншими як українськими, так і міжнародними вузами).
8. Треба створити мікро онлайн-курси (тематичні) на базі українських музеїв та активно долучати їх до навчального процесу.
9. Треба створити законодавчі та технічні умови для формування індивідуальної освітньої траєкторії кожного учня (можливість обирати предмети та кількість годин за ними)
10. Відсутність національного стандарту з ІКТ для учнів, учителів
11. Заборонити у наказах/розпорядженнях нав'язувати використання платного програмного забезпечення. Наприклад, "файли подавати збережені за допомогою Microsoft Word". Це нев'язування платних програмних продуктів, або неправа форма спонукання до пірацтва

Назва експертного кола	Міжнародна
Кількість робочих груп	1

Кількість визначених проблем	56
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Міжнародна діяльність в освіті та науці 1. Питання залучення іноземних громадян до вступу в українські ВНЗ. 2. Недостатній рівень володіння іноземними мовами, з метою реалізації академічної мобільності викладачів (доктори наук, професори в своїй більшості не володіють мовами ЄС). 3. Розробка державних механізмів включеного навчання (інтернаціоналізація навчальних програм) 4. Підтримка академічної мобільності регіональних вишів. 5. Міжнародна співпраця на локальному рівні: культурні, освітні, громадські, молодіжні зв'язки та обмін кращими практиками 6. Впровадження у професійну підготовку кадрів масових відкритих он-лайн курсів (МООС) провідних фахівців світу та України. 7. Методичні засади розробки масових відкритих он-лайн курсів (МООС). 8. Інтеграція традиційної та електронної освіти шляхом впровадження масових відкритих он-лайн курсів (МООС) у навчальний процес ВНЗ. 9. Формування запиту та звернення за прямою методологічною підтримкою з найважливіших питань (структура системи управління освітою, багаторівнева та багатоконтурна система підвищення кваліфікації та атестації працівників, інклюзія, тощо) до споріднених структур в інших країнах з позитивним досвідом (Канада, Ізраїль, Фінляндія, Німеччина, ...) 10) бюрократичні проблеми, пов'язані з отриманням коштів міжнародної технічної допомоги та їх подальшого використання; 11) відсутність системи матеріального стимулювання за розвиток міжнародного співробітництва, підготовку грантових заявок; 12) кошти МТД фактично "не доходять" до кінцевих виконавців; 13) формальний, бюрократичний підхід при підготовці звітів про виконання міжнародних проектів в освітній сфері 14) Поглиблене вивчення іноземних мов із залученням носіїв мови з країн ЄС (волонтерські програми, програми обміну, літні/зимові школи). 15) Збільшення центрів з вивчення мов та складання іспитів у них на рівень B2 (можливо, за рахунок коштів спонсорів, допомоги країн ЄС тощо). 16) Допомога українським науковим журналам, аби вони мали змогу потрапити до індексів цитування Scopus або Web of Science. Наприклад, за моїм фахом – економіка, таких журналів в Україні залишилося на цей час 2 (деякі кажуть, що 3). Монополісти значно збільшили вартість публікацій (а це знову таки вимога для науковців для отримання вченого звання). 17) Проблема організації «подвійних дипломів» ВНЗ України і університетів країн ЄС. 5) Узгодження освітніх стандартів за галузями в Україні з вимогами, що діють у ЄС. 6) Формування групи допомоги для подачі ВНЗ України і університетів країн ЄС спільних заявок на участь у конференціях, отримання грантів за програмами Горизонт 2012, Еразмус тощо. 18) Організація культурних та освітніх обмінів між університетами України і країн ЄС. На жаль, зараз у багатьох країнах ЄС мало знають про Україну та ситуацію, яка склалася в нашій країні. 19) Організація наукових стажувань для молодих вчених в університетах країн ЄС. Знову таки, це вимога до отримання наукового звання, і вже спритні ділки можуть дати такий сертифікат навіть без виїзду за кордон. Такої профанації бути не повинно! 20) Захист прав студентів – громадян України, що навчаються в інших країнах, оскільки почастишали факти дискримінації або побиття студентів-українців за кордоном за	

етнічними чи іншими ознаками.

21) Залучення іноземців для навчання в Україні.

22. Організація безкоштовного навчання англійської мови для вчителів на рівні, що дозволить читати/перекладати літературу професійного змісту, можливо із залученням іноземних волонтерських/благодійних організацій.

23. Обов'язкове вивчення на всіх етапах навчання іноземної мови.

24. Наявність у всіх причетних до міжнародної співпраці сертифікатів міжнародного зразка з певних галузей знань.

25. Обов'язкове стажування чи практика за межами країни.

26. Визнання українських дипломів в світі.

27. Обов'язкові зв'язки вишів з закордонними вишами або щсвітніми установами.

28. Залучення до праці в вишах іноземних фахівців.

29. Участь в міжнародних освітніх програмах.

30. Вивчення міжнародного досвіду та впровадження STEAM- освіти та STREAM- освіти в загальноосвітніх школах.

31. Складність та багатоетапність усіх процедур пов'язаних з науковою діяльністю міжнародних проектів.

32. Відсутність міжнародного співробітництва між школами України та школами інших країн світу.

33. Організаційні та правові проблеми розвитку експорту освіти

34. Проблеми якості освіти та запровадження сучасних форм навчання

35. Взаємовизнання документів про освіту з країнами ЕС

36. «Подвійні» дипломи в Україні

37. Міжнародна стандартизація освіти

38. Розширення повноважень університетів України з питань підготовки спеціалістів вищої кваліфікації у співпраці з вишами країн Євросоюзу шляхом

1. Залучення наших чи іноземних студентів до різного типу міжнародних конференцій з обміну досвідом в тій чи іншій галузі.

2. Шляхом створення філій провідних європейських вузів за спеціальностями, які користуються попитом в Україні, але мають недостатній рівень розкрутки на нашому ринку професій. З цією метою забезпечувати студентів можливістю отримання дуальних дипломів і надавати їм можливість отримати сучасну високо-кваліфіковану закордонну практику після закінчення вузу в Україні, що базується на використанні найновітніших технологій. А після проходження практики створити комфортні контрактні умови для започаткування нашими студентами свого бізнесу в Україні.

3. В зв'язку з цим, постає питання розширення світогляду сучасного спеціаліста-професіонала, який знає не одну, а декілька іноземних мов, які, доречно назвати основним предметом після обраної ним спеціальності, який також вивчає психологію і може спланувати своє майбутнє відповідно до своїх бажань, який є асертивною особистістю з високо-моральними цінностями, сильною і водночас орієнтований на виконання поставленої задачі шляхом співпраці з однодумцями в колективі, а не самотійно, який баче чітко своє місце в цьому колективі.

4. Статус англійської мови як основної після спеціальності має бути зафіксовано в навчальному плані. Адже всі міжнародні конференції проводяться, в основному, англійською мовою. Україна має достойно представлятися нашою молоддю на високого рівня симпозиумах. Практика занять з міжпредметних зв'язків має включати предмет зі спеціальності українською мовою плюс викладач англійської проводить паралель відповідної теми англійською мовою на одному занятті, доповнюючи викладача зі спеціальності.

На сьогодні є зацікавленість ще одного провідного вузу Великої Британії співпрацювати з КНУ імені Шевченка в галузі підготовки спеціалістів у сфері ІТ-технологій, за моїми особистими контактами. Але потрібна державна підтримка у вирішенні деяких питань

41. Розробити Програму співпраці з українськими вченими, що працюють за кордоном, яка включала б такі питання: а) створення та забезпечення функціонування інформаційної мережі випускників вітчизняних вишів та науковців - вихідців з України; б) шляхи використання знань вчених наукової діаспори для підвищення рівня освіти і науки в Україні; в) організацію та використання бібліотечного фонду наукових праць українських вчених, що працюють за кордоном.
42. Розробити механізми активної популяризації досягнень вчених української діаспори та діяльності українських закордонних наукових товариств і мереж (НТШ, Німецько-українського Академічного Товариства та його мережі, Української Медичної Асоціації Об'єднаного Королівства Великобританії та Північної Ірландії та ін.).
43. Ініціювати Державну програму повернення українських вчених з-за кордону (приклади – Естонія, Китай, Індія).
44. На конкурсній основі організувати Програму перекладу та видання сучасних іноземних підручників, зокрема з галузей природничих та технічних наук. Сприяти розвитку і популяризації меценатських проєктів з цього питання.
45. Проводити постійний моніторинг наукової еміграції та мобільності українських вчених.
46. Вхідження українських phd програм в міжнародні мережі phd програм
47. Академічна мобільність та її врахування в домашніх ВНЗ та НДУ
48. Університети та інші вищі навчальні заклади (ВНЗ) в якості ключових гравців при розробці і здійсненні стратегій smart спеціалізації (S3) в Україні
49. S3 platform. Smart specialisation. - опція для України
50. Механізми заохочення та підтримки міжнародного співробітництва ВНЗ та НДУ
51. Підтримка та заохочення активного міжнародного співробітництва окремого вченого/викладача
52. Спрощення процедури внутрішнього документообігу, е-підпис задля активізації міжн.співробітництва в ВНЗ та НДУ
53. Фінансові питання використання та отримання міжн.грантів в ВНЗ та НДУ
54. Пасивність щодо пошуку можливостей міжнародної кооперації починаючи з керівництва факультету закінчуючи її студентами.
55. Негативне відношення викладачів до студентів, які здобувають знання в межах міжнародних програм.
56. Значна різниця між українськими навчальними програмами та міжнародним (європейськими), що не уможливорює зарахування здачі екзаменів / заліків предметів за міжнародними програмами.

Назва експертного кола	Різне
Кількість робочих груп	
Кількість визначених проблем	
1. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №1: Неформальна освіта 1. Для багатьох біженців підтвердження результатів неформального навчання може вирішити питання працевлаштування, подальшого навчання. Серед біженців є кваліфіковані столяри, електрики, працівники будівельних спеціальностей, інших робітничих професій. Однак на даний момент процедура підтвердження результатів неформального навчання врегульована лише для кухарів. 2. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №2: Гендер 1. Гендер встановлення дієвих механізмів легітимації гендерних досліджень до змісту (вищої та професійної) освіти; 2. Визначення можливостей ліцензування освітньої діяльності за цим напрямом, тобто встановлення чітких граничних меж (професійних, освітніх), задля просування гендерного знання та запобігання профанації (необґрунтоване поширення кількості «експертів») 3. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №3: Створення шкільних підручників 1. Підручники та навчальні посібники створюються з огляду на тісний зв'язок із сучасним життям. 2. Сьогодення у навчальному матеріалі передбачає використання патріотичної тематики опосередковано – 70 %, безпосередньо – 30%. Пам'ятаємо, зловживання дає зворотній результат і нагадує радянщину. 3. Усі підручники у поданні навчального матеріалу застосовують екологічні проблеми, тематику основ виживання у надзвичайних ситуаціях та безпеки життєдіяльності позитивно-оптимістичного характеру. 4. Вади та недоліки сучасного життя також присутні у навчальному матеріалі будь-якого підручника (таким чином підручник «стає ближчим» учневі). Негаразди розглядаються у задачах, скажімо, з математики: кілометри шосейних доріг, ґрунтових, які потребують ремонту, де поклали асфальт тощо. Тематика критичного матеріалу – до 15%. 5. Приклади мовленнєвих вправ (з української мови, а ще з краєзнавства, музики, наприклад) – тільки ХХІ століття (зрозуміло, сюди не вносимо навчальні твори з художньої літератури як української, так і зарубіжної). Будь-які тексти з ХХ та ХІХ століття адаптовуються в усіх навчальних книжках, щоб підручник «став ближчим» учневі. 6. Тематика підручників з будь-яких дисциплін спрямована на глобалізацію матеріалу. Наповнення фактичної навчальної інформації (образів, героїв, прикладів) здійснюється шляхом вивчення телевізійних дитячих та юнацьких програм (мультфільмів, вітчизняних та зарубіжних серіалів, кінофільмів, у тому числі обов'язково фентезі); також через вивчення книжкової дитячої продукції (нашої та інших країн художньої літератури, науково-популярної, технічної); навіть з виокремленням реальної іграшкової продукції та базованої на ІТ-технологіях. 4. НАЗВА РОБОЧОЇ ГРУПИ №4: Проблеми з МОН 1. Відсутність двостороннього зв'язку між освітніми установами та МОН	

2. Незадовільна робота з громадськістю
3. Відсутність діалогу з освітянами
4. Формування освітніх стандартів вузьким колом осіб
5. Неефективна система перевірки якості освітніх послуг
6. Оцінка роботи керівника ВНЗ здійснюється лише на підставі офіційних звітів, що не дає реального уявлення про стан справ.
7. Недоступність та неефективність роботи структурних підрозділів МОН.

ПРОБЛЕМА: ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИПЛАГІАТНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

АВТОРИ: Сидляренко А, Business development department, Unicheck

Опис проблеми та поточний стан

Плагіат є одним з видів порушень **академічної доброчесності**. У загальному розумінні плагіат – це видання чужої роботи або ідеї за свою власну за або без згоди власника шляхом включення її до роботи без повного посилання²².

Налагодження загальнодержавної системи забезпечення якості освіти неможливе без чіткого врегулювання **процесу виявлення та запобігання плагіату в академічних і наукових роботах**. Одним з ключових інструментів в цьому процесі є програмне забезпечення з пошуку ознак плагіату. Іншими складовими цього процесу повинні стати формування культури написання академічних і наукових робіт та цінностей згідно принципів академічної доброчесності ще зі школи, та законодавче врегулювання системи протидії плагіату із чітким визначень порушень академічної доброчесності та відповідальності за скоєння цих порушень та їх приховування.

Наразі державні нормативні документи не дають чітких норм та правил застосування сучасних інструментів та розвитку механізму впровадження цінностей академічної доброчесності.

Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р.²³ у ст.32 встановлює, що обов'язковим для вищого навчального закладу є «вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності».

У ст.16, цього ж Закону, вказано, що в університетах має бути «забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти», та зовсім відсутня деталізація основ та головних принципів цієї системи.

Ст.69 дає дуже коротке тлумачення поняття академічного плагіату, що є ідентичним за своєю суттю до поняття плагіату визначеним статтею 50 Законом України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р.²⁴, як «оприлюдненню (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів

²² <http://www.univer.kharkov.ua/docs/work/dovidnyk-SAUP.pdf>

²³ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

²⁴ <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.»

Тобто, можна сказати, що наразі поняття академічного плагіату визначене лише загально, а методика виявлення та настання відповідальності не врегульовані.

Якщо говорити про саме програмне забезпечення, то ключовими вимогами до програмної системи для перевірки текстів на наявність ознак плагіату повинні бути:

- можливість спільної роботи усіх викладачів навчального закладу в одному акаунті;
- наявність легкого, зручного та інформативного інтерфейсу;
- використання системного та комплексного підходу;
- опрацювання файлів без збереження на сторонньому сервері, що не належить користувачеві;
- забезпечення швидкої та якісної перевірки текстів на наявність ознак плагіату або приховування плагіату;
- перевірка по максимальній кількості баз, репозитаріїв, пошукового індексу;
- виявлення найбільш розповсюджених технік приховування ідентичності тексту (заміна літер та символів іншими алфавітами, підстановка прихованих символів та ін.);
- інтеграція з університетськими LMS-системами;
- можливість доопрацювання (кастомізації) системи;
- забезпечення конфіденційності та безпечної роботи всіх користувачів;
- забезпечення можливості роботи із багатьма текстовими форматами.

Не менш важливими ще визначаємо наступні характеристики:

- автоматична робота по визначенню цитування та посилань;
- можливість роботи із різними мовами;
- виявлення плагіату при двомовному перекладі, перефразуванні.

За даними опитування проведеного в рамках дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України²⁵ 86 із 138 опитаних ВНЗ (62 %) стверджують, що користуються автоматизованими системами перевірки на плагіат. Але детально поглянувши на ті, системи, що були зазначені представниками університетів можна зробити висновок, що здебільшого вони є мало опціональними, забезпечують пошук низької якості, а деякі зберігають роботи завантажені в систему на власних

²⁵ Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України /Інститут освітньої аналітики МОН – К, 2016 – 42 с.

серверах, що створює ризик не правомірного використання цих робіт без дозволу авторів в майбутньому.

До того ж за даними перевірки сайтів ВНЗ лише у 25 із 206 (12 %) ²⁶ у документах що регламентують механізми протидії плагіату наводяться приклади програм і сервісів, за допомогою яких можна робити перевірку, при чому в 10 з цих 25 власне перевірка на плагіат згадується побіжно і посилання на сервіси вказуються скоріше для загального розвитку, ніж з метою вказівок до подальших дій.

Щодо впровадження та документального затвердження принципів академічної доброчесності у цьому ж звіті маємо такі результати:

- на сайтах 27 із 172 ВНЗ (16 %) було знайдено кодекси честі студента або його аналоги;
- на сайтах 19 із 172 ВНЗ (11 %) – етичні кодекси викладача або його аналоги;
- 53 із 206 ВНЗ (26 %) на своїх сайтах мають чітко зафіксовані процедури протидії плагіату у вигляді окремо затвердженого положення або як частина іншого нормативного документу.

1. Причини виникнення

Проблема плагіату в академічних та наукових роботах – одна з найсуттєвіших для освітньої спільноти України. Слово «плагіат» стало популярним завдяки тому, що останнім часом досить часто звучить, коли мова йде про політику, відомих особистостей та їхні дисертації, але проблема плагіату значно ширша і не закінчується тільки на дисертаціях. Явище плагіату в дисертаціях - це лише наслідки багатьох причин, які беруть свій початок зі школи та перших років навчання в університеті.

Тому впровадження програмних систем з пошуку ознак плагіату потрібно починати вже для шкільних рефератів та інших наукових робіт та охоплювати всі студентські роботи. Паралельно впроваджуючи принципи академічної доброчесності в університетську культуру, навчати старшокласників і студентів формувати власну думку, писати самостійні роботи, проводити якісні дослідження та роботи з великою кількістю інформації.

Зі сторони законодавчого регулювання, окрім визначення у вигляді «новітніх технологій щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових» в ст.32 Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р. про що йшлося

²⁶ Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України /Інститут освітньої аналітики МОН – К, 2016 – 42 с.

вище, немає жодного опису чи вимог до програмного забезпечення з пошуку ознак плагіату.

2. Історія спроб змін

Фактично початковою точкою законодавчих змін можна вважати Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р.²⁷

Питання більш чіткого визначення академічного плагіату, а також широкого визначення поняття академічної доброчесності, переліку порушень академічної доброчесності та академічну відповідальність частково може вирішити новий Закон «Про освіту»²⁸, що дасть змогу більше систематизувати та привести до однозначного розуміння на державному рівні. Наразі законопроект прийнято в першому читанні, розглянуті поправки та прийнято за основу.

3. Пропозиція (чи візія) механізму та сутності зміни від групи

1. Завершити прийняття Закону України «Про освіту», «не загубивши» норми про академічну доброчесність.

2. Створити та затвердити на рівні МОН Типове Положення про виявлення і запобігання плагіату, яке регламентує всю процедуру виявлення плагіату, заходи щодо протидії та відповідальність усіх учасників освітнього процесу. Зобов'язати протягом року впровадити у ВНЗ.

3. Впровадити навчання академічному письму у старших класах.

4. Затвердити на рівні МОН вимоги до програмного забезпечення з пошуку ознак плагіату для реалізації норми Закону України «Про вищу освіту»: «вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності». Зважаючи на різне фінансування ВНЗ та відсутність цільових коштів, різну форму власності та надаючи свободу вибору вимоги повинні бути не жорсткими, але принаймні врахувавши такі вимоги:

- можливість спільної роботи усіх викладачів навчального закладу (роботи на плагіат повинні перевірятись починаючи від завдань в рамках предмету, а отже потенційно можливість користування всіма викладачами має бути можлива);

²⁷ <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

²⁸ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58639

- опрацювання файлів без збереження на сторонньому сервері, що не належить користувачеві (файли повинні зберігатись виключно на серверах ВНЗ, МОН або іншого державного закладу для запобігання неправомірного використання авторських текстів);
- перевірка по максимальній кількості баз, репозитаріїв, пошукового індексу (для забезпечення високого рівня якості перевірок);
- виявлення найбільш розповсюджених технік приховування ідентичності тексту (заміна літер та символів іншими алфавітами, підстановка прихованих символів та ін.);
- інтеграція з університетськими LMS-системами;
- забезпечення конфіденційності та безпечної роботи всіх користувачів;
- забезпечення можливості роботи із різними текстовими форматами.